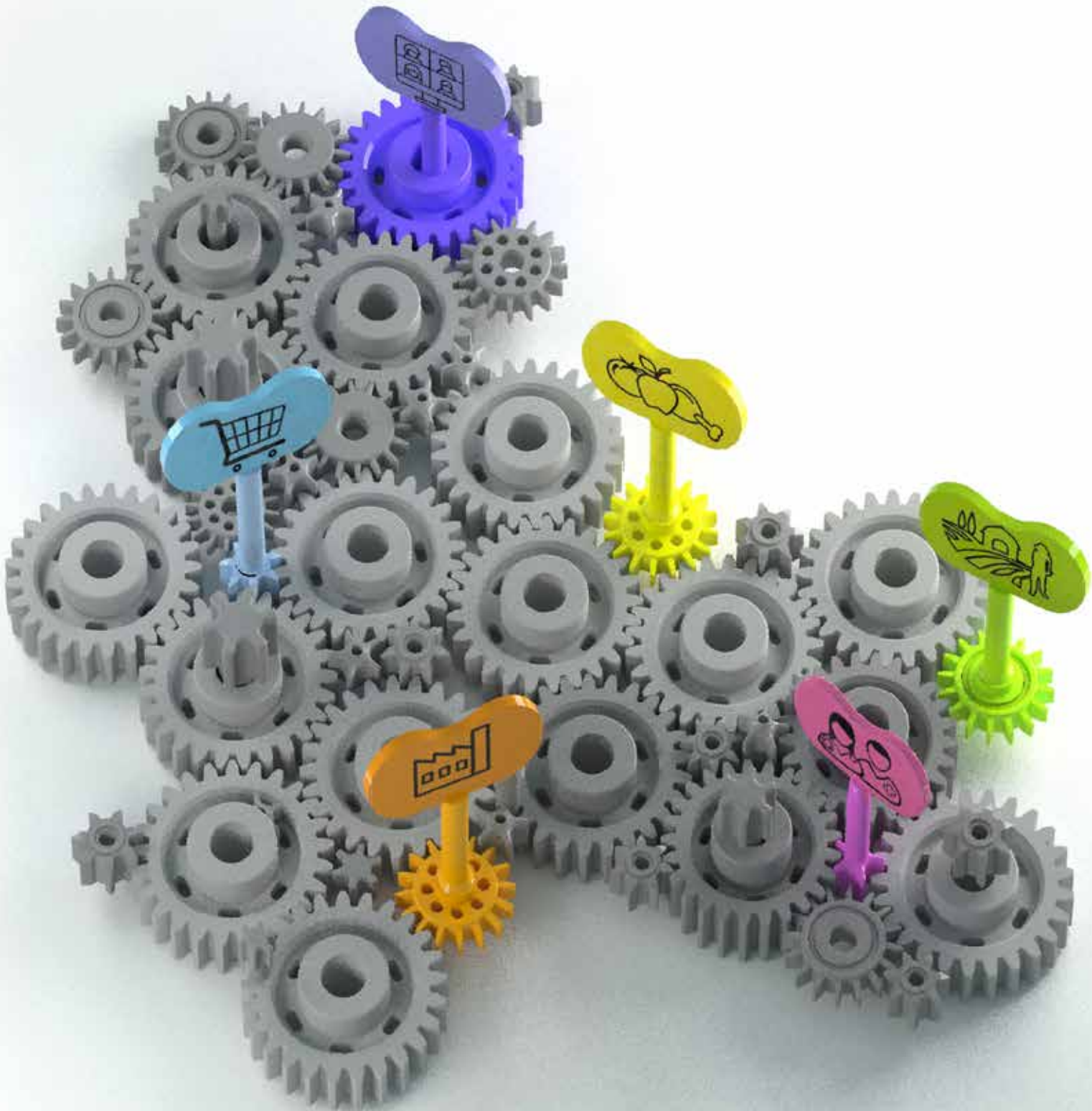
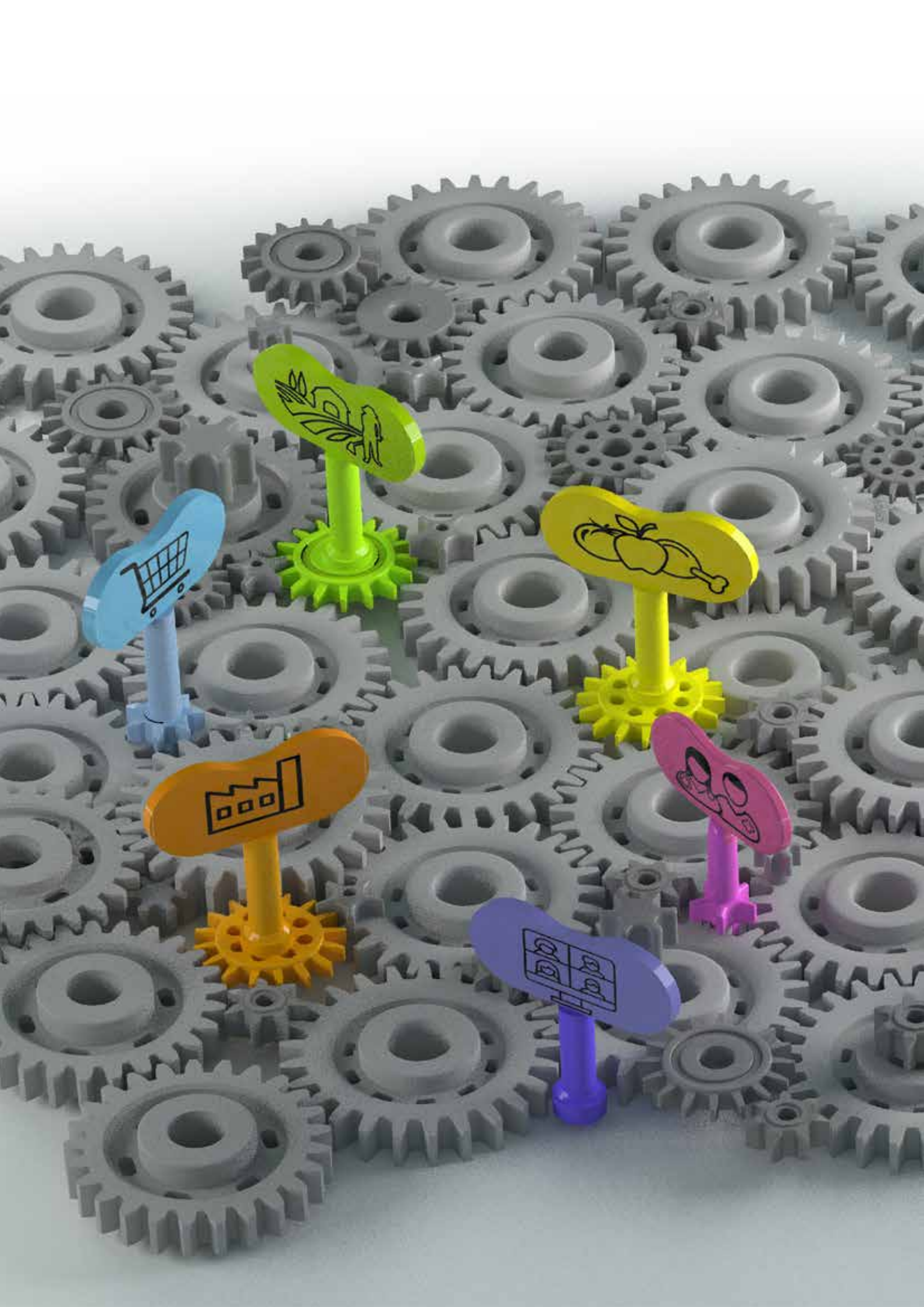

V Empresa i Progrés

Resiliència i oportunitats
en la nova normalitat

Índex

EDITORIAL	04
INTRODUCCIÓ	05
IMPACTE I CONSEQÜÈNCIES	06
Sense precedents	06
L'evolució de la pandèmia	08
L'impacte de la COVID a nivell estatal	10
Catalunya i la COVID	12
L'Anoia i la COVID	16
Política econòmica	18
La COVID en l'entorn empresarial	21
Les empreses de l'Anoia	25
Què hem fet?	30
RESILIÈNCIA I OPORTUNITATS EN LA NOVA NORMALITAT	33
Capacitat per adaptar-nos	33
Moment de canvis	36
Les empreses de l'Anoia. Punt de partida i previsió	38
Riscos per la recuperació	40
Àrees estratègiques i sectors econòmics	41
EPÍLEG: Com hem canviat	60
IDEES DE FUTUR	62
L'APUNT	64
AGRAÏMENTS	65
BIBLIOGRAFIA	66

Editorial

Joan Domènech

President de la Unió Empresarial de l'Anoia.

Us presentem el "V Empresa i Progrés: Resiliència i oportunitats en la nova normalitat", la cinquena edició consecutiva d'aquest informe econòmic i empresarial editat per la Unió Empresarial de l'Anoia i que ha comptat amb la participació de més de 350 empreses i persones implicades, i també, ajuntaments, agents socioeconòmics, ciutadania i experts.

L'Empresa i Progrés sempre plasma les preocupacions i les inquietuds del teixit empresarial del nostre territori. Un treball de prospecció que es fa a través d'un acurat recull que es realitza des de la UEA durant l'any. I ho fa seguint l'objectiu d'escoltar les empreses, d'acompanyar-les, de detectar problemes, però també, d'anticipar-se al que vindrà: posant sobre la taula, tot allò que és necessari per assolir la competitivitat empresarial i el progrés econòmic i social de la comarca.

Teníem molt clar que havíem de parlar de la pandèmia. És important sempre saber d'on venim, entendre el passat, copsar-lo i analitzar-lo per encarar el futur tenint-lo ben present. Tota experiència viscuda és una gran lliçó i un millor aprenentatge. La nostra comarca, l'Anoia, en sap de sobres, de tot això. És una comarca industrial i industrialista, constituïda per grans, mitjanes i petites empreses. És diversa i especialitzada, tradicional, però també innovadora. Una comarca que cada cop més mira al món, amb empreses que aposten fort malgrat tots els reptes i entrebancs que les darreres crisis han posat, que s'esforcen dia rere dia per fer-nos progressar com a comarca. I, sense cap mena de dubte, una comarca resilient.

Amb aquest document volem, no només recordar el que ha estat, sinó deixar constància del que podem aprendre del que ha passat, que no ens oblidem de la necessitat de transformar-nos però sobretot de la capacitat que tenim de fer-ho, ara i en les crisis que puguin venir.

La pandèmia, com un iceberg, ha evidenciat tot un seguit de mancances i febleses que tenim i de les que som conscients, i d'altres no tan evidents però igualment importants: l'emergència climàtica que reclama un canvi de sistema i l'acceleració de la transformació digital, que ens obliga a apostar-hi ara o mai.

Aquest document que teniu a les vostres mans és el resultat d'una llarga i àrdua tasca d'escolta que ha permès la seva elaboració. Us el lliurem en el marc del Fòrum Empresarial de l'Anoia i no només volem que sigui un reflex de tot el que ha succeït, a nivell general a nivell d'atur, afectació de sectors, els canvis, les ajudes, entre altres aspectes; sinó que volem recollir què han fet les empreses i quins són, a grans trets, els reptes i estratègies pels propers mesos, i la capacitat per adaptar-nos que hem de tenir les empreses, la ciutadania i l'administració.

En aquests gairebé dos anys de pandèmia, moltes empreses han hagut de replantejar el seu model de negoci o la seva estratègia per sobreviure. Altres s'han abocat a la cooperació demostrant un fort compromís amb la societat, i l'experiència viscuda davant la pandèmia ha resultat una positiva aposta empresarial però també un triomf social.

És el moment de no oblidar d'on venim per saber cap a on volem encarar el present i el futur de la nostra comarca. Aprendre del que ha passat i canviar, i no oblidar que hem estat

capaços de fer-ho. I això és cosa de tots: patronals, empreses, ciutadans, agents socioeconòmics, i sobretot l'administració, amb fons i polítiques que promoguin la modernització de les estructures empresarials, amb accions que afavoreixin el sanejament de les empreses, la digitalització, les energies renovables i el capital humà. Una política que no ignori els sectors tradicionals però que també obri les portes a activitats amb més projecció de futur.

Ara és el moment d'analitzar i avaluar l'estratègia empresarial perquè aquesta situació viscuda ens obliga a treballar pel nostre valor competitiu i diferenciador. Només les empreses que estiguin disposades a fer aquest canvi, de transformar-se, les que siguin resilients, podran sobreviure a qualsevol crisi.

Un any més agrair a tots els que han participat en les taules, fòrums i enquestes i que han compartit el seu coneixement i les seves reflexions. Agrair també a tots els que doneu suport incansable a la nostra entitat, persones, empreses, membres de junta, col·laboradors i administració, per la confiança que ens doneu.

Amb aquest document i amb el nostre dia a dia, volem enfrontar, plegats, aquests nous reptes i aquest esforç que ens demana el demà, que comença ja avui.

Introducció

→ **La COVID-19 ha tingut un impacte sense precedents que dibuixa un punt de partida que ens ha de fer socialment i empresarialment més resilients**

Com s'ha treballat el document

"Resiliència i oportunitats en la nova normalitat" és un document que recull els antecedents i l'afectació d'un moment molt complicat que ha deixat un fort impacte d'abast mundial, sense precedents. Parla de com els territoris, especialment Catalunya i la comarca han viscut aquesta situació però especialment què hem fet i què hem de fer per sortir-ne, i a poder ser, reforçats.

No és un tema estrictament empresarial sinó que ha afectat totes les àrees de la nostra vida i del nostre entorn, i és per això que recull la participació de més de 350 persones, el testimoni i les reflexions del teixit empresarial de la nostra comarca, arran de diverses enquestes i més de 20 trobades amb empreses de tots els sectors, però també l'opinió i la reflexió de diversos experts sobre recursos humans, sanitat, economia, medi ambient, innovació... amb els que ens hem reunit: Xavier Sala i Martin, la Dra. Irma Casas, Jordi Olivé, Alfons Cornella, Oriol Amat, Xavier Cuadras i Angeles Tejada.

Hem recollit també informació local, comarcal, nacional i internacional per oferir un breu context resumit per deixar, per sempre, testimoni d'un episodi molt difícil de la nostra història que ens ha de servir per analitzar i poder actuar amb millors eines si mai torna a passar quelcom similar.

Hem investigat i recollit estratègies i propostes de transformació, millora, avenç,... per acompanyar a empreses, ciutadania i administració cap al que ha de ser l'endemà que comença avui i ens exigeix ser flexibles, polivalents i resilients.

El document, per tant, no pretén ser memòria del passat ni un manual pel futur, però sí una eina de consulta i de suport per a treballar i transformar-nos, per avançar acompanyats cap a una normalitat imminent que, com diu el seu nom, és "nova" per tothom.

Aquest document té la voluntat de:

- Recordar i recollir l'evolució i l'impacte de la pandèmia al nostre país i al nostre territori
- Analitzar l'impacte que ha ocasionat al nostre teixit empresarial i què ha fet davant aquesta situació
- Recollir les opinions, valoracions i reflexions de les empreses de la comarca
- Plantejar mesures i eines per a ser més resilients com a territori, ciutadans i empreses, com adaptar-nos
- Analitzar l'estat actual de la comarca i el punt de partida del seu teixit empresarial cap a la nova normalitat
- Proposar, recollir, dibuixar reptes i estratègies de futur que poden esdevenir motor de recuperació
- Convidar a reflexionar a les esferes ciutadanes, empresarials i públiques sobre les possibilitats que tenim a davant sense oblidar el que deixem enrere
- Aportar una mirada optimista i de transformació per sortir reforçats d'una pandèmia que malgrat tot també ens deixa oportunitats
- I especialment oferir un document que pugui servir de recordatori del que ha estat i el que hem fet, i pugui servir de pauta per a reptes presents i moments difícils que puguin venir en un futur.

Qui som?

La Unió Empresarial de l'Anoia (UEA) és una associació empresarial sense ànim de lucre i de lliure afiliació que agrupa gremis i empreses pertanyents a diferents sectors econòmics de l'Anoia i comarques veïnes. La nostra missió és representar els interessos de les empreses, facilitar-los un entorn favorable, les eines per créixer, ser més competitives i que puguin col·laborar entre elles, fomentant i promocionant l'activitat econòmica i empresarial de la comarca.

La UEA treballa específicament amb els diferents sectors empresarials del territori per dinamitzar-los, promoure'ls i canalitzar la seva especialització per fer de la comarca un territori fort amb empreses punteres. I ho fem des de la voluntat de ser l'entitat empresarial referent a l'Anoia, implicada amb la comarca i el territori, aportant valor i servei a les empreses que hi treballen i als seus equips, comptant amb la col·laboració d'altres entitats i associacions de Catalunya.

Impacte i conseqüències

→ Sense precedents

La ràpida propagació de la pandèmia va suposar un gran repte per les autoritats sanitàries, fiscals i monetàries que es van haver de coordinar per contenir-la i minimitzar l'impacte sobre l'economia i la societat.

Quin ha estat l'impacte?

La COVID 19 ha fet aflorar molts dels problemes socials i econòmics que han estat ignorats durant molts anys: la degradació del medi ambient, la transició cap a les energies renovables, les creixents desigualtats en la distribució dels recursos, la degradació de la vida política, la fragilitat de les cadenes de distribució, o l'obsessió per créixer encara que sigui en detriment de la salut del planeta. Alguns d'aquests canvis són temporals, altres generaran transformacions a llarg termini que poden acabar modificant les regles del joc.

L'entorn laboral

L'impacte en el treball i en els ingressos molt desigual entre grups de treballadors: els joves, les dones i els treballadors amb qualificacions relativament menors han estat els més durament afectats, en part perquè les seves feines estan concentrades en sectors menys formals i en serveis que requereixen un contacte físic intensiu.

El factor humà

La gestió de les persones a les empreses va ser un dels punts claus. Algunes van fer un gran esforç per garantir seguretat a les plantilles i el poder treballar a distància, i d'altres es van centrar en no desatendre les necessitats emocionals i en tenir cobertes les formatives.

L'economia i la societat: 3 xocs

Un primer xoc en l'oferta derivat de la interrupció de les cadenes de producció de bens produïts a Xina i en altres països asiàtics.

Un segon xoc de l'oferta derivat de les mesures de restricció de la lliure circulació de persones, amb un gran impacte degut al tancament obligatori de molts sectors.

I un tercer xoc en la demanda com a conseqüència de la caiguda del consum i de la inversió acompanyat d'una forta restricció de liquiditat per a consumidors i empreses.

La indústria catalana

És evident que la indústria catalana, igual que l'europea s'està modernitzant des de diferents perspectives. Els sectors més intensius en treball poc qualificat (tèxtil, paper, calçat i fusta) i les activitats vinculades a les matèries primeres (química i cautxú, mineria, mobles o refinació de petroli) estan experimentant una erosió en les seves posicions competitives enfront a la competència d'economies amb menys costos laborals i menys sensibilitat mediambiental; mentre les activitats més intensives en R+D i en coneixement experimenten, a poc a poc, una millora. Aquesta transformació del teixit industrial s'experimenta des de fa anys, fins i tot des d'abans de la crisi industrial dels anys vuitanta del segle xx. Ara la pandèmia no fa res més que accelerar aquest procés.

De cara al futur, moltes empreses industrials catalanes necessitaran un fort suport de les administracions públiques (ajudes directes, préstecs o desgravacions fiscals) per reestructurar el seu deute privat, recuperar la inversió i facilitar-ne la modernització tecnològica.

A Catalunya, sense una política industrial compromesa i dual, amb objectius a curt i llarg termini, a les pimes industrials els serà molt complicat recuperar el ritme previ a la pandèmia actual i modernitzar les seves estructures per competir en el nou escenari internacional.

Del document "L'impacte de la pandèmia sobre les pimes industrials catalanes" d'Agustí Segarra Blasco, dins la nota d'Economia 106 del Departament d'economia i Hisenda de la Generalitat de Catalunya.

Les empreses basen el seu dia a dia en anar fent, i fan cas omís del que veuen al seu voltant. La pandèmia ens ha mostrat que poden passar coses i la majoria d'empreses no saben llegir el món en què viuen. **Alfons Cornella**

El temps perdut durant el temps de pandèmia no fent front als reptes ambientals és més greu que els beneficis que havíem aconseguit (per la reducció d'activitat i emissions durant la pandèmia). **Jordi Oliver**

Els joves

S'ha produït un xoc entre generacions pel malestar les joves menors de 30 anys que pot agreujar-se si no aconsegueixen millorar la seva situació econòmica amb la recuperació. No veuen només que viuran pitjor que els seus pares, sinó que viuran pitjor d'aquí a 5 anys.

Els millennials, que ja van viure una crisi profunda en la recessió de 2008 - i molts dels quals estaven formant famílies quan va arribar la pandèmia -, es veuen com la generació millor formada (encara que insuficient en especialitats STEM). La generació Z està vivint problemes de socialització, inclús en una Universitat no normalitzada per la pandèmia.

Incertesa i inseguretat

Dubtes, preocupacions i amenaces per les empreses, la incertesa sobre l'economia del país, del sector, la incertesa política, possibles canvis legislatius, la seguretat digital, la baixa rendibilitat dels negocis, la morositat, els costos laborals, problemes amb el pagament d'impostos, etc.

Salut mental

Les malalties mentals han crescut amb la pandèmia, hi ha un deteriorament anímic de la població, ha crescut el desànim, accentuat pels confinaments, el distanciament social i les limitacions a algunes llibertats.

Les dones

Les altres grans perdedores que tardaran a recuperar-se més enllà de 2022. Ha crescut l'atur. Han hagut de dedicar-se a les feines domèstiques i el teletreball, han perdut molts dels seus llocs de feina de salaris baixos i ha augmentat la bretxa salarial de gènere. El teletreball amb fills a casa o persones dependents a càrrec no ha estat una eina real de conciliació ja que la sobrecàrrega de feina no remunerada ha continuat recaient en elles.

La COVID ha evidenciat els factors positius i diferencials del lideratge femení, una mirada cap a l'equilibri de gènere que ha de suposar un aprenentatge per les organitzacions: empatia vers les persones, gestió generosa i compassiva pensant en la continuïtat de l'empresa, claredat en les explicacions, orientació al canvi i mirada optimista...

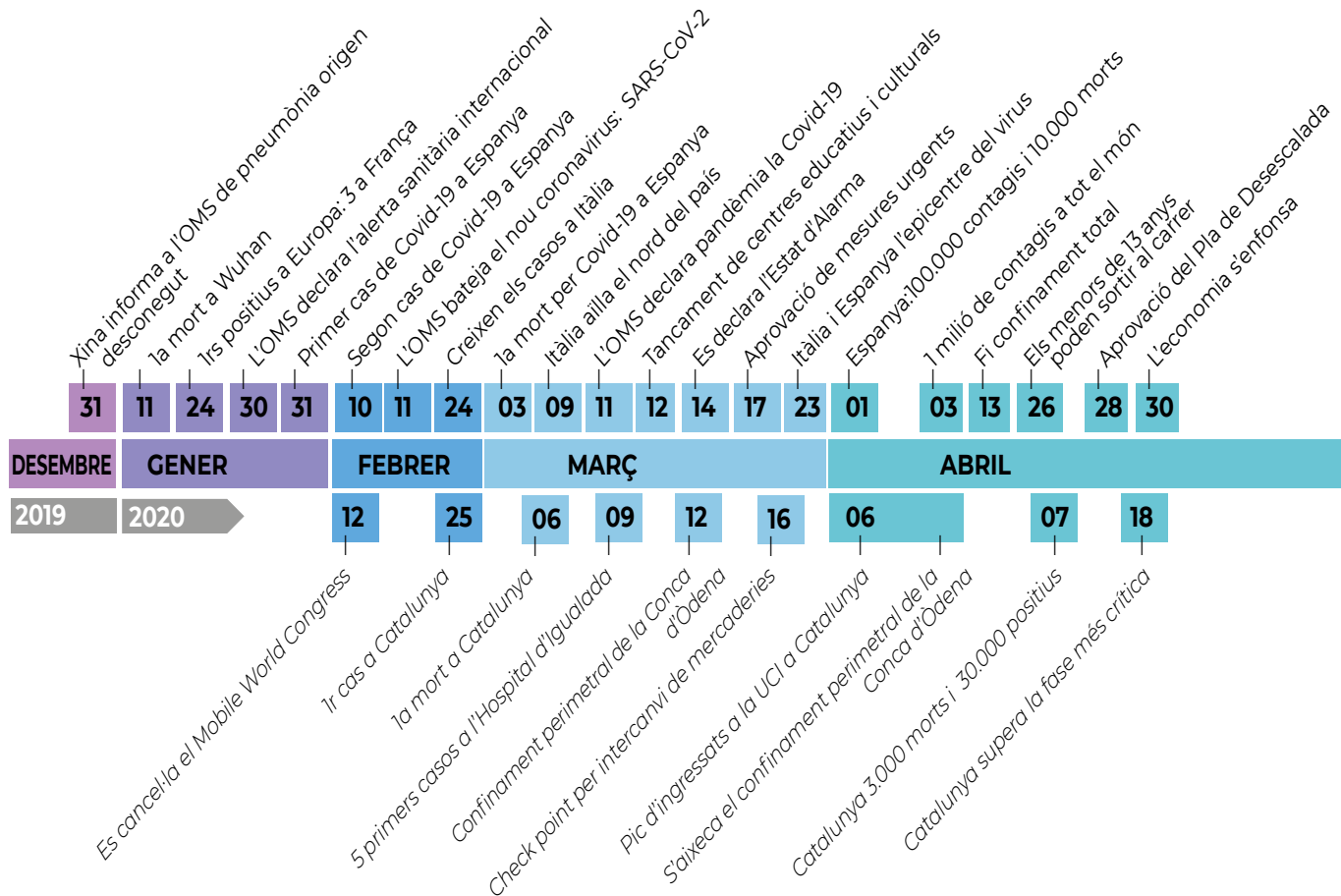
L'impacte ambiental

Al marge de la reducció puntual d'emissions per l'aturada brusca de l'activitat i la mobilitat, la pandèmia va ajornar la presa de decisions importants en matèria de sostenibilitat i medi ambient per fer front a tasques més urgents, tant en l'àmbit d'empreses, municipis i particulars, com a nivell institucional, legislació europea, reformes ambientals, impostos i gravàmens,

→ Evolució de la pandèmia

L'impacte, els fets, les dades i l'evolució de la COVID de gairebé dos anys de pandèmia ens deixa una radiografia amb fites i moments molt destacats.

Fris cronològic

A nivell mundial

L'impacte sobtat i generalitzat de la pandèmia mundial del coronavirus s'ha considerat com a la pitjor recessió des de la Segona Guerra Mundial.

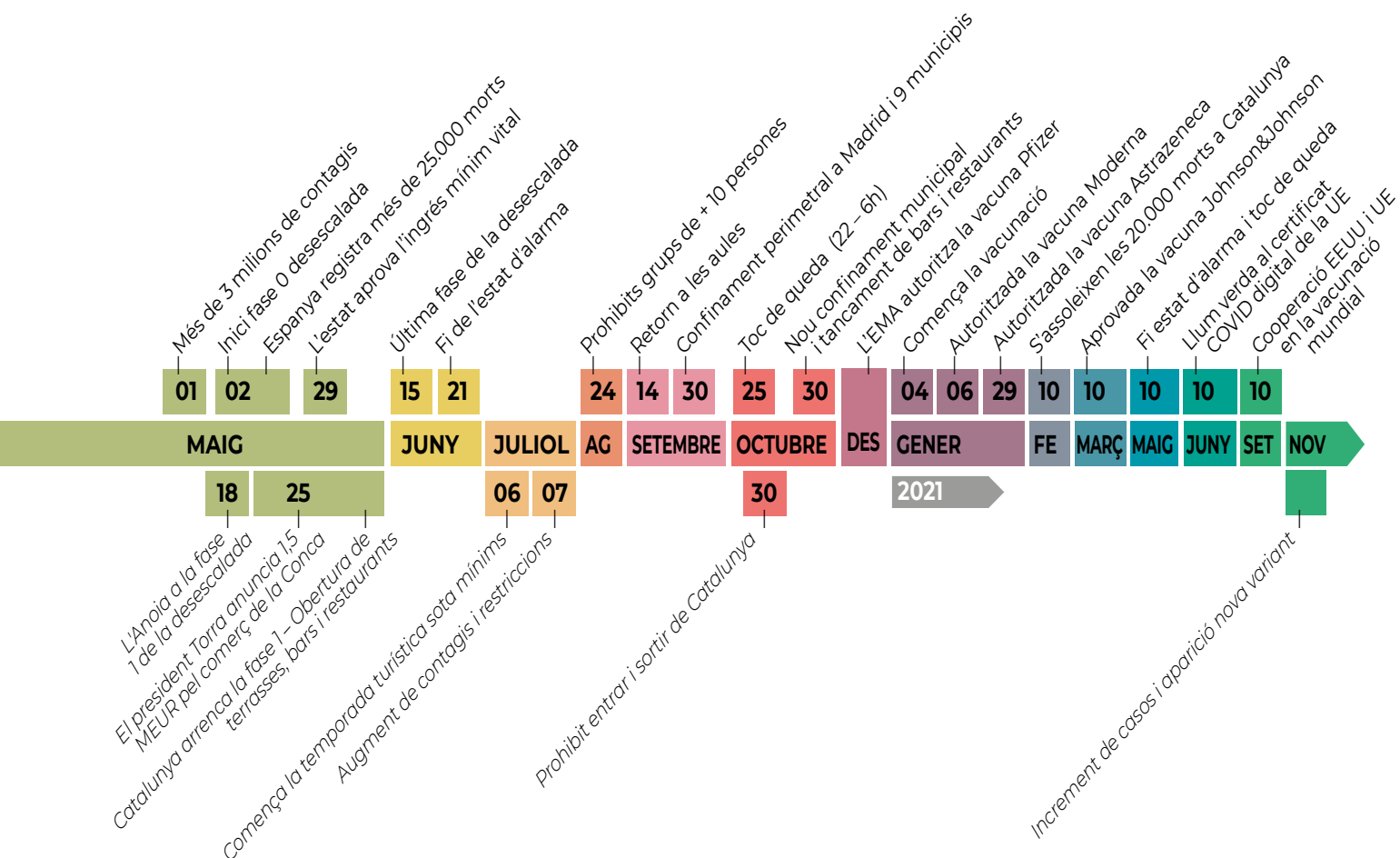
Per contenir la pandèmia de la Covid-19 i per protegir a les poblacions susceptibles, la major part dels països van imposar estrictes mesures de confinament, l'activitat econòmica es va contraure dràsticament a escala mundial i es va procurar evitar la tensió financera amb diverses mesures de política econòmica sense precedents.

Així, l'impacte varia segons el país, depenent de la trajectòria de la pandèmia, la campanya de vacunació, la proporció de sectors de contacte intensiu i també de la capacitat de les empreses i les persones treballadores per adaptar-se així com de l'eficàcia de les respostes de la política econòmica i social per a fer-hi front.

Als Estats Units les mesures de confinament i restricció de l'activitat van ser menys estrictes que a Europa, un enfocament més lax que es va acompanyar d'una estratègia més agressiva en suport fiscal i monetari que els ha permès una ràpida recuperació.

Per contra, l'Eurozona, amb menys plans d'estímul fiscal i ritmes de vacunació més baixos, ha viscut una recuperació més modesta.

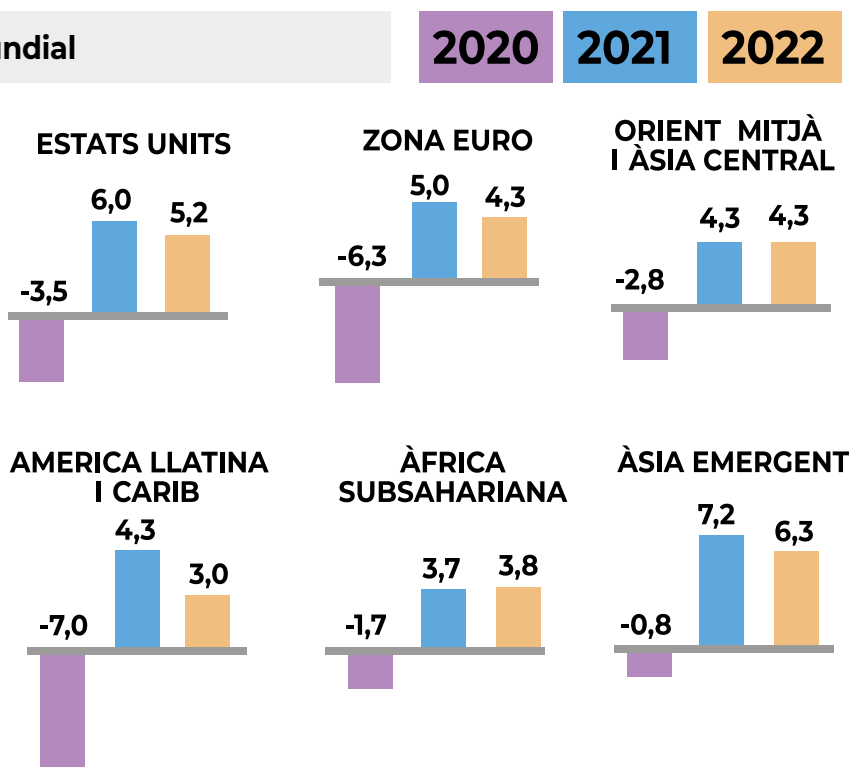
El gegant asiàtic ha estat una de les grans sorpreses amb un mètode molt agressiu i diligent en les mesures de contenció i actuant amb un testatge i un confinament massiu i ràpid. Aquesta rapidesa els ha permès recuperar l'activitat molt aviat i de manera intensa, recuperant també el dinamisme econòmic i industrial i el binomi indústria-exportació.

Perspectives de creixement mundial

Es projecta que l'economia mundial creixi un 4,9% el 2022, reflectint un cert deteriorament de les economies avançades i en els països en desenvolupament de baix ingrés, per la desmillora de la dinàmica creada per la pandèmia. Aquesta situació es veu parcialment compensada per les millors perspectives a curt termini d'algunes economies de mercats emergents i en desenvolupament que exporten matèries primeres. Més enllà del 2022 es projecta que el creixement es moderi al voltant del 3,3% a mig termini.

Font: FMI, Perspectives de l'economia mundial, octubre 2021.

→ L'impacte de la COVID a nivell estatal

El confinament i les restriccions a la mobilitat implantades per tractar de contenir la pandèmia sanitària i les seves successives onades han tingut un fort impacte a l'economia.

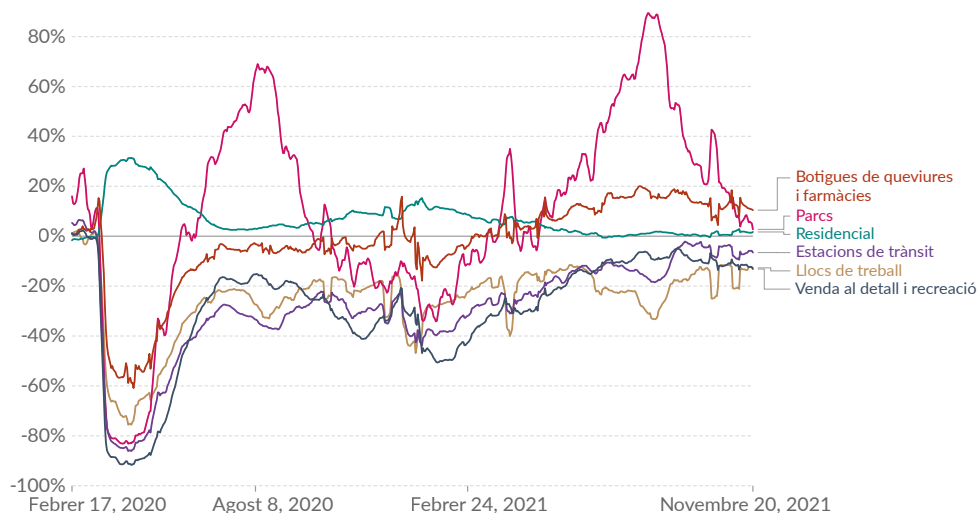
Les mesures de contenció, juntament amb la debilitat del comerç global, les interrupcions en les cadenes de valor i els canvis d'hàbits de consum i d'oci han impactat sobre els diferents sectors d'activitat i les seves empreses.

El punt més feble de l'economia espanyola ha estat l'impacte al sector turístic (transport de persones, allotjament, restauració, comerç no quotidià, cultura i oci).

La intensitat de les diverses onades i de les restriccions associades han debilitat l'activitat i la demanda, mentre que les empreses han hagut de seguir afrontant els costos financers, tributaris, comercials, laborals...

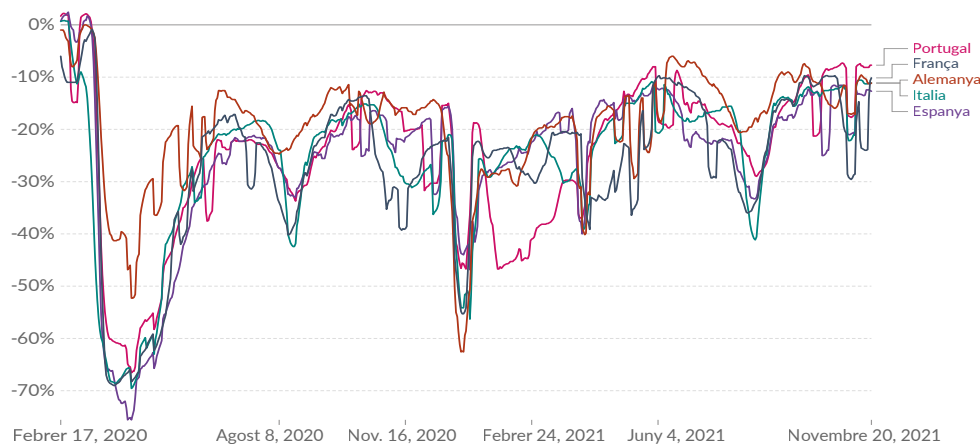
Moviment de la ciutadania

El moviment de la població a l'estat espanyol durant la pandèmia reflecteix les restriccions, els confinaments i les diferents fases d'evolució de la pandèmia.

Moviment als llocs de treball

A nivell del moviment cap als llocs de feina, comparant els moviments de la ciutadania en diversos països es veuen reflectides les mesures de tancament, les restriccions i el conseqüent impacte en el teixit empresarial

Impacte en el teixit empresarial

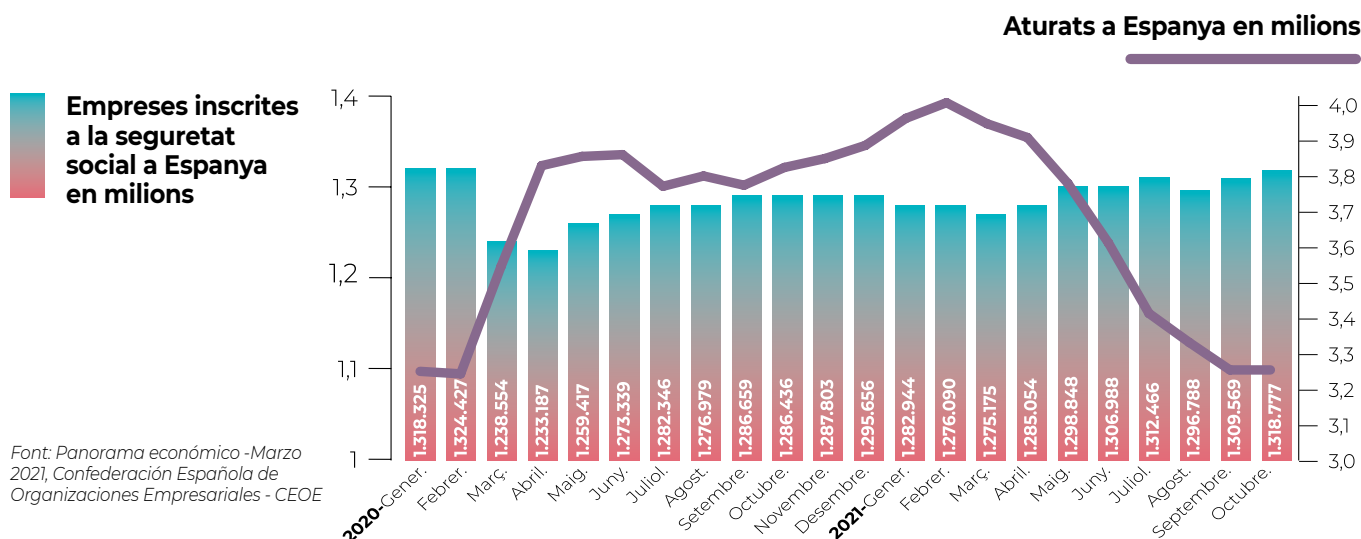
L'any 2018 l'economia espanyola va començar un procés de desacceleració. L'esclat de la Covid-19 va aguditzar aquest procés de l'economia i també del nombre d'empreses, que a l'inici de la pandèmia es va reduir significativament per la caiguda de l'activitat i la demanda: en dos mesos es van perdre més de 90.000 empreses.

Amb l'inici de la desescalada, el nombre d'empreses va començar a augmentar gradualment fins a desembre de 2020, però els primers mesos de 2021 aquest procés de

recuperació del teixit empresarial es va detenir i el nombre d'empreses va tornar a descendir.

L'impacte de la tercera onada a l'inici del any i les majors restriccions en mobilitat junt a una duració més llarga de l'esperat de la pandèmia, van portar a nombroses empreses al límit i al tancament.

Així l'impacte sobre el teixit empresarial ha estat molt significatiu, tot i que desigual per sectors.

Mirant cap al 2022

L'escenari de recuperació de l'economia espanyola presenta una menor intensitat de la prevista mesos enrere. Es revisen a la baixa la majoria de perspectives de creixement pel 2022 per la falta de subministraments i l'encariment de les matèries primeres, junt amb l'endarreriment de l'aplicació dels fons europeus i la incertesa regulatòria.

La inflació arriba al 5,4% impulsada per l'increment dels preus de l'energia i es preveu que es mantingui al 5% tot l'any.

El panorama d'ocupació és positiu a curt termini, tot i que podria no ser-ho si es frena la reactivació o hi ha canvis regulatoris que impliquin més barreres a la contractació o un increment de costos.

Desavantatge respecte Europa

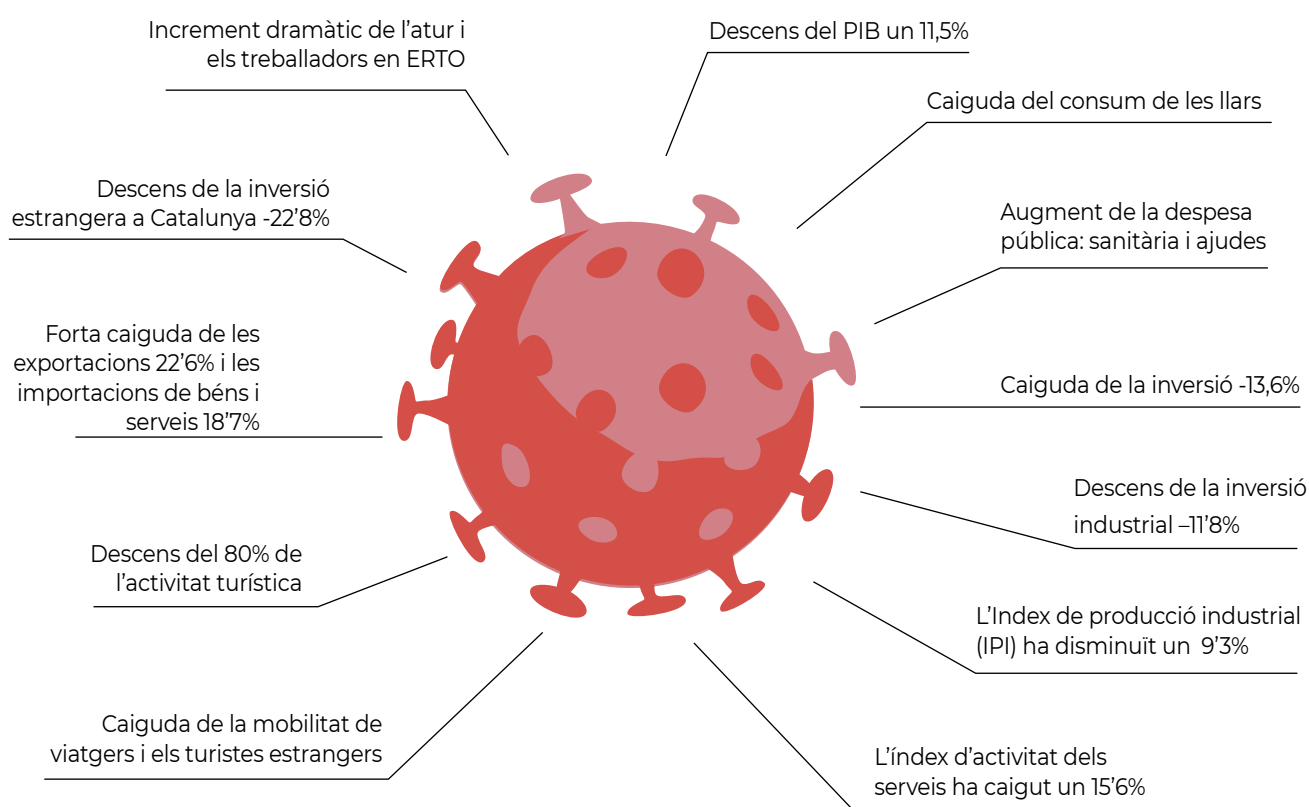
Les empreses a l'Estat espanyol juguen amb desavantatge respecte molts territoris europeus.

- ➔ Hi ha més de 100 regulacions fiscals, laborals, comptables, financeres, etc. que desencoratgen el creixement empresarial.
- ➔ Constituir una SL comporta més tràmits (7 tràmits a Madrid o 10 a Barcelona vs.5 a Europa) més temps (12,5 dies a Espanya vs. 4 o 5 a Europa) i és més car (3,9% de l'ingrés per càpita a Espanya, vers 3,1% a Europa).
- ➔ La càrrega impositiva és més alta (un 47% del benefici net abans dels impostos a Espanya vs. un 40% a la UE).

→ Catalunya i la COVID

L'impacte que la ciutadania, les empreses i la societat catalana en general han viscut arrel de la Covid-19 ha tingut efecte molt directe sobre la salut de les persones però també en els models de vida, l'activitat laboral, educativa i social, el consum i el poder adquisitiu i molts altres factors que estan recuperant mica en mica el seu lloc, però que la majoria no tornaran a ser com abans.

A nivell econòmic, Catalunya ha patit una forta contracció especialment afectada per la virulència del virus que va comportar mesures restrictives a la mobilitat i tancaments administratius d'una part de l'activitat econòmica amb l'objectiu de protegir la població. L'elevat pes que representen les PIMES (més vulnerable als tancaments per restriccions), sobretot de serveis i de turisme dins l'economia catalana, així com la proporció d'ocupació temporal, o la caiguda de la mobilitat expliquen en part la severitat de l'afectació:

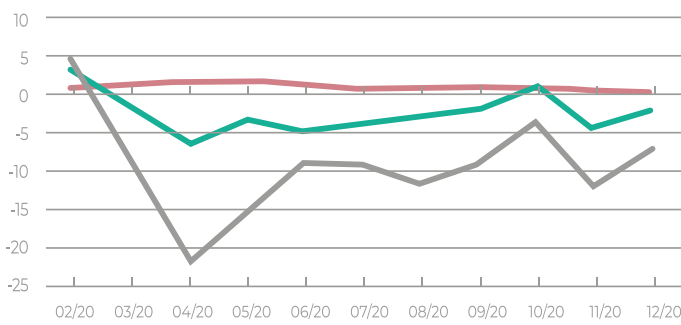

→ El 2020 ha estat un any en el que la pandèmia ha trencat l'evolució positiva que havia seguit el teixit empresarial català des de 2014.

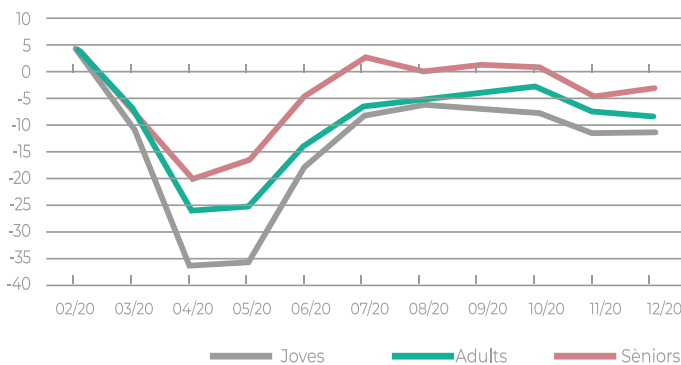
→ Hi ha hagut un empitjorament rellevant de la majoria de variables, activitat, valor afegit, ocupació, rendiment, rendibilitat, etc.

→ Hi ha diversos reptes pendents i entre ells, la necessitat d'apostar més per l'R+D, la inversió en tecnologia, en medi ambient i en formació. Si no augmenten totes aquestes inversions, les empreses aniran perdent competitivitat, menys ingressos i menys marges i, per tant, menys generació de valor el que afectarà negativament totes les parts interessades.

Ingressos mitjans - Variació interanual (%)*

Consum mitjà - Variació interanual (%)*

*Mitjana mòbil de dos mesos
Font: CaixaBank Research a partir de dades internes sobre l'estat Espanyol.

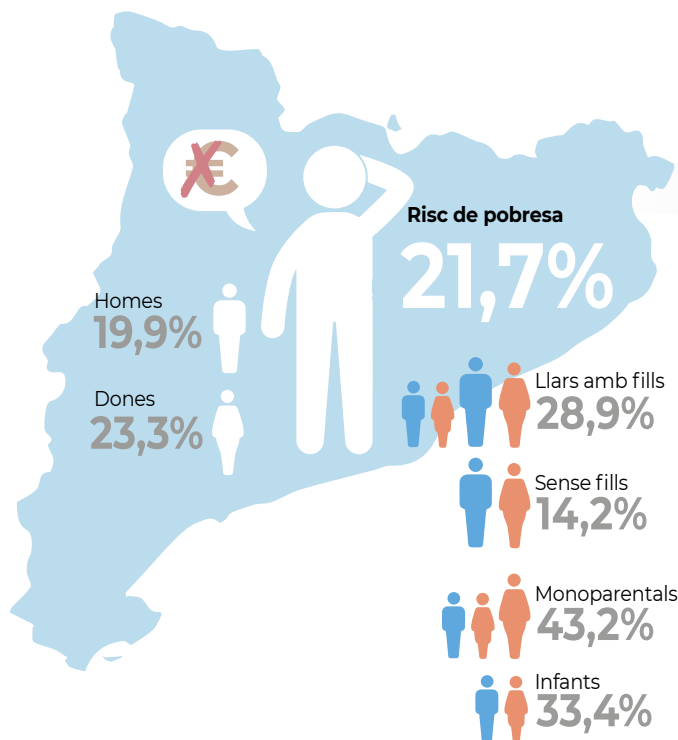
Consum, ingressos i despeses en temps de pandèmia

Les restriccions de mobilitat i la incertesa econòmica han tingut una afectació directa sobre el consum, el van reduir de manera dràstica amb caigudes entre el 60% i el 80% (abril 2020) en oci, restauració i béns duradors, o fins el 85% en transport i turisme. Només hi va haver un important augment, de fins al 50%, dels béns de primera necessitat.

També ha comportat un canvi d'hàbits i moltes de les compres que es feien presencialment ara s'han traslladat a internet, una acceleració de l'e-commerce que es va produir sobretot entre els joves i adults. També va augmentar de forma exponencial l'ús del Bizum arreu de l'estat entre aquest mateix grup, tot i que totes les generacions utilitzen, des de la Covid-19, més mitjans de pagament digitals.

Les despeses més afectades per la contenció han estat les relacionades amb una major mobilitat i una major interacció social com: els serveis de transport, serveis recreatius i culturals, paquets turístics i hotels, cafès i restaurants

Els més perjudicats de la COVID han estat els joves, en especial els que tenen ingressos més baixos. També els adults amb ingressos baixos se'ls han reduït de forma considerable tot i que la resta no han tingut tan impacte. Pel que fa als sèniors no han vist afectats els ingressos però sí que han reduït el consum, tot i que menys que els joves i els adults.

Font: Nota Conjuntura econòmica 115. Juliol 2021 de la Generalitat de Catalunya

Risc de pobresa

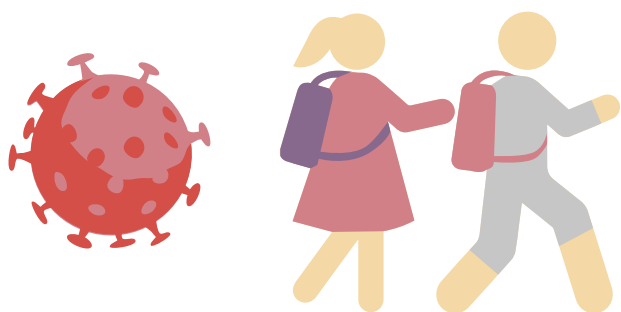
Aquest impacte s'ha vist també amb el creixement de la taxa de risc de pobresa a Catalunya que se situa al 21'7% creixent 2'2 punts percentuals respecte el darrer any.

Les llars amb fills ho pateixen més (28'9%) vers les que no tenen fills a càrrec (14'2%). De fet el 43'2% de les llars monoparentals es troben en risc de pobresa.

En aquest sentit els infants són el grup poblacional amb major incidència: el 33'4% dels menors de 16 anys.

La població més gran (+64 anys) està millor protegida gràcies a les pensions de jubilació i en molts casos al disposar d'habitatge de propietat.

La població jove amb condicions laborals més precàries i una taxa d'atur del 24'6% (2020) ha estat la gran perjudicada a nivell econòmic, ja que ha perdut oportunitats laborals i s'ha trobat amb dificultats per fer-se càrrec de despeses de l'habitatge, imprevistos, o la impossibilitat de permetre's una setmana de vacances.

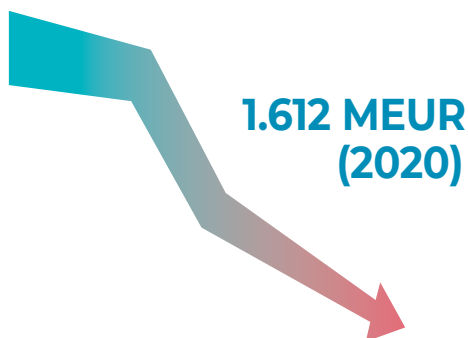

Els fills de la COVID: Demografia i educació

La Covid-19 ha tingut un impacte en les generacions més joves, sobretot en la seva educació, i també implicacions negatives sobre la natalitat, ja que s'apunta que els naixements a Catalunya han caigut un 17% entre novembre 2020 i gener 2021, situant l'índex de fecunditat al voltant o per sota d'un fill per dona, un fet que afecta a la demografia al costat de l'aturada del segon boom migratori del segle.

En l'àmbit educatiu, els mesos sense escola presencial van incrementar la desigualtat educativa:

- Escletxa digital
- Menor capacitat compensatòria de l'educació a distància
- Disparitat en pràctiques educatives familiars
- Desigual capacitat d'adaptació de les escoles a la nova realitat
- Reducció dels temps d'extraescolars
- Retorn desigual a les aules

Repercussions al sector públic

L'impacte de la Covid-19 en les finances de la Generalitat de Catalunya es tradueix en una pèrdua d'ingressos de 1.612 milions d'euros (equivalent a un 0'8% del PIB) que s'explica per una reducció en la captació d'impostos i multes i dels ingressos per la prestació de serveis, l'aplicació de bonificacions fiscals o reduccions de cànon (aigua...).

Les despeses del govern català es van adaptar per donar resposta a l'emergència sanitària i sociosanitària i a la crisi social i econòmica, amb un impacte estimat d'uns 3.638'2 MEUR el 2020 (equivalent a un 1'7% del PIB).

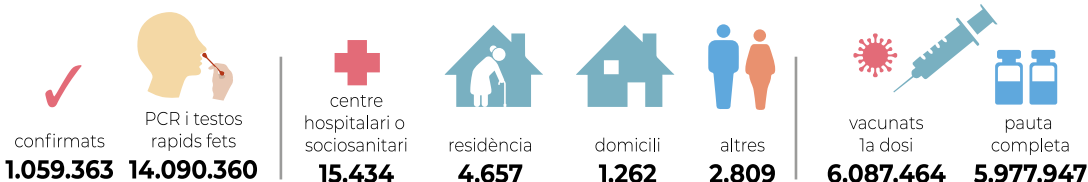
L'Estat va habilitar un fons extraordinari per les comunitats autònomes que a Catalunya va cobrir només un 63% de l'impacte sobre la despesa.

Durant 2020 i 2021 la Generalitat ha comptat amb fons extraordinari de finançament i relaxació de les regles fiscals, però a mig i llarg termini caldrà un finançament estructural perquè part de la despesa de la COVID està esdevenint estructural. **Anna Tarrach i Esther Pallarols**

Seguiment epidemiològic Catalunya (oct. 2021)

Testos, positius confirmats, defuncions i l'estat de la vacunació de la població catalana a 6 de desembre de 2021.

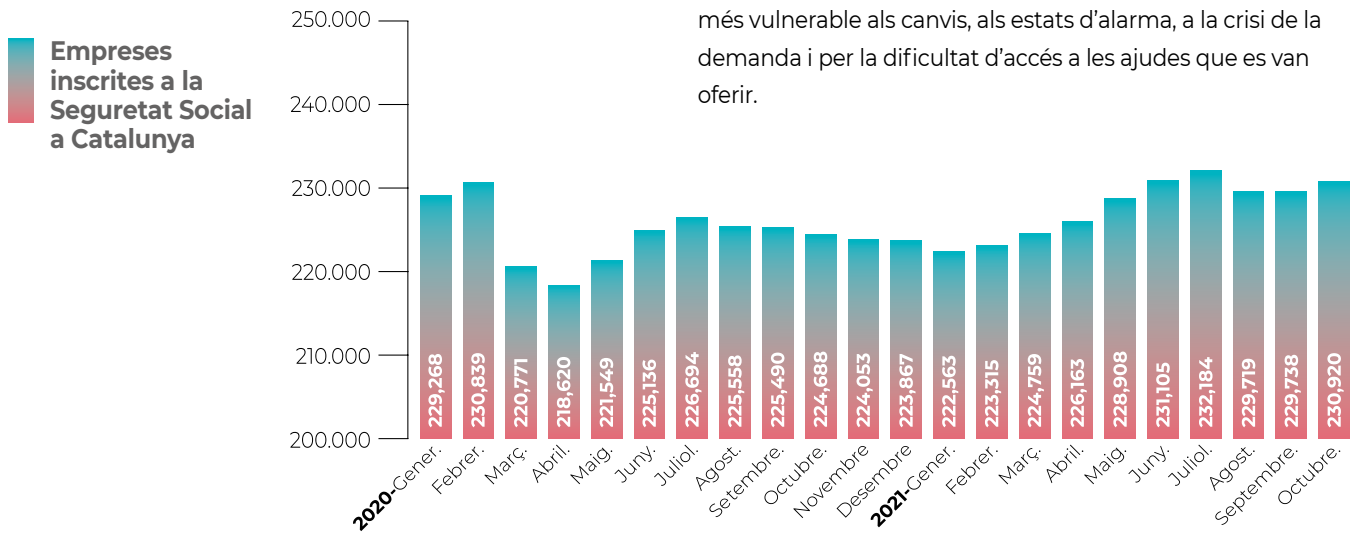
Defuncions **24.162**

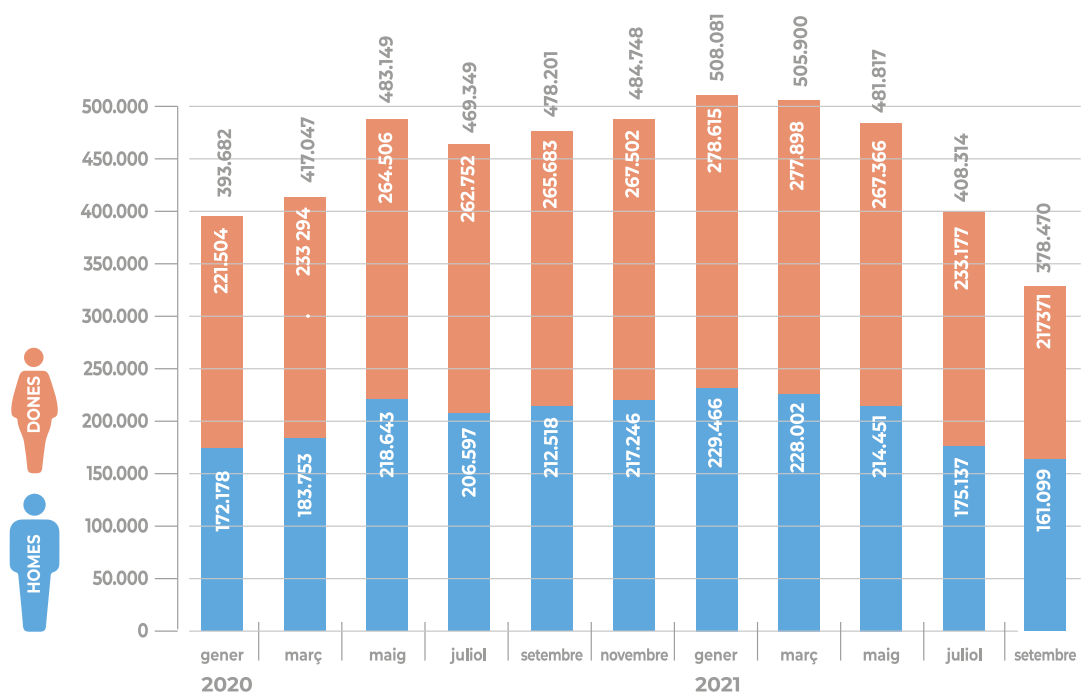
El mercat de treball

Un tret diferencial d'aquesta crisi és que la caiguda de l'ocupació (-3%) ha estat menor que la del PIB (-11,5%) gràcies a mesures excepcionals com els expedients de regulació temporal d'ocupació que han permès mantenir l'ocupació "hibernada". Destaca també que prop del 90% de la caiguda de l'afiliació a la Seguretat Social es va produir en només 15 dies des de l'aprovació de l'estat d'alarma.

Els autònoms, que són bona part de la columna vertebral de la nostra economia, han estat entre els principals afectats per les limitacions i les restriccions per la seva dimensió, més vulnerable als canvis, als estats d'alarma, a la crisi de la demanda i per la dificultat d'accés a les ajudes que es van oferir.

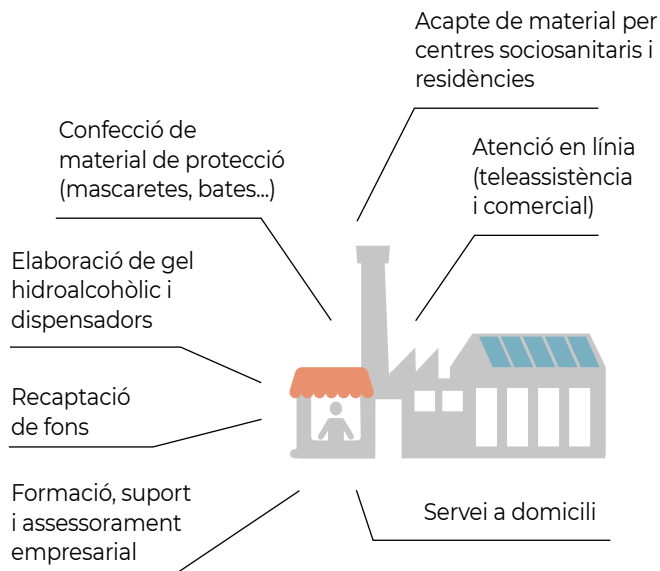
Atur a Catalunya

Font: IDESCAT i Hermes

→ L'Anoia i la COVID

La Covid-19 ha tingut un impacte sense precedents, també ha estat així a la comarca de l'Anoia on ciutadania, empresa i administració han hagut d'adaptar-se, transformar-se i fer grans esforços per seguir al peu del canó.

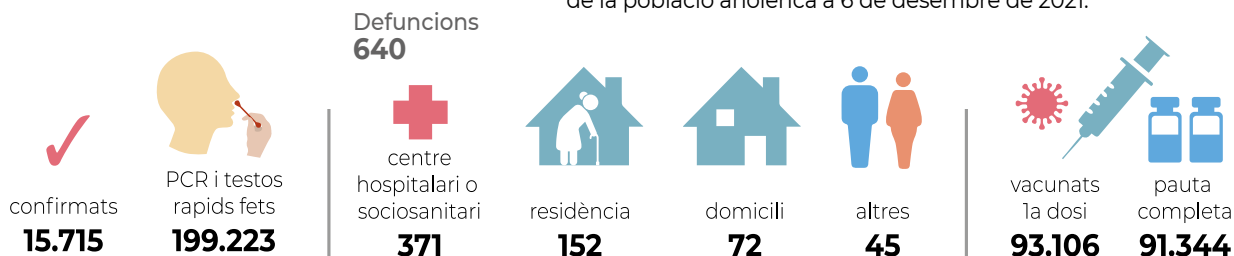
La Conca d'Òdena va ser la primera zona que va viure un confinament perimetral, a partir del 12 de març, impactant de manera immediata sobre la població i l'economia del territori, no només de la Conca sinó de tota la comarca.

El Check point o punt d'intercanvi de mercaderies va ser de les primeres iniciatives que es va idear per a poder minimitzar l'impacte. Darrere van venir altres mesures, accions, iniciatives i campanyes privades, públiques, socials, conjuntes, individuals... que van intentar fer front als impactes de la pandèmia.

L'augment de la taxa d'atur, l'increment de demandants al Banc d'Aliments, la caiguda de la facturació empresarial i la reducció del teixit empresarial son conseqüències que es produeixen en paral·lel a l'impacte epidemiològic. Assolir la immunitat de grup continua essent un repte però amb unes xifres prou positives des de l'inici de la pandèmia.

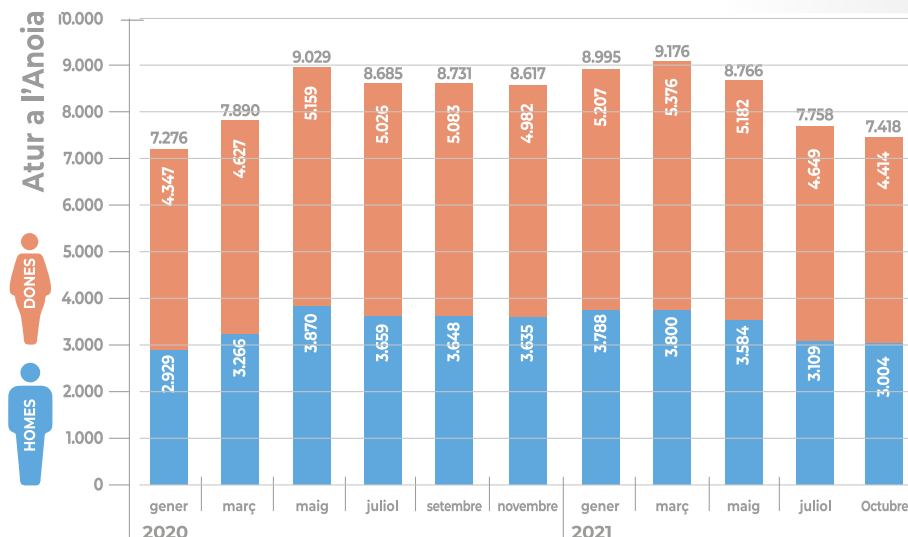
Seguiment epidemiològic a l'Anoia (oct. 2021)

Testos, positius confirmats, defuncions i l'estat de la vacunació de la població anoienca a 6 de desembre de 2021.

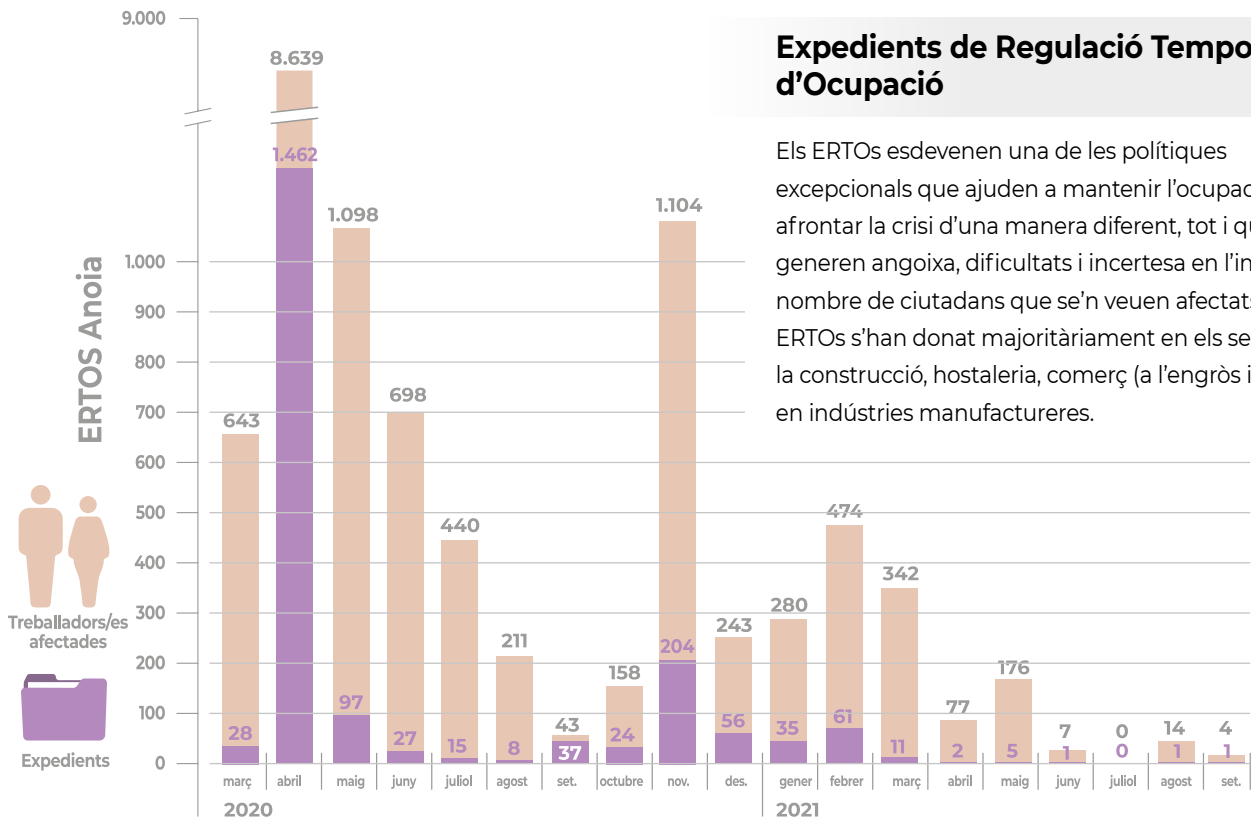
Font: <https://dadescovid.cat>

Atur a l'Anoia

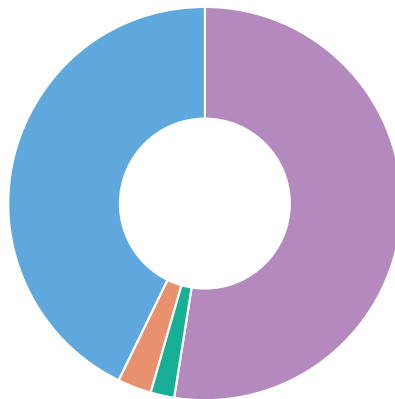
Font: IDESCAT

A nivell laboral, a principis de 2021 l'atur registra un augment del 24'22% respecte 2020, amb puntes de més de 9.000 aturats. La majoria d'aturats de l'Anoia en aquest període (febrer - març 2021) correspon a treballadors del sector serveis (restauració, serveis personals, venedors, activitats administratives i auxiliars). Les xifres es recuperen avançat el 2021, però mantenint una dada comarcal molt preocupant. Així actualment el grup més nombrós de persones a l'atur (gairebé un 70%) són persones amb estudis generals, sense preparació específica per accedir al món laboral, i majoritàriament majors de 35 anys.

Expedients de Regulació Temporal d'Ocupació

Els ERTOS esdevenen una de les polítiques excepcionals que ajuden a mantenir l'ocupació i afrontar la crisi d'una manera diferent, tot i que generen angoixa, dificultats i incertesa en l'important nombre de ciutadans que se'n veuen afectats. Els ERTOS s'han donat majoritàriament en els sectors de la construcció, hostaleria, comerç (a l'engròs i al detall) i en indústries manufactureres.

Prop d'un 60% de les empreses enquestades* van presentar algun ERT, dels quals la majoria ja estan aixecats (oct.2021).

- ➔ Van presentar ERT però l'han aixecat (52'5%)
- ➔ Tenen ERT vigent (2%)
- ➔ Tenen ERT i demanaran pròrroga fins 28/2/22 (2'9%)
- ➔ No van presentar ERT (42'6%)

Decreixement de les empreses a l'Anoia

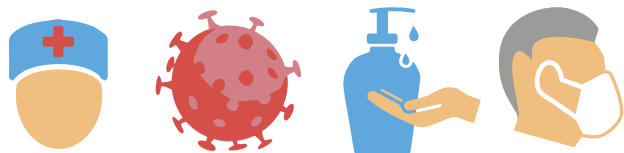
	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Total
Empreses 2019 (3r Trimestre)	50	574	318	2.271	3.213
Empreses 2020 (3r Trimestre)	48	521	308	2.147	3.024
Empreses 2021 (3r Trimestre)	48	507	317	2.148	3.046

L'impacte a nivell empresarial és també destacat. En un any de pandèmia (el 2020) la comarca perd gairebé 200 empreses en relació a l'any anterior, una reducció del teixit empresarial que es nota especialment en els sectors de serveis i en la indústria, seguit del sector agrari i de la construcció.

Fonts: Pacte d'Acció Econòmica i Social de l'Anoia, Idescat, i l'Observatori del Treball i Model Productiu - Generalitat de Catalunya, i Hermes - Diputació de Barcelona, Informe trimestral del teixit empresarial del 3T de la Cambra de Barcelona i enquesta realitzada a un centenar d'empreses de l'Anoia a l'octubre de 2021.

→ Política econòmica

Un dels pals de paler per a poder frenar l'impacte provocat per la Covid-19 al llarg de tots els mesos de pandèmia han estat les ajudes que s'han brindat des de l'administració. La gran diferència d'afectació i de polítiques portades a terme ens han deixat un ampli ventall d'apostes i riscos assumits a mans dels diversos països i territoris.

En la irrupció de la pandèmia, en plena fase d'emergència, els països van adoptar mesures urgents en l'àmbit sanitari, més material i personal, incrementant de manera contundent la despesa pública optant per una estratègia de contenció del virus reduint la mobilitat i la interacció social, ja que la prioritat era no saturar el sistema sanitari.

Primers paquets d'emergència aplicats des dels governs per cobrir despeses sanitàries i ajudar a famílies i empreses.

França Pla de suport 45.000 MEUR

Regne Unit Mesures 12.000 M£

Estats Units Llei CARES 2 bilions\$

(1.200\$ per cada adult i 500\$ per nen a càrrec)

Amb la pandèmia una mica més continguda es van dissenyar i implementar mesures de reactivació econòmica així com programes de recuperació amb una mirada més llarga i un horitzó temporal més ampli.

Les autoritats d'arreu del món van recórrer a un ventall de mesures generalitzades com flexibilitzar càrregues públiques, ajornar pagaments, reduir impostos, ajornar deutes bancaris o moratòries o descomptes en el pagament de serveis bàsics, a més d'ajudes directes per a empreses i treballadors autònoms.

Alemanya - Kunjunktur - und Zukunftspaket

130.000 MEUR

França - France Relance 100.000MEUR

Europa - Next Generation 750.000MEUR (2021-2026)

Estats Units - American Jobs Plan 2,29 bilions \$

Catalunya - Pla CORECO 31.765MEUR (2021-2032)

Per l'èxit dels Fons Next Generation cal:

Per l'èxit dels Fons Next Generation cal: Assegurar que la inversió, significativa en la recuperació, promogui la transformació sistèmica i no és gastat en apuntalar economies carboníques nocives, models de creixement insostenibles, enfocaments disfuncionals de la vida urbana i desigualtats perjudicials.

Poder distribuir i gestionar els fons per assegurar canvis estructurals en curs i no dispersar-se en milers de projectes individuals que no comportin aquests canvis.

Dotar tant els actors del sector públic com el privat, del conjunt d'habilitats, les capacitats institucionals, les estructures organitzatives i els marcs econòmics necessaris per afrontar els reptes futurs.

Poder preparar millor els joves avui per ser líders de demà i proveïdors de solucions complexes a través d'universitats i sistemes educatius millor adaptats.

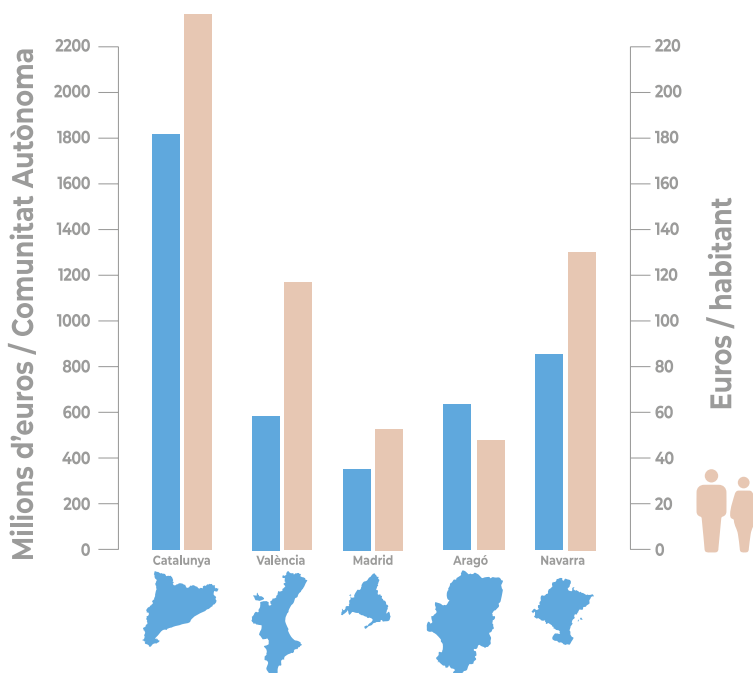
Els Fons Europeus no han de ser una mesura paliativa, sinó una oportunitat de reformar les estructures productives i la situació de l'estat del benestar i fer l'economia més sostenible mediambientalment. **Xavier Cuadras.**

Mesures de l'estat Espanyol

Les mesures que es van concedir per part de l'Estat com a ajuda a la solvència destaquen:

- Una línia de 7000 milions d'euros d'ajudes directes per a autònoms i empreses per reduir l'endeutament
- Una línia de 3000 milions d'euros per la reestructuració del deute financer COVID (per reduir el principal pendent de operacions de finançament anteriors)
- Un fons de 1000 milions d'euros adscrit al MINCOTUR per la recapitalització d'empreses afectades per la Covid (en forma d'instruments de deute, capital, híbrids o una combinació)

També es van portar a terme altres mesures com l'ampliació de terminis d'execució i justificació de projectes finançats pel govern, ampliació de terminis de suspensió de pagaments i meritació de préstecs Emprendetur, aplaçament de deutes tributaris i extensió de les moratòries fins a finals d'any dels processos concursals.

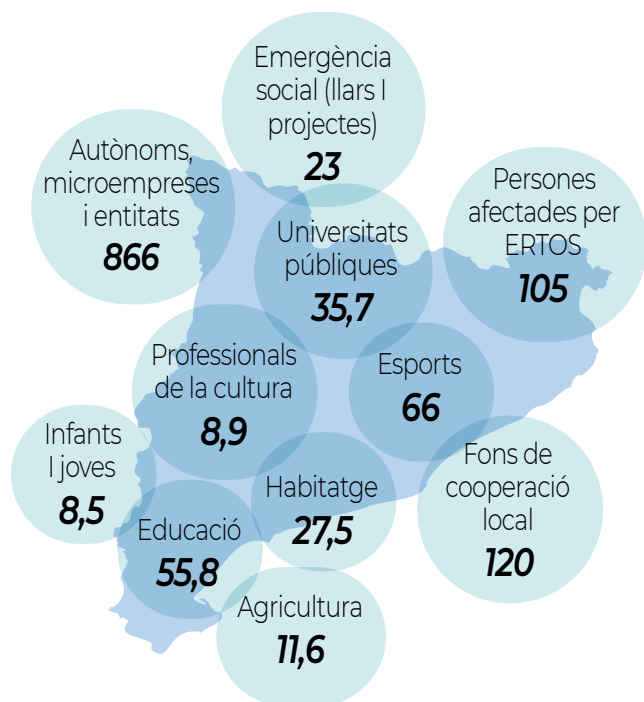
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Generalitat de Catalunya. Dept. De la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda. Abril 2021

Ajuts directes per la Covid-19

A nivell estatal, durant el primer any de pandèmia les diferents comunitats autònomes van destinar importants subvencions i ajudes directes per paliar els efectes de la crisi.

- Catalunya és la comunitat autònoma que dona més ajuts tant en valor absolut com en relació amb la població
- També és la que destina més ajuts a autònoms, pimes i sectors econòmics
- Catalunya lidera també la categoria d'altres ajuts com habitatge, agricultura, recerca, universitats i cooperació al desenvolupament

Malgrat les ajudes, alguns col·lectius van patir limitacions i dificultat d'accés a aquestes mesures, com els autònoms, resultant-ne molt vulnerables els primers mesos de la crisi.

Ajudes del govern català

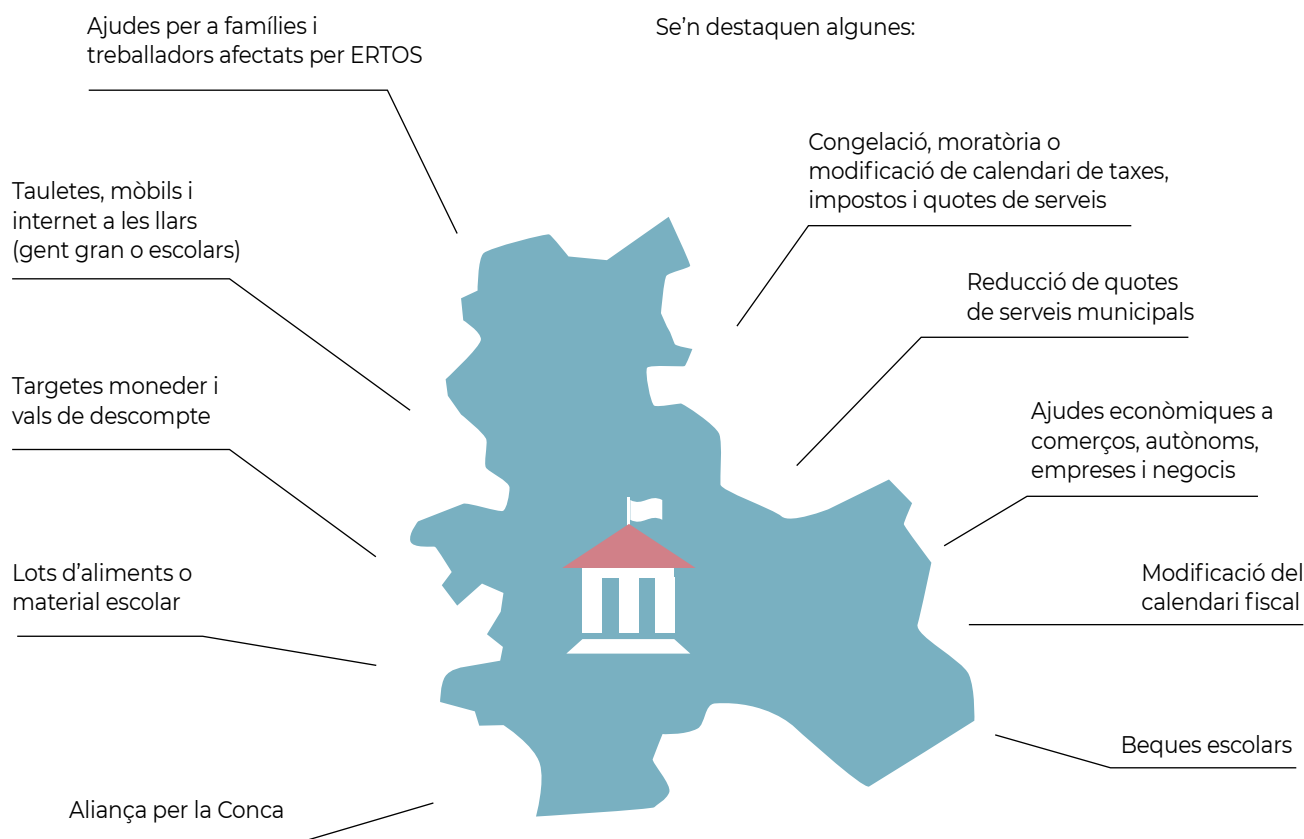
Durant el primer any de pandèmia, Catalunya va destinar gairebé 1.795 milions d'euros en subvencions directes per a pal·liar els efectes de la Covid-19. D'aquests, 1.454M€ es van destinar a autònoms, PIMEs i empreses que inclou les convocatòries de comerç, indústria, turisme, cultura i també tercer sector. La resta, 340M€, es van destinar a ajuts d'habitatge, agricultura, recerca, universitats i de cooperació al desenvolupament.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Generalitat de Catalunya. Dept. de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda. Abril 2021

Accions dels municipis anoiencs

A nivell comarcal, al llarg d'aquesta pandèmia també els municipis de l'Anoia han pres gran diversitat de mesures i accions per tal d'ajudar a la població, empreses i ciutadans, a afrontar la situació amb millors perspectives.

Se'n destaquen algunes:

→ La COVID en l'entorn empresarial català

L'expansió i l'impacte global de la pandèmia ha afectat amb més o menys intensitat totes les economies del món. A nivell empresarial i industrial, tot i que l'afectació a curt i mig termini ha estat molt important, resta encara veure els canvis estructurals que en derivaran. Es tracta d'una crisi global i complexa que ens condiciona i condicionarà la mirada vers la realitat econòmica i empresarial.

A nivell global, els sectors empresarials han estat tocats en menor o major intensitat segons l'afectació que han viscut arran de les mesures adoptades, les restriccions, les polítiques preses, els suport institucional, el pes de la presencialitat i el contacte personal...

A grans trets podem veure l'impacte i el rendiment que han tingut aquests sectors a Catalunya ordenats pel grau d'afectació que ha tingut pel mateix sector, i quins factors han interferit.

L'índex de producció industrial del mes d'abril de 2020 va registrar una caiguda molt notable, del 34,0 %, però aviat es va poder observar una clara recuperació. En termes sectorials, entre el març del 2020 i el febrer de 2021, els sectors amb una caiguda més gran de l'ocupació van ser els relacionats amb la producció de begudes, el tèxtil, la fusta, les arts gràfiques, la metal·lúrgia, i la fabricació de materials i equips elèctrics, i les empreses on la presència del client era imprescindible per a la prestació del servei es van veure molt afectades per les restriccions. Les activitats que eren considerades essencials, o que estaven relacionades amb la digitalització o amb la posada en marxa de les mesures de suport a l'economia van tenir un impacte positiu.

Turisme

L'activitat turística es va veure greument afectada per la pandèmia. Va caure l'arribada de visitants estrangers i la seva despesa associada. Per procedència, el mercat francès va mantenir el lideratge (-68% de turistes), seguit de lluny del Regne Unit (-86%), Alemanya (-84%) i Itàlia (-83%). Els turistes procedents de Catalunya i altres comunitats autònomes ha viscut un descens menys acusat fent que el turista català hagi passat a ser el 42% del turista el 2020 (vers un 21% el 2019). Pel que fa al tipus d'allotjament, la caiguda ha estat generalitzada tant en hotels, com en càmpings i allotjaments rurals. Pel que fa al transport aeri, la combinació de cancel·lacions de vols i restriccions detenen pràcticament la totalitat dels viatges i cau el nombre de passatgers un 76'8%.

Visitants estrangers	CAT ↓ 82'2%
	E ↓ 77'3%
Despesa turística	↓ 82'9%
Allotjament i restauració	↓ 59'9%
Transport aeri	↓ 62'5%
Algències de viatges	↓ 70'8%
Convencions i fires	↓ 72'2%

Cuir i calçat

El sector que va patir una caiguda més pronunciada de la producció condicionat per la falta de compradors i de turisme. L'adoberia sol veure's afectada per la climatologia i l'aparició de nous materials d'abric competidors de la pell, i la marroquineria, un mercat més estable, viu la competència creixent dels productes asiàtics, que ha portat als productors catalans a apostar per més disseny i més qualitat.

Producció	CAT ↓ 29'3%
	E ↓ 28'1%
	EU ↓ 25'8%
Ocupació	↓ 3'4% (unes 1.300 persones)
Exportacions	↓ 18,1%
Importacions	↓ 26,5%

Automoció

És el tercer sector més gran de la indústria catalana, el que va patir més intensament la crisi. Els vehicles comercials i industrials estan lligats a l'activitat productiva i depèn de l'expectativa i l'evolució econòmica general; els autobusos i autocars estan condicionats a les inversions públiques i el vehicle privat depèn de la renda i la conjuntura general. També la producció de components va disminuir (un 19%) i l'ocupació se'n va ressentir però no en la mateixa magnitud gràcies als ERTO.

Producció	CAT ↓ 26'6%
	E ↓ 18'6%
	EU ↓ 21'9%
Ocupació	↓ 3'3% (unes 1.300 persones)
Exportacions	↓ 23,1%
Importacions	↓ 33,8%

Textil i confecció

El sector tèxtil ja acumulava dos anys de descensos als que es va afegir la COVID, tant en filatura com l'acabament de teixits i altres productes tèxtils. L'impacte a la confecció va ser més intens, especialment afectat per la reducció del consum i el tancament de les botigues per les restriccions de mobilitat i un menor interès en la moda. Encara que la venda online va assolir rècords històrics, no va compensar la caiguda de vendes a botiga.

Producció tèxtil	CAT ↓ 11,5%
	E ↓ 7,9%
	EU ↓ 11,4%
Ocupació	↓ 3,9% (unes 700 persones)
Exportacions	↓ 16%
Importacions	↓ 6,5%
Producció confecció	CAT ↓ 27,8%
	E ↓ 26,3%
	EU ↓ 24%
Ocupació	↓ 8% (unes 700 persones)
Exportacions	↓ 16,6%
Importacions	↓ 18,7%

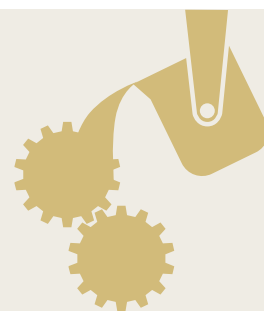

Metal·lúrgia i maquinària

La disminució de la producció metal·lúrgica i dels productes metàl·lics es deu a una important dependència de la demanda d'activitats industrials i la fabricació de productes intermedis i finals com béns d'equipament, per l'automoció, els equipaments elèctrics i no elèctrics i la construcció que van patir retrocessos importants.

El sector de la fabricació de maquinària també va caure considerablement, ja que la majoria de béns que es fabriquen a Catalunya es realitzen en sèries curtes i a mida del client i està totalment supeditat a la conjuntura econòmica general. Va impactar en maquinària de treballar metalls, elevadors, forns i refrigeració, motors bombes i engranatges mentre que la maquinària forestal va resistir millor la crisi.

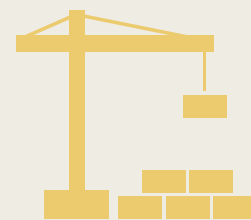
Producció metal·lúrgia	CAT ↓ 17%
	E ↓ 13,5%
	EU ↓ 12,2%
Ocupació	↓ 5,6% (més de 500 persones)
Exportacions	↓ 16,2%
Importacions	↓ 23%
Producció de maquinària (i equips mecànics)	CAT ↓ 13,7%
	E ↓ 12,7%
	EU ↓ 12,6%
Ocupació	↓ 2,6% (unes 800 persones)
Exportacions	↓ 9,6%
Importacions	↓ 16,6%

Construcció

Aquest sector ha trencat la trajectòria positiva. Han disminuït el nombre d'habitatges en construcció i dels habitatges acabats. També s'han reduït les licitacions per obres públiques, tant de les administracions locals com central, i lleugerament de la Generalitat. S'explica també per una menor demanda d'habitatge (que es veu en la constitució de menys hipoteques), que s'explica per la incertesa econòmica a les llars.

PIB	↓ 15,4%
Habitatges en construcció	↓ 17,7%
Habitatges acabats	↓ 6,2%
Licitació d'obres públiques	↓ 12,2%

Serveis

És el sector que més ha contribuït a la reducció de l'activitat econòmica de Catalunya el 2020. L'activitat més afectada ha estat l'hostaleria, tot i que les activitats administratives i serveis auxiliars i els transports i l'emmagatzematge també han estat sectors molt afectats. L'estreta vinculació del transport a l'activitat econòmica ha estat el factor principal d'aquest descens així com per les restriccions de mobilitat tant per carretera com a nivell marítim, ja que és una baula estratègica en transport del comerç mundial.

El sector TIC és el que millor ha resistit les restriccions a l'activitat econòmica i la mobilitat, i s'ha notat una acceleració del comerç electrònic i l'ús d'Internet a causa del distanciament social, mentre que el comerç (tot i l'increment del comerç electrònic) i les activitats professionals, científiques i tècniques també han patit una contracció important de la seva activitat.

Índex d'activitat	↓ 15'6%
Hostaleria	↓ 52'6%
Transport i emmagatzematge	↓ 21'6%
Act. Admin. i serveis auxiliars	↓ 21'5%
Comerç	↓ 14'1%
Activitats professionals, científiques i tècniques	↓ 11'4%
TIC	↓ 6'9%

Arts gràfiques

Sector molt ampli, des de la producció de llibres, diaris i revistes a subministrar formularis, etiquetes, envasos, cartells, targetes... Aquesta varietat per gran diversitat de sectors fa que depengui de l'evolució general de l'economia. La reducció de la producció es deu en part al canvi cap a mitjans i solucions electròniques i digitals, així com en la reducció de l'activitat de tots els sectors clients. L'ocupació també es veu afectada d'una tendència a l'automatització de producció i d'una menor necessitat d'intervenció humana en la fabricació.

Producció	CAT ↓ 12,6%
	E ↓ 17,8%
	EU ↓ 12,6%
Ocupació	↓ 4'4% (unes 850 persones)
Exportacions	↓ 29,5%
Importacions	↓ 6,2%

Alimentació i begudes

L'alimentació és el sector més gran de la indústria catalana. Va tenir un impacte negatiu però no molt fort al tractar-se de béns de primera necessitat. Va ser més intens en el sector de les begudes, afectats per la reducció de vendes al canal HORECA de tancament de bars i restaurants. Les empreses relacionades amb el consum domèstic van resistir millor. La reducció més important ha estat en fleca i preparació i conservació de fruites i hortalisses, seguides de productes làctics.

Producció alimentària	CAT ↓ 4,6%	Producció begudes	CAT ↓ 9,2%
	E ↓ 4,8%		E ↓ 8,8%
	EU ↓ 2,2%		EU ↓ 8,7%
Ocupació	↓ 1% (unes 800 persones)	Ocupació	↓ 4,5% (unes 800 persones)
Exportacions	↓ 8,7%	Exportacions	↓ 11,1%
Importacions	↓ 3,6%	Importacions	↓ 27,6%

Plàstic i cauxú

Un sector que ha resistit relativament bé l'impacte de la crisi. El seu retrocés s'explica per l'afectació al sector automobilístic i la construcció, però la vinculació amb l'alimentació (dels menys afectats) va impedir que la caiguda fos més gran.

Producció	CAT ↓ 5,5%
	E ↓ 6,6%
	EU ↓ 7,6%
Ocupació	↓ 0,3%
Exportacions	↓ 6,0%
Importacions	↓ 4,8%

Paper

Sector que va reduir la producció en menor mesura que el conjunt de la indústria. Es produeix una menor fabricació d'articles de paper i cartró i de pasta de paper i una reducció de la producció de paper per a impressió, però es noten tant l'increment del consum de cartró pel comerç electrònic, l'augment de la producció de cartró ondulat, l'avenç del paper com a substitut del plàstic i l'augment del paper higiènic i sanitari.

Producció	CAT ↓ 4,1%
	E ↓ 3,1%
	EU ↓ 3,9%
Ocupació	↓ 1,5%
Exportacions	↓ 4,5%
Importacions	↓ 14%

Energia elèctrica i gas

Sector que va resistir relativament bé l'impacte de la crisi. En l'àmbit mundial es preveu que el consum de l'electricitat experimenti major creixement mentre que el gas natural acabi sent una font d'energia primària protagonista del procés de descarbonització.

Producció	CAT ↓ 3,8%
	E ↓ 5,4%
	EU ↓ 3,7%
Ocupació	↓ 3,1%

Mercat pràcticament dedicat totalment al consum intern

Indústries químiques

Són el segon sector més important de la indústria catalana, també el segon sector que millor va resistir la crisi. Com que

és un sector amb cada vegada més sortides (construcció, automòbil, electrònica, tractament d'aigua...), està estretament lligat a la demanda de béns de consum final però també a les activitats productives industrials i no industrials. El descens es produeix en la química bàsica mentre que la producció per consum final i la química industrial va augmentar. També s'han vist afectats per la competència asiàtica.

Producció	CAT ↓ 0,9%
	E ↓ 1,7%
	EU ↓ 1,8%
Ocupació	↓ (unes persones)
Exportacions	↓ 9,7%
Importacions	↓ 6,9%

Tecnològic i TiC

L'àmbit tecnològic ha sortit reforçat de la pandèmia i de l'acceleració de la digitalització. Tot i que els proveïdors de serveis per empreses d'automoció, tèxtil, i aeronàutica s'han ressentit per l'aturada de les inversions del sector, les empreses dedicades a la digitalització de l'alimentació, la indústria i la salut han vist com augmentava l'aposta per aquest servei.

Empreses (2020)	↑ 2'32% (16.711)
Ocupació	↑ 19,1%

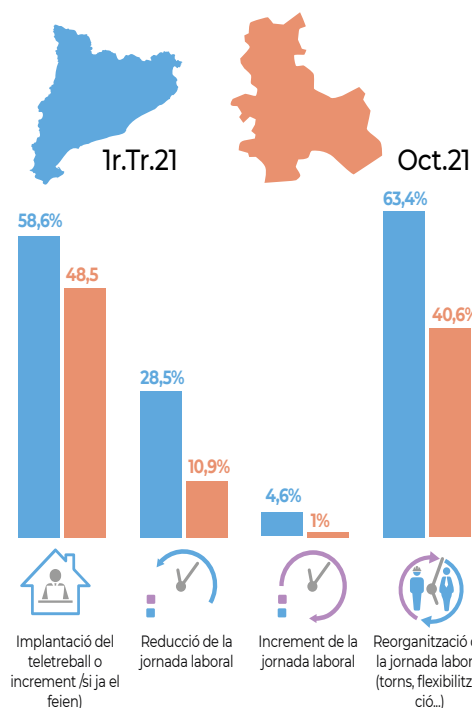
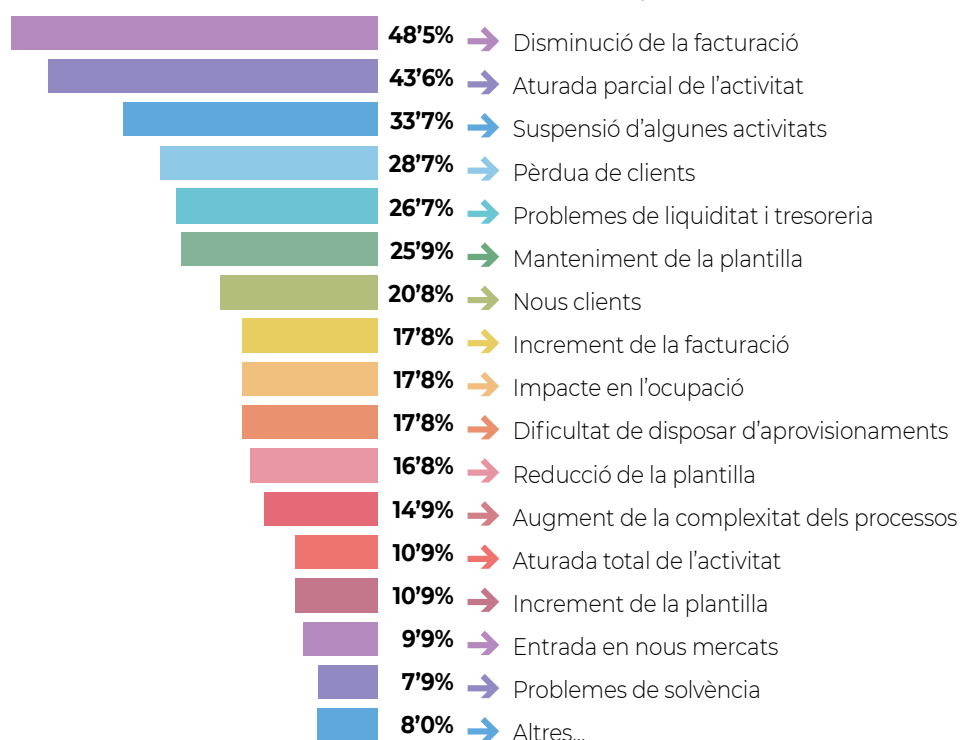
→ Les empreses de l'Anoia

Com han viscut aquest període les empreses de la comarca? Quina afectació van tenir? Quines mesures van prendre? Quin impacte ha quedat?

Un centenar d'empreses de la comarca han compartit l'anàlisi de l'impacte, l'afectació i les mesures preses durant la pandèmia, en una enquesta l'octubre del 2021.

Quin impacte ha tingut la COVID a la vostra empresa?

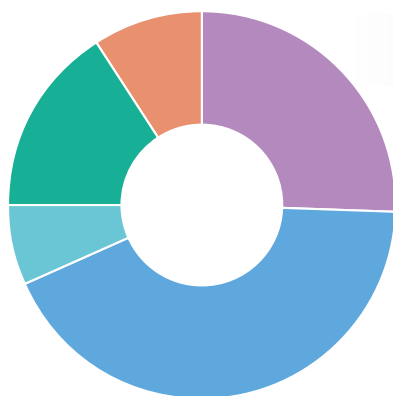
Malgrat aquestes limitacions, l'actitud és positiva, les empreses volen i treballen per recuperar-se, créixer, apostar per la sostenibilitat i el medi ambient, fer noves inversions, obrir-se a nous mercats..

Mesures adoptades per les empreses

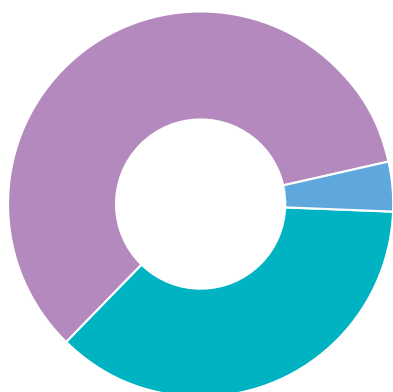
Com la majoria d'empreses de Catalunya, les empreses anoiènques van optar per implementar teletreball, reorganitzar la jornada laboral i van sol·licitar algun tipus d'ajuda.

Font: Enquesta realitzada a un centenar d'empreses de l'Anoia a l'octubre de 2021 i Enquesta Clima Empresarial IDESCAT de juliol 2021

Teletreball

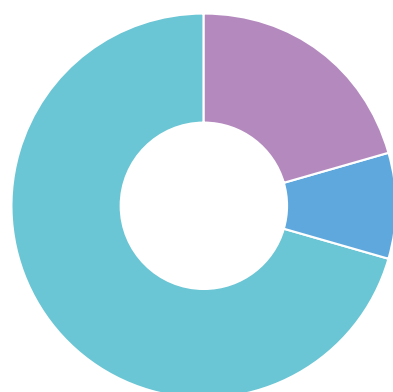
- 25,7% → No en vam fer durant la pandèmia
- 42,6% → En vam fer, però ara ja no
- 6,9% → En fem i de moment el mantenim però volem tornar a fer-ho tot presencial
- 15,8% → En fem i el mantindrem
- 8,9% → Ja en fèiem abans, només el vam incrementar

Ajut econòmic

- 59,4% → En vam demanar i ens el van concedir
- 4,0% → En vam demanar però no ens el van concedir
- 36,6% → No en vam demanar

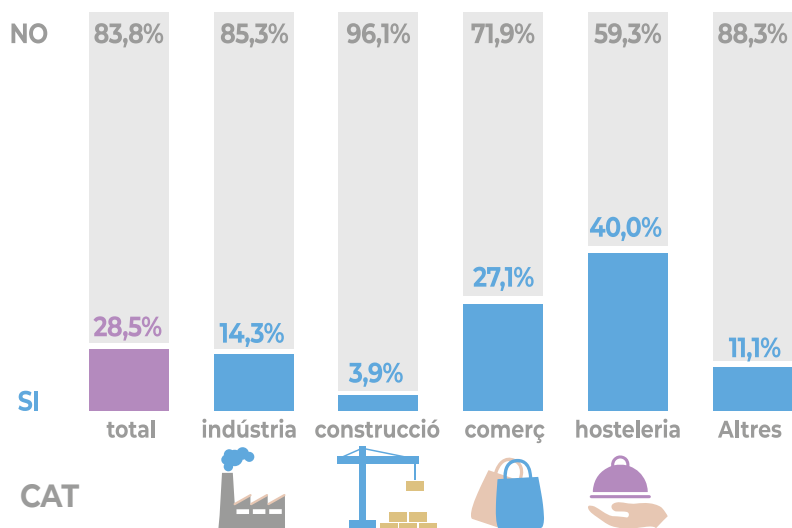
Dels ajuts econòmic un 53% de les empreses van demanar avals, crèdits i préstecs ICO, un 11% les ajudes dels autònoms, un 10% les ajudes de la Generalitat i un 6% les de microempreses, entre altres.

Heu fet vendres per Internet?

- 20,8% → Si, ja en fèiem
- 8,90% → Si, com a novetat
- 70,3% → No

Establiments que han realitzat vendes per internet

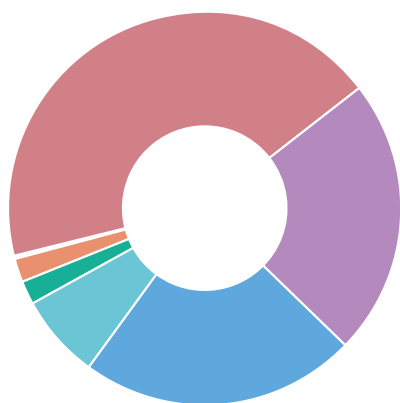
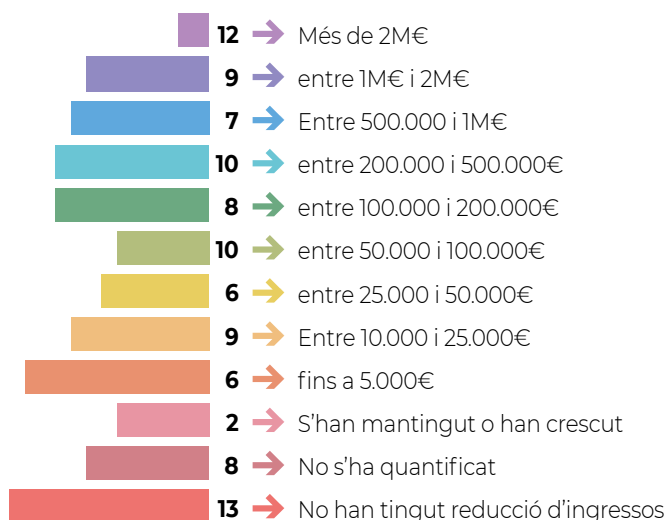

Tot i que era una possibilitat que algunes empreses i comerços van utilitzar, les vendes per internet no es van generalitzar, ni a l'Anoia ni a la resta de Catalunya.

Font: Enquesta realitzada a un centenar d'empreses de l'Anoia a l'octubre de 2021 i Enquesta Clima Empresarial IDESCAT de juliol 2021

La caiguda dels ingressos

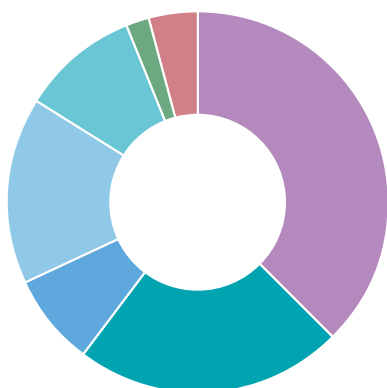
Un dels impactes més destacats ha estat en la reducció dels ingressos de les empreses. Entre les 100 empreses enquestades, el total (de mínims) ascendeix a 20.365.000€ amb forquilles de reduccions d'entre 10.000 i 25.000€ fins a més de 2M€. Destaquen també les empreses que no han tingut reducció d'ingressos.

La vostra activitat actualment...

- 43,6% → Ja estem a nivells d'activitat pre pandèmia
- 22,8% → Hem millorat respecte l'època d'abans de la COVID
- 22,8% → Hem recuperat l'activitat parcialment
- 6,9% → Hem recuperat l'activitat però molt poc encara
- 2,0% → No hem pogut recuperar encara l'activitat
- 2,0% → Altres

d'octubre 2021

Previsió de recuperar la facturació

- 37,6% → Ja l'hem recuperat
- 22,8% → Ja l'hem recuperat i sobrepasat
- 7,9% → Menys de 6 mesos
- 15,8% → Entre 6 mesos i 1 any
- 9,9% → Més d'un any
- 2,0% → Veiem difícil recuperar-lo
- 0,0% → No el recuperarem i haurem de tancar
- 4,0% → No ho sabem

Què hem après de la COVID?

Hem demanat a les empreses de la comarca què han après de la COVID, i aquestes són algunes de les seves reflexions.

La resiliència i l'adaptabilitat.
S'han d'aprofitar les oportunitats de les crisis

El teletreball és igual d'eficient que el presencial

Ha estat una oportunitat per reforçar els lligams entre l'equip humà, ja que la nostre prioritat ha estat que estiguessin bé

No estem preparats per a casos com aquest. Especialment els governs. Cal diversificar i ser prudents

La velocitat en el ja previst canvi de paradigma de la societat

Hem après a optimitzar la estructura de costos i a donar valor a la diversificació dels nostres productes i mercats

Que la relació amb els clients ha canviat i s'ha tornat més digital, hem après i potenciat la comunicació per mitjans tecnològics

Ens hem transformat en una millor versió del que érem, gràcies a una inversió en marca i comunicació. Veiem aquesta situació com una oportunitat de creixement i millora en tots els sentits

Que és important invertir en personal

Que les empreses hem de ser flexibles, àgils i adaptables en un entorn canviant

Que l'administració viu en un món paral·lel a la realitat de les empreses, prenent decisions sense criteris clars i coherents.

Ha estat una situació molt dura i ens hem sentit sense suport per no tenir accés a ajudes. Aparentge personal molt gran però una decepció en molts sentits

Ens ha ensenyat a col·laborar amb clients i proveïdors

Que res es per sempre. Tot pot donar un gir d'un dia per l'altre

La importància de tenir un bon equip de gent que entengui les decisions difícils i comparteixin la voluntat de superació. Hem vist que les empreses (en general) som més febles del què ens pensàvem

Que som un país mal gestionat

El client ha vist les necessitats que li han mancat a casa seva. Mai fins ara havíem escoltat tant la frase: JO NECESSITO

Molt important estar diversificat en sectors i geogràficament

Hem après a ajudar-nos entre clients i proveïdors, ser flexibles en els cobraments i no escanyar ningú. Els clients ho han agraït

Sempre hem tingut la mentalitat de no donar mai res per segur, però aquesta crisi ens ha servit per lluitar cada cop més per no dependre del present i poder construir un model d'empresa sostenible fins i tot davant d'una parada de l'activitat temporal

Confirma que un equip flexible i una bona diversificació tant de recursos com de mercats és una bona estratègia i que tenir dades clau dels processos en temps real, es clau per prendre decisions encertades

Reflexions i anàlisi durant la pandèmia

En més d'una vintena de fòrums i amb entrevistes amb diversos experts, s'han identificat els principals temes d'interès i preocupació que ha motivat el temps de pandèmia, la incertesa i l'impacte directe. Més de 250 persones han compartit preocupacions i reflexions coincidint en molts aspectes:

- ✉ **60%** Hi havia una situació d'incertesa pel 2021 i **(8%)** previsió d'un 2022 complicat
- ✉ **34'8%** La digitalització dels negocis és una oportunitat en aquest entorn nou i canviant
- ✉ **34'8%** Els treballadors i les empreses s'han adaptat bé al teletreball tot i que no és sempre fàcil per les famílies i es perd part de la cultura empresarial
- ✉ **34'4%** Cal més suport i ajudes adaptades a la realitat, no han arribat prou
- ✉ **32%** Les empreses han apostat per innovar, nous productes, noves línies de negoci, en millora de processos, nova estratègia o en fer millores de les instal·lacions
- ✉ **31'6%** Les administracions no ho han posat fàcil, no han estat a l'alçada i cal fer pressió.
- ✉ **28'4%** Els ERTOS van suposar un problema quan hi havia retards amb els pagaments
- ✉ **27'6%** El format online transforma i genera oportunitats en el reclutament, les visites comercials, les consultes, la comunicació amb el client i la comercialització. S'han reinventat
- ✉ **23'6%** Alguns serveis, els essencials, van ser molt necessaris i van tenir més feina
- ✉ **22'8%** L'impacte psicològic de la Covid-19 serà important sobre la població
- ✉ **21'2%** Gestionar les ajudes ha estat complicat, calia més informació i normatives clares
- ✉ **21'2%** Molts sectors van patir de manera accentuada (automoció, pell, tèxtil, turisme, cultura...)
- ✉ **20'4%** Esperança en els Fons Europeus tot i que hi ha molt desconeixement de com s'ha de fer i com es distribuiran
- ✉ **20%** Els confinaments i tancaments no es van marcar tenint en compte la realitat dels sectors i les característiques i dimensions dels municipis
- ✉ **19'2%** La situació de la pandèmia ens porta a una nova cultura empresarial, nous valors, nous hàbits i oportunitats de reclutament i de negoci, obrint nous nínxols de mercat
- ✉ **18%** L'aparició constant de noves normatives dificultava el dia a dia
- ✉ **16'4%** La pandèmia ha evidenciat que la pime no estava preparada pel teletreball tot i que ha vingut per quedar-se
- ✉ **16%** Interès i necessitat de conèixer i col·laborar amb altres empreses
- ✉ **14%** La formació online ha estat molt present i en auge
- ✉ **13'6%** Les empreses hem d'adaptar-nos a les exigències mediambientals, el canvi climàtic determina el nou model i el futur
- ✉ **13'2%** La sostenibilitat com una oportunitat (de negoci, de fidelització, de marca, exclusivitat...). Una tendència global
- ✉ **13'2%** La gestió dels equips, el talent i les persones són un eix estratègic per avançar: cal flexibilitat i nous perfils
- ✉ **12%** Els pisos i locals buits són un problema, calen ajudes per rehabilitar i renovar
- ✉ **10%** La cerca d'habitatge a les zones rurals suposa una oportunitat per revertir el despoblament rural
- ✉ **8'4%** Les PCR van causar confusió i problemes per desinformació, a nivell d'empreses i especialment als aeroports
- ✉ **7'2%** Cal posar en valor la indústria, que no desapareguin empreses i tenir sòl per a que puguin créixer
- ✉ **6'8%** Es va patir directament la manca d'EPIS
- ✉ **6'8%** Cal adaptar l'empresa i els treballadors per la digitalització

El percentatge indica el nombre de persones que van comentar o plantejar els temes en converses obertes entre empreses i professionals de la comarca en els Fòrums celebrats des de finals de 2020 a mitjans de 2021.

→ Què hem fet?

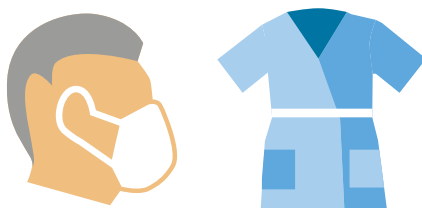
Sense cap mena de dubte, malgrat els estralls que ha causat la Covid-19, ha representat una lliçó en molts sentits, per a tots. Ha obert nous escenaris en l'àmbit empresarial, tant en el sector industrial com en el comerç i serveis i en el comportament dels consumidors.

Ha accelerat aquelles tendències que ja s'havien identificat, generant noves dinàmiques i creant nous hàbits socials i de consum: oportunitats i/o amenaces amb implicacions importants en els models de negoci tradicional.

Durant el 2020 un bon nombre d'empreses i organitzacions de l'Anoia van respondre a les necessitats aportant solucions, productes i serveis.

→ Prevenció, informació, formació, i serveis de desinfecció, neteja i higienització en l'empresa i la cadena de valor.

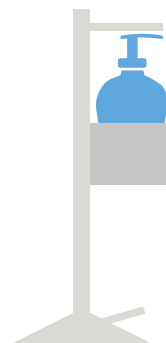
→ Reconversió de la indústria per fabricar material sanitari: mascaretes, filtres i bates.

→ Donació de material sanitari, donacions en metàl·lic o en forma de productes i serveis de l'empresa.

→ Impuls de campanyes de recaptació de fons.

→ Envasos i dispensadors i productes d'higiene i gel hidroalcohòlic, dosificadors automàtics, sensors i altres mesures de protecció.

→ Aplaçament de factures, moratòries en hipoteques, avançament de pagament de les pensions o les prestacions socials.

→ Reducció de terminis de pagament a proveïdors de pimes i autònoms.

→ Creació de nous productes com cinta adhesiva anti-vírica, escut de mans, polseres Cleaned, teixits tècnics per roba del sector sanitari...

→ Bons salarials per treballadors sotmesos a fortes jornades laborals per les exigències dels nous patrons de consum.

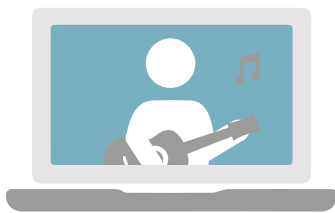

→ Línies de crèdit contra la crisi a mans del sector financer que dissenyen nous productes per esmorteir els efectes de la crisi en autònoms i pimes.

Vol ser aquest recordatori un agraïment a totes les empreses i organismes que es van adaptar i transformar per donar resposta, amb accions individuals i col·lectives a una crisi sense precedents.

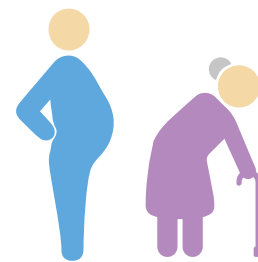
Hem de pensar que tot i la situació complexa que estem vivint, hi ha grans oportunitats al darrere que les persones hem d'aprofitar. **Oriol Amat**

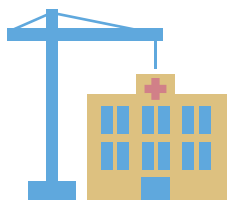
- Programació i oferta cultural en línia.
- Obsequis o detalls per a personal sanitari i cossos especials com a agraïment per la feina feta.

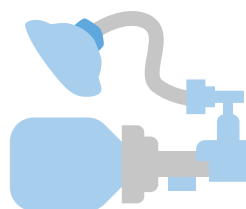
- Digitalització de serveis i atenció a les persones que s'impulsen a través de la via telemàtica per reduir l'afluència de clients de forma presencial.

- Atenció prioritària a gent gran embarassades persones amb discapacitat i sanitaris.

- Participació en la construcció d'un nou hospital COVID i adaptació de diversos centres hospitalaris.

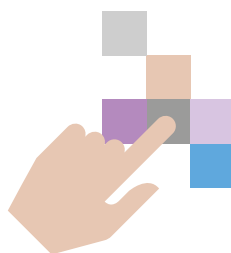
- Disseny i elaboració de respiradors d'emergència i purificadors d'aire.

- Aposta pel servei a domicili i adaptació pel comerç online.

- Flexibilitat laboral davant una creixent conscienciació de les necessitats de famílies amb menors i altres familiars a càrrec per conciliar vida familiar i laboral.

- Ajuda en la digitalització d'empreses formació i ensenyament.

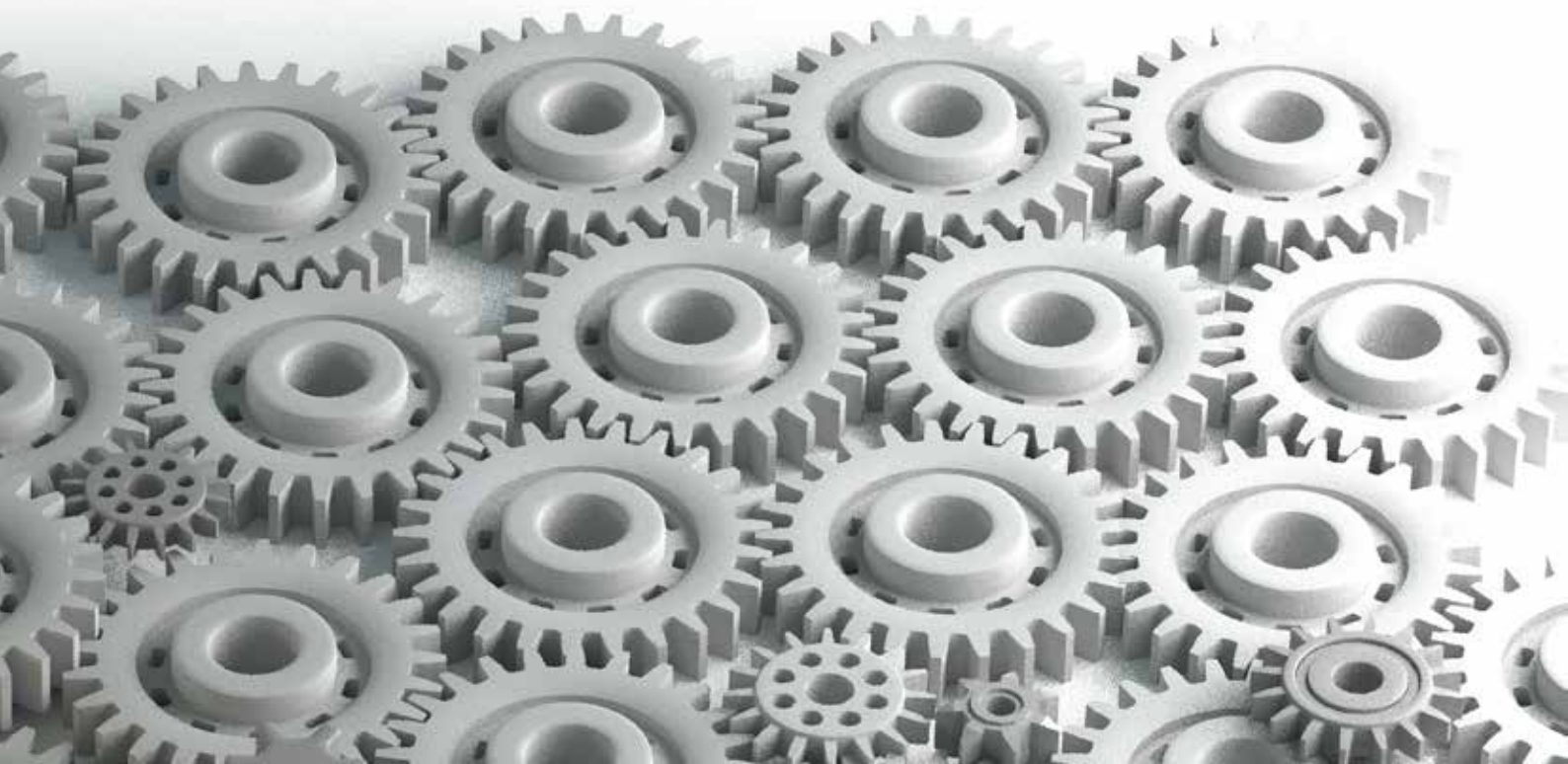
- Reducció dels ingressos anuals d'alts directius.

➔ *Hem après de la COVID la necessitat de protegir el bé comú per damunt del bé individual, al mateix temps que la pandèmia deixa una petjada profunda en la forma de viure i de treballar, en la salut i la seguretat, en l'economia i la política, en la societat i el medi ambient.*

Com a societat, i com a empreses, tenim la necessitat de preparar-nos per a la nova normalitat que es va configurant i també per a futures pandèmies i crisis, transformar l'economia i la societat en un sistema més resiliènt i holístic.

Els reptes que s'han accentuat amb la Covid-19, des de la digitalització, la sostenibilitat, l'eficiència energètica o la transformació de les feines i els llocs de treball, entre altres, s'han de veure com oportunitats per a millorar. I és a partir d'aquest punt d'inflexió que cal orientar qualsevol estratègia, per anar endavant sense deixar de mirar enrere.

Resiliència i oportunitats en la nova realitat

→ Capacitat per adaptar-nos

El punt d'inflexió marcat per la pandèmia de la Covid-19 ens implica reflexionar i replantejar els passos a seguir ara que el nostre entorn, econòmic i empresarial ha esdevingut tan complex. Noves variables, nous agents, nous problemes, nous recursos i nous models que ens obliguen a incorporar nous conceptes i a redefinir o reinventar processos i organitzacions per a ser més resilient davant aquests canvis.

Què entenem per Resiliència?

- **1f. (Ecologia)** Capacitat d'un ecosistema de recuperar l'estabilitat en ésser afectat per perturbacions o interferències.
- **2f. (Economia)** Eficiència a llarg termini. Capacitat d'adaptar-se i recuperar-se enfront de l'adversitat, les amenaces, els problemes. Respondre de manera eficaç a canvis no previstos i sortir-ne reforçat. La resiliència implica recuperar-se d'aquestes experiències difícils però també aprendre'n i créixer.

Conceptes com l'adaptació activa o l'optimisme conscient guanyen pes a mesura que les persones i les empreses entenem que res tornarà a ser com abans i que no hi ha cap altre camí que agafar el que ens ha sobrevingut i el que ha canviat, i estar amatents i ser flexibles pel que pugui canviar encara més.

Presentem a continuació un seguit de mesures per parar el cop, propostes de treball, preguntes per transformar-se i idees per preparar-se per noves crisis.

Mesures per ajudar a parar el cop:

- Prioritzar la salut i el benestar dels treballadors i clients.
- Apostar per ells i obtenir un compromís més gran a llarg termini, assegurar que l'equip està motivat i preparat per als canvis.
- Assegurar liquiditat renegociant els terminis de pagament i contractant línies de crèdit bancari.
- Anticipar el pagament a proveïdors per evitar tancaments.
- Assegurar els subministraments diversificant proveïdors.
- Reorganitzar els processos per treballar de manera remota i oferir més i millors serveis online.
- Davant la inseguretat de clients es poden avançar vendes dels mesos vinents donant garanties addicionals com drets de devolució, si no es recuperen de la crisi.
- Millorar la política de descomptes i de sistemes de cobrament per ajudar a vendre més.
- També es poden fer bones adquisicions d'empreses per potenciar el creixement.
- Si es té liquiditat que els propers anys no serà necessària és un bon moment per comprar accions, immobles o altres béns.
- Aprofitar els preus baixos per comprar productes o serveis que es necessitaran més endavant.
- Si hi ha possibilitat d'apostar per noves línies de negoci, innovar en productes o serveis.
- Si es disposa de serveis online augmentar la seva promoció per incrementar ingressos.
- Descobrir noves formes de funcionar més sostenibles.
- Reduir costos que l'empresa fa temps que no veu clars però que segueix assumint.
- Apostar per línies emergents com la sostenibilitat, la digitalització...
- Per ser resilient cal que les empreses estiguin capitalitzades
- Deversificar en mercats (internacionalització) i canals de comercialització.
- Invertir en I+R+D.

→ Com ha de ser l'empresa que pensa en el futur

Prosperar i créixer

- 1 Crear un ecosistema amb socis, clients i proveïdors que donin suport al creixement, la innovació i l'aprenentatge.
- 2 Incorporar la tecnologia i les dades als processos i serveis per potenciar les decisions i l'agenda de valor: fer de les dades una part del negoci
- 3 Adoptar una cultura d'aprenentatge permanent amb una mentalitat de creixement, curiositat i experimentació sense por al fracàs

L'empresa preocupada pel futur

La velocitat com una prioritat

- 1 Simplificar l'organització amb estructures més horitzontals i no tant verticals, connectades, al voltant de les persones i les activitats. Models operatius ràpids, àgils i dinàmics
- 2 Racionalitzar la presa de decisions, delegar-ne, fer participar, prendre-les amb rapidesa i assignar-les correctament als equips.
- 3 Replantejar l'estratègia del talent, escàs i preuat. Fomentar experiències inclusives dels treballadors

Enfortir la identitat, qui som

- 1 Tenir un propòsit, que comparteixin directius, caps de departament i treballadors, i vincular-se a la creació de valor al voltant dels nous imperatius (mediambient, sostenibilitat, equitat...)
- 2 Crear una agenda de valor sabent què ens diferencia de la resta permet prioritzar estratègicament i reassignar als actius de manera dinàmica
- 3 La cultura empresarial pròpia ens fa diferents, únics en manera de ser i de fer les coses.

El nostre entorn ha canviat. Ja canviava abans de la pandèmia però la Covid ha accelerat aquesta transformació i ara, moltes empreses i organitzacions veuen que estaven dissenyades per un món que està desapareixent, amb jerarquies tradicionals i estructures matricials feixugues.

- Les empreses han de poder-se veure a si mateixes com uns sistemes interconnectats que busquen experimentar, fracassar, aprendre, créixer i tornar a engegar el procés quan el món torni a canviar inevitablement.
- La pandèmia ofereix una oportunitat per canviar, crear nous sistemes i organitzacions més flexibles, orgànics, resistents, interconnectats i més humans.

Com ho podem fer?

➔ **Davant d'aquesta situació de canvi és necessari replantejar l'organització, i això pot implicar canvis radicals de l'estratègia, missió, valors, visió, el sector on opera o el segment de mercat al que es dirigeix. El primer pas per la reinvençió és percebre que s'ha de canviar o saber buscar com fer-ho.**

Les organitzacions cal que es plantegin prioritzar, adaptar-se als canvis disruptius. Però com? cal que tothom dins l'empresa estigui compromès i tenir equips interdisciplinaris per fer reunions i accions eficaces.

Preguntes per accelerar la transformació

Fer-se les preguntes, profundes i transformadores, que ajudin a focalitzar-se en allò que realment és important i que ens poden a una "nova versió" de l'empresa i l'equip.

- ✓ Quins han de ser els mecanismes per identificar què demana el mercat i poder respondre de manera ràpida i eficaç?
- ✓ Com ho han fet els nostres principals competidors durant la pandèmia i què en podem aprendre?
- ✓ Quins dels nostres actius hem de potenciar i quins han demostrat que no aporten res diferencial a la nostra proposta de valor?
- ✓ Com augmentem el valor de la nostra proposta convertint-la en una millor solució per al client incorporant ciència i tecnologia? Com detectem quins són els millors socis per fer-ho?
- ✓ Quina ha de ser la nostra estratègia d'innovació? On trobem qui ens ajudarà a implementar-la i que transformi el valor de les nostres propostes al mercat?
- ✓ Quin és el nostre grau de desenvolupament en digitalització? Com podem augmentar-lo? Fins a quin punt?
- ✓ Com podem iniciar una estratègia efectiva d'internacionalització? Qui ens pot ajudar a definir-la?
- ✓ Com estem injectant tecnologies disruptives en la nostra cadena de valor (processos) i en els seus resultats (productes)?
- ✓ Com incorporem estructuralment la sostenibilitat a la nostra empresa (processos i productes)?

Font: *Què hem après de la COVID-19? Número 13. UPF Barcelona School of Management, Institute of Next i Hunivers People Hub. Març 2021*

Preparar se per a futures crisis

Com que l'economia és cíclica, quan l'economia es comença a recuperar, hem de pensar en adoptar mesures que ens ajudin a estar preparats per la crisi següent:

- ✓ Cal assegurar que l'empresa té una bona base financera.
- ✓ Cal revisar el model de negoci com la cadena de subministrament per tenir plans de contingència que evitin interrupcions en la producció.
- ✓ Cal valorar si ens estem adaptant a l'evolució del mercat dels clients i dels competidors.
- ✓ Cal comprovar que tenim l'estructura i el model de funcionament adequats per l'activitat que té l'empresa.
- ✓ I cal assegurar que cuidem i protegim els actius més importants, l'equip humà, els avantatges competitiu, els clients, la resta de parts interessades i el planeta.

Font: *L'ampolla mig plena, Oriol Amat. 2020. Ed. Pòrtic*

Cal que anem cap a activitats econòmiques més especialitzades i de més valor afegit amb un model polític i social més inclusiu. Les persones no qualificades s'haurien de reciclar cap a altres sectors. **Xavier Cuadras**

➔ Moment de canvis

Les previsions de recuperació de l'economia catalana són optimistes pel 2022 i el 2023 però planen molts recels i reptes derivats de conseqüències de la pandèmia i de l'ensopegada dels mercats productius arran de les aturades i els problemes agreujats de l'energia, les matèries primeres i el transport marítim. Això fa que es puguin fer previsions de recuperació però esbiaixada i amb força incertesa.

La digitalització

La pandèmia ha aconseguit condensar una dècada de canvis tecnològics en unes poques setmanes, accelerant la quarta revolució industrial. S'accelera la transformació ràpida d'alguns àmbits sobretot la salut i l'educació, el teletreball, obrint les portes a la innovació, la fabricació digital, la fabricació flexible o l'auge de les monedes digitals, però empreses i comerços tradicionals es veuen forçats al tancament i creixen les desigualtats per la necessària digitalització de la societat, les empreses i l'administració a tots els nivells.

Producció i fabricació

L'energia, el transport marítim i les matèries primeres han generalitzat els problemes de producció amb aturades intermitents i incapacitat per afrontar les comandes. Tensions constants en les cadenes de subministrament, impossibilitat d'obrir i abastir nous mercats, i un increment de cost que algunes empreses el traslladen al preu final del producte, però que no tots els clients accepten.

El medi ambient

El color de la recuperació és el verd. El cost de la contaminació i beneficis de la sostenibilitat han de ser cada vegada més reconeguts i internalitzats. Creixeran les obligacions dels negocis en dos aspectes, la preocupació en sostenibilitat dels inversors i les accions per mitigar els riscos davant del canvi climàtic. Les oportunitats de creixement d'una economia verda són molt grans. Les companyies de tecnologia verda podrien dominar les properes dècades. La relocalització i l'apropament de les cadenes de producció (ús de recursos naturals, transport, petjada de carboni), entren amb força en el joc. Estem davant una revolució energètica sense precedents.

Innovació i Emprenedoria

La innovació és el motor de la competitivitat. La crisi provoca una onada d'innovació i impuls a una generació d'emprenedors, especialment pel creixement de la digitalització. Una gran quantitat de joves formats i capaços que poden abanderar aquesta transformació. Les *start ups* com aliades en la innovació per a les empreses més tradicionals i jerarquitzades. L'emprenedoria com un motor per a la transformació, la creació de nous models basats en la rapidesa, l'agilitat i la flexibilitat.

Economia

No es recupera la vella economia sinó que algunes parts entren en crisi definitiva però es desenvolupen noves activitats econòmiques. Increment de l'economia sense contacte que esdevé un punt d'inflexió en el comerç digital, la telemedicina i l'automatització, el ritme de la qual s'incrementa amb cada recessió. Es produeix un desacoblament entre el creixement de l'economia i els ingressos mitjans de les famílies. S'accentuen les pressions inflacionistes especialment en les matèries primeres i l'energia per un augment desorbitat del gas assolint un preu de kw/h 6 vegades superior a 2020. L'IPC a nivell europeu ja supera el 3% i a Espanya el 4%. Aquesta pressió podria afeblir la renda disponible a les llars.

La salut i la sanitat

L'assistència sanitària segueix immersa en una revolució sanitària. Els sistemes de salut reaccionen i fan canvis per estar preparats per la següent pandèmia. El passaport de vacunació afavoreix la paulatina normalització dels viatges i genera nous hàbits. Hi ha però certa incertesa sobre l'efectivitat de les vacunes a llarg termini. Mentre s'assoleix la immunitat de grup als països desenvolupats plana el dubte de si arribarà a tots els racons del món, acompanyat de la incertesa per futures mutacions del virus.

La mobilitat

L'obertura de fronteres i la represa de la presencialitat permeten el retorn de la mobilitat laboral i social. Tornen els viatges aeris amb menor mesura que en pre-pandèmia. Es reactiven els vols domèstics, els viatges de plaer, però els de negoci es retarden i bona part d'ells queden substituïts per les videoconferències. En la mobilitat local es recupera l'ús del transport col·lectiu tot i certa cautela.

Societat i ciutadania

L'atur es mantindrà elevat, especialment el juvenil, amb un possible reforç de la precarietat de les feines i l'estancament dels salaris. Aquest context pot afavorir que els joves es moguin cap a l'emprenedoria i generar a la vegada innovació però causar frustració i desengany, si no es gestiona la situació social. S'accentua la desigualtat, sobretot en la pobresa, agreujant el clima social. Menys ingressos per les famílies repercutint en les dificultats d'accés a l'habitatge, l'energia i el menjar. La transformació de les feines topa amb el gran dèficit que té Europa (l'estat i Catalunya) de gent amb qualitats i capacitats STEM.

Política, fiscalitat i ajudes

Comença la ressaca econòmica i els governs s'enfronten a l'increment de l'endeutament. Les ajudes continuen fent molta falta, ja que quan s'acabin les ajudes, les moratòries, els expedients de regulació i si no arriben on fan falta els fons de recuperació, hi haurà tancaments, cessaments i un increment de la morositat. Els Fons Next Generation són una oportunitat única de transformació de l'economia i la societat, però planen dubtes sobre la capacitat de l'estat espanyol per absorbir aquests fons amb bons projectes i una distribució equitativa que arribi a tots els territoris i a totes les empreses i projectes.

Matèries primeres i minerals

Problemes d'abastiment global agreujat per la crisi dels contenidors i del transport marítim: endarreriment de comandes sobretot a les branques manufactureres, interrupcions de la producció, increment de preus i falta de material (equipaments elèctrics, plàstics, productes químics, metalls, minerals, acer, alumini, coure, fusta, resines, cartró, palets, paper...) amb un impacte directe sobre els costos de producció. Situació que planteja l'oportunitat de les cadenes de subministrament locals. Una crisi de matèries primeres a nivell mundial que és nova i sense precedents que apunti cap on pot evolucionar. S'arrossega un desequilibri entre l'oferta i la demanda de minerals des de la pandèmia, en part per l'aprovisionament de minerals que fa Xina per garantir l'activitat de les seves fàbriques, dominant la cadena de subministrament.

L'empresa

L'empresa viu una reestructuració de les carteres corporatives, modificació de camps d'activitat, abandonament d'algunes àrees i creació de línies de negoci noves. El teletreball i l'expansió del comerç electrònic canvien la forma estructural de treballar i de relacionar-se amb els clients i els proveïdors. La limitació de les matèries primeres i la guerra de preus condiciona les línies de producció i servei al client. S'incrementa l'automatització de processos en moltes empreses, repercutint en la desaparició de llocs de treball, la redefinició de tasques i la necessitat de crear nous perfils professionals. La deslocalització i les cadenes de subministrament internacionals es posen en dubte per plantejar cadenes més locals i estables.

En la perspectiva econòmica tradicional el progrés està vinculat al creixement, lligat a la vegada a la productivitat. A partir d'ara la complexitat del canvi de model econòmic per fer front al canvi climàtic obliga a solucions disruptives a tots nivells. Plantejar si l'objectiu de l'economia ha de ser la utilització de menys recursos per obtenir el mateix nivell de vida que tenim. *More from less.*

Els consumidors

Els canvis en el comportament en les compres canvien per sempre negocis de consum, els models de compra, les preferències i els sistemes, augmentant en pocs mesos de manera exponencial el comerç electrònic. Els propers anys augmentarà la demanda de productes i serveis relacionats amb tendències emergents com la sostenibilitat o la responsabilitat social. Els consumidors volen conèixer la política de l'empresa en aquestes matèries i demanen (sobretot les generacions més joves), més transparència i sostenibilitat encara que el preu sigui una mica més alt. Amb la millora de la situació sanitària torna la confiança i un rebrot en el consum per l'estalvi acumulat en la pandèmia i la millora de confiança en la situació.

La paradoxa és que podrem reduir el consum dels recursos minerals actuals, però augmentant molt la utilització d'altres menys corrents, o molt poc corrents, com el liti, el titani, el manganès, el cobalt, el platí o alguns altres gairebé desconeguts...

Els necessitem per dues raons: per tenir bateries on emmagatzemar energia elèctrica en moments en què no es rep del sol o del vent, i per la fabricació i la utilització de molts aparells relacionats amb la generació, l'emmagatzematge, la transmissió i la recepció d'informació. *Joan Majó*

→ Les empreses de l'Anoia. Punt de partida i previsió

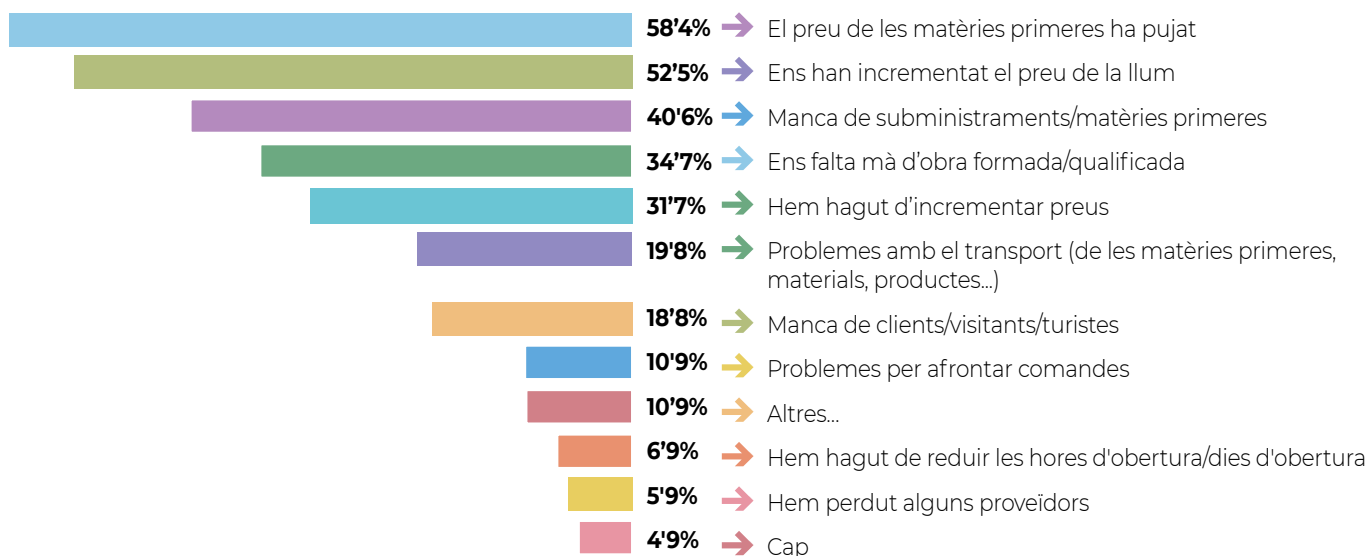
És un moment ple de canvis per les empreses on el punt de partida de cadascuna és desigual. L'impacte que ha tingut la crisi en el teixit empresarial fa que la mirada d'on som avui i com anirem cap al 2022 sigui molt diferent d'una empresa a una altra.

Amb quines limitacions es troben ara les empreses de l'Anoia? La relocalització és una opció? Quines previsions hi ha pels propers mesos de cara a l'activitat empresarial?

Hem demanat a les empreses de la comarca que ens traslladin la seva situació, les limitacions, les previsions, i aquest és el seu punt de partida i la seva voluntat de seguir endavant.

Limitacions actuals per les empreses de l'Anoia

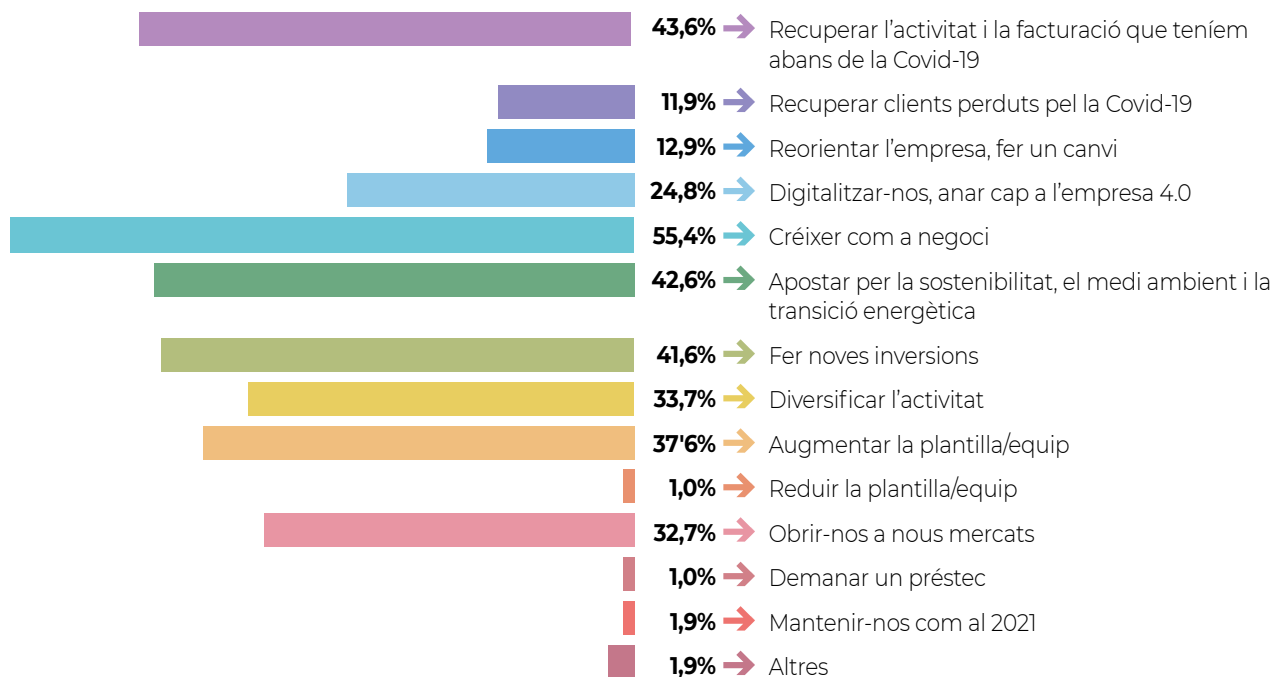
Els subministraments, les matèries primeres i l'energia, la falta de mà d'obra qualificada i el conseqüent increment de preus de venda són els principals esculls.

Font. Enquesta realitzada a un centenar d'empreses de l'Anoia, a l'octubre de 2021.

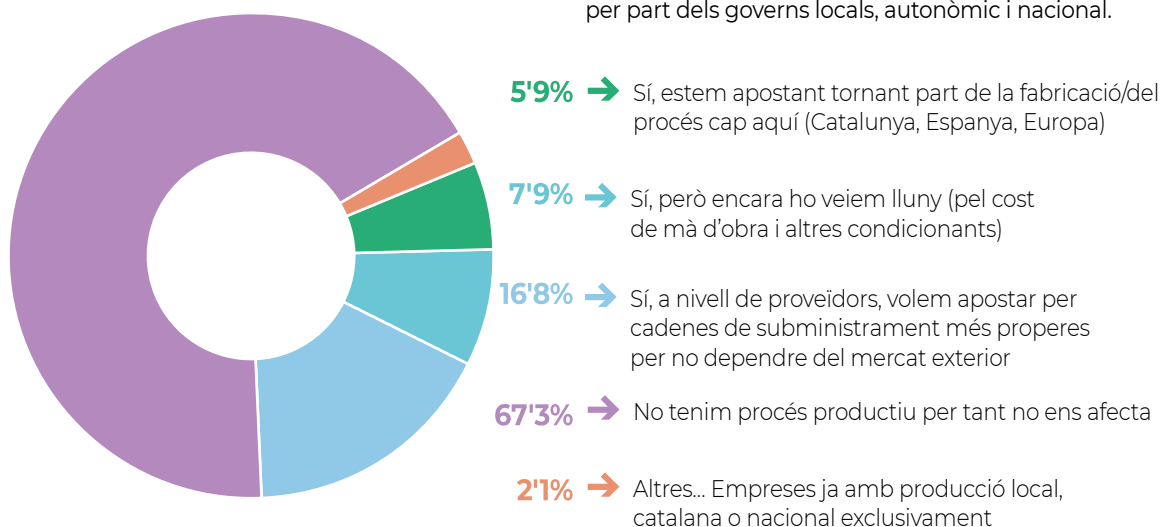
Quines previsions teniu pel 2022?

Malgrat aquestes limitacions, l'actitud és positiva, les empreses volen i treballen per recuperar-se, créixer, apostar per la sostenibilitat i el medi ambient, fer noves inversions, obrir-se a nous mercats...

Relocalitzar o no relocalitzar

És una opció que es plantegen la majoria d'empreses amb procés productiu tot i que insisteixen en que la relocalització ha d'anar acompanyada de facilitats a la industrialització per part dels governs locals, autonòmic i nacional.

Font. Enquesta realitzada a un centenar d'empreses de l'Anoia, a l'octubre de 2021.

→ Riscos per la recuperació

Si bé la progressiva recuperació del mercat de treball i la recuperació del teixit empresarial degut a l'increment de la demanda dona bones notícies pel 2022. No obstant, l'augment del preu de l'energia, la inflació i la manca d'aprovisionaments i de matèries primeres són els reptes globals que les empreses afronten i que els condicionen la tan anhelada recuperació econòmica.

La revolució energètica que ve per afegir-se a la mediambiental i a la tecnològica, esdevé el tercer pal de pallar sobre el què cal barallar les cartes incertes que ens deixa el moment actual.

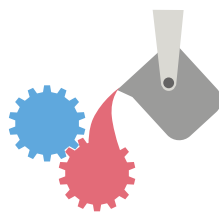
L'impacte és mundial, multisectorial, i totalment transversal ja que l'efecte es trasllada dels diferents sectors empresarials a la ciutadania, i condicionen les perspectives de creixement pel 2022.

Preu de l'energia
↑ 14% (set.21)
300€/MWh

Inflació
3'2% (set.21)

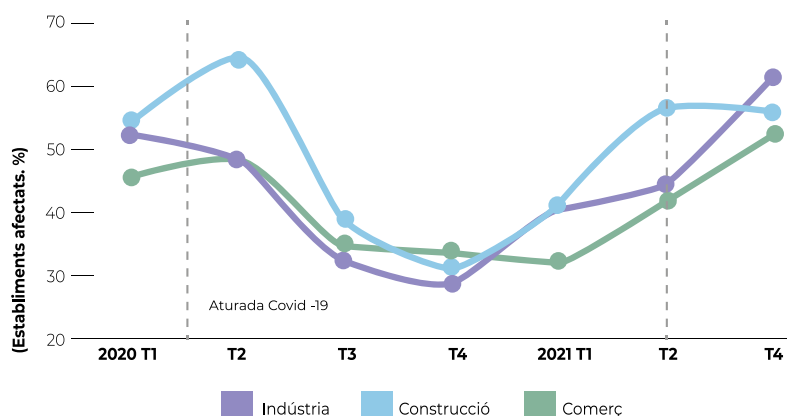
Preu metalls bàsics
↑ 42%
 Ferro, estany i coure
 (set.21)

Matèries agrícoles
↑ 50%
 Blat, ordi, panís, oli
 d'oliva

Contenidors de
 transport marítim
x5
 De 2.000\$ a 10.000\$

- L'increment de preus i la falta d'aprovisionaments són els dos riscos fonamentals pel creixement econòmic.
- La demanda agregada s'està recuperant amb gran impuls degut a l'aixecament de restriccions i a la recuperació de la mobilitat, pressionant la capacitat productiva i generant desajustos en certs mercats
- De moment l'increment de preus no s'ha traslladat als salaris
- La falta d'aprovisionaments s'estén originant colls d'ampolla en determinades matèries primeres i problemes de transport i logística
- La grandària de les empreses influeix en la capacitat de recuperar-se
- Les empreses més petites disposen de recursos molt més limitats per resoldre els problemes d'aprovisionament

Font: Cambra de Comerç de Barcelona amb dades INE i Enquesta Clima Empresarial, i Informe de Conjuntura econòmica setembre 2021 de Foment del Treball

→ Àrees estratègiques i sectors econòmics

Tots som conscients que la situació pre-pandèmia no tornarà tal i com era abans i que el futur comença ara. Quins reptes tenim per endavant organitzacions, ciutadans i empreses?

La transformació constant, la digitalització, l'aposta pel coneixement, la lluita contra l'emergència climàtica o la revolució energètica condicionen els passos a fer endavant. Cap aquí és cap on anem.

Àrees estratègiques

Empresa

La pandèmia ha posat en evidència que cal un canvi en el model d'empresa: algunes decisions importants s'han pres des de la base de les organitzacions cosa que les ha fet molt competitives i resilients. Molta gent es va sentir empoderada i cal evitar retornar a una jerarquia estèril.

Liderar és oferir espais de confiança al conjunt de l'organització i estar al costat d'aquells a qui demanem que prenguin decisions responsables. Fer que l'equip se senti participi i compromès amb els projectes i els propòsits de l'empresa és tenir un gran valor.

A tenir en compte

Davant la incertesa i la necessitat de transformació, les PIMES, per dimensió, tenen més marge de maniobra, de transformar-se... les grans tenen uns sistemes heretats feixucs que ho fan molt més difícil.

L'eficiència energètica, l'impacte ambiental, l'economia sostenible i la transició justa són els pilars que marquen els reptes, les oportunitats i la visió de futur de les empreses i organitzacions a mig i llarg termini.

La pandèmia ha evidenciat que la desburocratització és una necessitat. De l'administració vers les empreses i la societat i de les mateixes empreses en els seus procediments interns i amb clients i proveïdors.

Estem en un moment clau de RE, repensar, reactivar i refundar les bases de la competitivitat a nivell europeu. I també és temps de CO cooperar, col·laborar i connectar. **Antoni Abad**

Segueixen, doncs, algunes propostes d'estratègies i reptes per les principals àrees i sectors, una necessitat de transformació no només per la seva pròpia competitivitat i subsistència, sinó per l'afectació que comporta en altres àrees socials i empresarials, com poden ser els serveis professionals, que veuen, en la sacsejada del teixit empresarial, com la seva activitat queda també condicionada per aquesta necessitat de transformació.

Reptes i estratègies de futur

Rejuvenir els quadres directius, amb gent més jove, de mentalitat més oberta, més capacitat d'aprenentatge i d'adaptar-se als nous canvis.

Millorar la imatge de l'empresari a través de mostrar-se referents en la formació, les noves maneres d'entendre i exercir el lideratge, amb equitat, empatia, justícia i comunicació.

Cal que les empreses generin no només una feina sinó un propòsit i uns valors perquè els treballadors tinguin sentit de pertinença.

Escoltar als clients, conèixer les tendències del mercat, buscar la innovació, potenciar la cultura d'adaptació al canvi, oferir un producte o servei diferenciat i tenir col·laboradors motivats i compromesos.

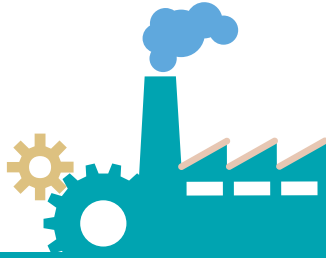
Necessària adaptació de les empreses a l'entorn digital.

Diluir la jerarquia: Empoderar els treballadors perquè prenguin les seves pròpies decisions a l'àrea d'actuació que els correspongui.

L'empresa ha de ser el node d'una proposta de valor empresarial i teixir acords amb universitats, freelancers, startups, clients, proveïdors...L'empresa i l'entorn han de funcionar com una xarxa, un ecosistema.

Aconseguir una presencialitat flexible i intel·ligent combinant-ho amb la virtualitat. Tenir noves formes de treball més flexibles.

Diversificació de proveïdors i manteniment d'algunes capacitats de fabricació en format local.

Indústria

La indústria contribueix de forma determinant i estructural a l'economia, al benestar i a la prosperitat, el sector industrial és la columna vertebral de l'economia europea, un factor equilibrador. Els països més resistents tenen una indústria forta.

Una indústria competitiva és el motor d'una societat avançada, amb llocs de treball de valor afegit, distribució de riquesa i oportunitats. Per a una economia resilient cal un sector industrial consistent que s'adapti amb agilitat als nous imperatius globals que posi focus en la innovació industrial per multiplicar el valor i l'impacte de les decisions estratègiques.

A tenir en compte

Les cadenes de subministrament s'enfrontaran a pressions per redissenyar-se, escurçar-se i diversificar-se per permetre una major resiliència, una major sostenibilitat i captar oportunitats per crear valor adoptant mirades d'economia circular i regenerativa.

Un dels grans problemes de Catalunya és que perd teixit industrial de forma contínua, amb deslocalitzacions a comunitats autònomes on hi ha més facilitats administratives i ajudes per invertir i instal·lar-se.

La indústria és molt poc atractiva pels joves i no existeix un relleu suficient en massa crítica ni prou preparat.

Catalunya concentra l'19% de la indústria europea, però només l'1% de despesa interna en R+D.

La crisi de preus creixents i manca de subministraments de les matèries primeres i l'energia vaticina un escenari de futur a curt termini més complicat del que es preveia.

La transformació de la societat a través de la digitalització i la sostenibilitat esdevé un repte per la indústria perquè:

- haurà de proveir moltes d'aquestes tecnologies a la societat, a les llars, a les ciutats, als individus, i a les empreses i, per tant, les ha de conèixer, desenvolupar, produir i innovar,
- i alhora, ha de ser usuària d'aquestes noves tecnologies i ha de transformar-se per implementar-les i integrar-les al seu procés productiu, als seus productes, als seus sistemes d'informació.

Reptes i estratègies de futur

Cal un canvi de cultura política respecte a la indústria, suport i impuls perquè es pugui alinear amb la lluita contra el canvi climàtic i amb la transformació tecnològica.

Augmentar la inversió en investigació ciència, tecnologia i indústria com a alternativa als sectors més castigats per la crisi, emfatitzant la capacitat d'auto abastiment de la indústria amb què ja compta el territori.

Facilitar el desenvolupament de polígons industrials

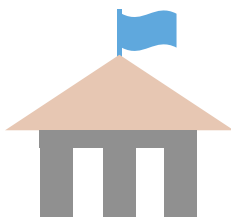
Apostar per la relocalització com una oportunitat per recuperar parts del procés productiu i deixar de dependre de proveïdors llunyans

Apostar per la innovació tecnològica industrial aplicada i amb sentit econòmic

Els Fons Next Generation haurien de finançar estructuralment la creació de riquesa que aporta la indústria al país

Hi ha molta indústria de manufactura que fins ara es feia a la Xina i que tornarà a produir-se a Occident. Però que la producció vingui a l'Anoia i no al Marroc dependrà dels empresaris d'aquí. Han d'estar millor preparades perquè ja saben què és la indústria. Estar a l'aguait. Hi ha una oportunitat, però s'ha de buscar. *Xavier Sala i Martín*

Administració pública

La pandèmia ha revelat debilitats clau en la capacitat d'Europa per respondre a imprevistos, però també ha estat el redescobriments de la governança descentralitzada i l'empoderament de les persones i les comunitats com un element de resiliència que també pot conduir a la sostenibilitat a mitjà termini.

S'ha posat en relleu la poca digitalització de les administracions i els dubtes que empreses i ciutadans tenen sobre la distribució i equitat de les ajudes i dels fons europeu i la incertesa en les polítiques econòmiques i laborals.

A tenir en compte

Donar suport a formes descentralitzades de governança requerirà invertir en la recerca i el desenvolupament de tecnologies habilitadores, des de plataformes de democràcia digital, fins a sistemes de distribució i lliurament de dades, per ajudar a crear nous i millors canals d'associació i co-determinació entre els ciutadans i els seus governs locals.

La pandèmia ha accelerat una situació que requereix unes polítiques i una fiscalitat que alliberin certs gravàmens per fer aflorar les externalitats, i internalitzar els costos: gravar allò que hem d'evitar o dificultar (emissions de CO₂, consum de matèries i recursos...) i decreixer la fiscalitat. Això implica una necessitat de diàleg i d'acord entre els diferents agents socials i econòmics.

Els fons europeus suposen una oportunitat per implementar eines digitals, el cotxe elèctric, el 5G o la renovació de flotes de baixes emissions, però hi ha dubtes sobre com es repartiran i quin percentatge arribarà a les pimes.

Reptes i estratègies de futur

Cal enfortir la cooperació internacional per abordar la creixent divergència entre països.

Incrementar la despesa social i invertir en salut pública per protegir a la població més vulnerable.

Preparar el terreny per a la recuperació després de la desacceleració. Limitar els danys amortitzant les pèrdues d'ingressos de particulars i empreses afectades i donar suport a la reassignació de recursos segons necessitats de sectors, activitats i perfils.

La política fiscal ha de continuar oferint transferències focalitzades a les llars i a les empreses afectades amb programes de suspensió/regulació d'ocupació, préstecs i ajudes directes.

Cal reduir o eximir impostos, crear incentius econòmics, allargar els ERTA, ERTE i els crèdits ICO.

Facilitar l'accés al capital per a les empreses, en especial les PIMES

Cal incorporar la sostenibilitat en l'estratègia de país per evitar assumir grans riscos a nivell ambiental.

Oferir ajudes a les empreses i les indústries per invertir en maquinària, en i+d i en digitalització.

Digitalització de l'administració per oferir atenció ciutadana i serveis amb garanties i funcionalitat.

Revisar i actualitzar els programes de formació professional en funció dels requeriments empresarials i la capacitat d'inserció.

Establir una col·laboració públic-privada fluida i sistemàtica amb una relació de confiança pel desenvolupament d'actius i accions estratègiques.

Generar progrés social, reforçar la igualtat de gènere i assegurar la sostenibilitat de l'economia.

Posar major atenció al mercat interior europeu per defensar la política comercial i protegir-lo.

Reforç i suport al teixit empresarial local per facilitar la industrialització i la relocalització, reduir la burocràcia i facilitar les tramitacions i les gestions per acompanyar el creixement, les noves empreses i evitar tancaments.

Orientar les polítiques del mercat laboral per evitar situacions de desocupació a llarg termini.

Millorar les infraestructures tècniques i tecnològiques de comunicacions i sòl industrial per afavorir sinergies i noves oportunitats de negoci.

Fiscalitat verda: establir incentius econòmics per a una contractació sostenible, compres verdes i un major component ambiental i social.

Increment de la cobertura social o alternatives que permetin mantenir l'estat del benestar.

Posar ajudes per implantar l'energia solar.

Repensar la mobilitat actual dins la comarca i cap a fora, incloent models eficients i sostenibles i més digitals.

Tenir en compte la descarbonització i l'electrificació.

Incorporar gent vàlida, formada, experta en la presa de decisions al capdavant de la política, tenint en compte els coneixements i l'experiència.

Sostenibilitat i medi ambient

L'impacte que l'espècie humana està tenint al planeta és indubtable. La tendència com a espècie ens ha portat a sobre-explotar els recursos disponibles en un planeta limitat. Tenim lleis però actuem en els seus límits. El 2020, per primera vegada la massa antropogènica (el que està produït pels humans, ciment, asfalt, metalls, plàstics, etc.) ja pesa més que tota la matèria viva del planeta (animals i plantes).

La pandèmia ha posat en relleu que la disminució dels hàbitats que garanteixen la biodiversitat del planeta només afavoreix al desenvolupament d'elements patògens (bacteris i virus), que es converteixen en un perill per a l'espècie humana.

Respondre a l'acció dels competidors, a les necessitats dels clients, millorar la reputació, complir amb els requisits normatius o reduir els riscos ambientals i la dependència dels recursos escassos són les principals motivacions que porta a les empreses incorporar la circularitat.

A tenir en compte

Alguns economistes proposen que només introduint la visió ecològica en l'economia podem conservar la natura del planeta perquè, entre altres coses, el cost de restaurar un sistema natural és molt més elevat que el benefici que pot haver donat la seva sobre explotació.

Per accelerar el progrés contra el canvi climàtic es necessita una major responsabilitat empresarial.

Ens trobem en una emergència en sostenibilitat que fa plantejar la relació directa entre reducció d'hores de feina a la setmana i la reducció de la petjada de carboni.

Una bona part d'empreses té dificultat per accedir a materials reciclats o per recuperar materials per reciclar

Hi ha una forta pressió i demanda social de sostenibilitat i circularitat

La Comissió Europea calcula en un 8% el possible increment de negoci de les empreses de la UE amb la transició cap a un model circular

Apareixeran noves normatives a nivell local, regional i nacional per les directrius de la UE

Reptes i estratègies de futur

Desacoblar l'ús dels recursos del creixement econòmic. Entendre que la natura no és un recurs infinit, sinó que ens està oferint els seus serveis.

Introduir el capital natural (l'acció de la natura com a recurs per a les nostres activitats) en la funció de la producció al costat d'altres de les anomenades externalitats.

Invertir en infraestructura verda, menys dependència del carbó i reorientar-se dels combustibles fòssils a tecnologies més netes.

La PIME està compromesa amb la transició verda, la transformació ecològica i l'electrificació de vehicles, però calen infraestructures que funcionin i ho facin viable a llarg termini.

Cal aconseguir una mobilitat sense emissions.

Promoure la reparació dels productes enlloc de substituir-los

Jugar al carta de la sostenibilitat esdevé clau per la supervivència d'empreses i organitzacions: la no sostenibilitat de productes, processos o política empresarial tindran cada vegada més conseqüències, fins i tot per tenir accés a finançament i per atraure talent.

El client que és sostenible exigirà als proveïdors que s'apunten als processos de transició sostenible

Incorporar criteris ambientals en el disseny de productes i serveis millorarà la seva sostenibilitat.

Aprofitar les oportunitats que brinda la digitalització per fer processos més eficients, minimitzar els residus, afavorir la vida útil dels productes i minimitzar els costos de transacció.

Avançar cap a indústries circulars, que integren una nova fase del procés de producció intentant tancar el cercle de les matèries i els residus generats.

Cal revisar i actualitzar el mapeig del sector de residus a Catalunya des d'una visió de negoci i cadena de valor.

En el mercat del plàstic reciclat, el packaging, l'automoció i l'electrònica són els principals segments d'ús.

Cal poder separar en origen per una correcta classificació i reduir els costos del procés de reciclatge.

Cal veure l'economia com una filla de la biosfera, n'agafa recursos i aboca els residus i les emissions. Hem de viure i desenvolupar un sistema de producció i consum en harmonia amb la biosfera. **Jordi Oliver**

Coneixement, investigació i desenvolupament

El talent, la formació, la capacitat, el coneixement... representen un actiu i un valor estratègic per una empresa, un territori, una organització, una societat. Aquesta és la força de la seva gent i el potencial de créixer i esdevenir referent.

Som un país on no s'acaba de creure en la recerca, i la formació professional està desconnectada de la realitat empresarial.

Davant els reptes de la pandèmia i l'acceleració de la transformació del món en què vivim, la innovació esdevindrà un partner fonamental i no ens podem permetre quedar-nos enrere.

A tenir en compte

Les universitats són un dels pilars fonamentals de les societats

basades en el coneixement per proporcionar als estudiants i futurs líders eines, models i perspectives multidisciplinàries necessàries.

Quan l'oferta laboral no s'ajusta a la demanda pot comportar que molts investigadors joves s'acabin considerant mà d'obra barata.

Un excés de persones molt preparades que no pot accedir a un treball adequat es converteixen en un potencial problema a mitjà termini, elits que busquen el seu lloc.

Tenim importants reptes com la digitalització o la sostenibilitat, però no hi ha mà d'obra qualificada.

La pandèmia ha forçat a redefinir l'agenda de recerca i innovació a escala global, redirigint programes de finançament i dedicant convocatòries d'urgència a trobar solucions a la pandèmia i la posterior crisi. Ha posat de manifest que Catalunya té un sistema de recerca, tecnologies i innovació en salut molt potent.

És molt important un professor. Els professors tenen més impacte sobre la vida de la gent que els metges. Els professors determinen la teva vida, però els bons no es premien, i els que t'arruïnen la vida no els passa res. **Xavier Sala i Martin**

Reptes i estratègies de futur

Cal una forta inversió pública i privada en R+D que comporti la generació de "tecnologies de propòsit general" que puguin transformar el conjunt de la societat.

Dedicar una part del pressupost de la Generalitat a innovació empresarial i especialment industrial.

Augmentar el compromís empresarial en innovació.

Fomentar de forma valenta l'emprenedoria industrial i tecnològica.

És necessari potenciar l'aprenentatge i els oficis per una manca de personal qualificat que no es troba en el mercat laboral.

Reforçar el FP i adequar-la a la realitat empresarial i del mercat laboral fomentant el contacte del professorat amb l'empresa per conèixer i formar-se de manera alineada.

Reforçar la habilitats i les competències digitals de treballadors i gent a l'atur.

Estimular i acompanyar la despesa tecnològica i professionalització d'activitats.

Crear referents entre els joves, que vegin que emprendre és una oportunitat real, amb molts models d'entendre i exercir el lideratge.

La captació de talent és un problema no només de diners, sinó que cal tenir un projecte interessant i engrescador. Una empresa amb propòsit de seduir talent i retenir-lo, cal que tingui una estratègia centrada a invertir amb innovació, generar nous models, nous canals, invertir en persones formació, generar talent...

Preparar la ciutadania per a la progressiva transformació social i empresarial, afavorint una mentalitat oberta i predisposada als reptes.

Aposta i reforç del talent i les competències individuals.

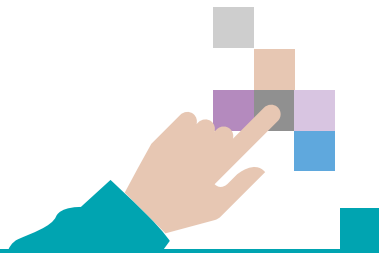
Prestigiar la FP amb igualtat de condicions, independentment dels estudis que siguin afavorint els industrials, empresarials i tecnològics igual que els altres.

Millorar les infraestructures dels centres d'ensenyament professional.

Que els plans educatius i els currículums formatius puguin revisar-se i adaptar-se periòdicament a la realitat canviant i evolutiva de les empreses i el context.

Fomentar les vocacions industrials i les carreres STEM tenint especial cura de la perspectiva de gènere que ho sol condicionar.

Invertir en la participació de les dones en el camp de les ciències, la tecnologia i les matemàtiques, vocacions industrials i trencar els estereotips de gènere.

Digitalització i tecnologia

Amb la pandèmia la tecnologia ha guanyat terreny accelerant un salt evolutiu que ha escurçat a uns pocs mesos el que havia de passar en 5-10 anys. Aquest canvi fa que les empreses i els treballadors, les administracions, els organismes i la societat necessiten adaptar-se bé i ràpidament al paradigma digital.

El factor humà serà cada vegada més determinant en un entorn que es digitalitza molt ràpid, perquè la tecnologia continua avançant i permet generar molt més, amb menys hores de treball, destrueix llocs de treball, però en crea de nous. Aquesta és la realitat i el futur a curt, mig i llarg termini.

La irrupció del teletreball ha emfatitzat la bretxa digital que hi ha, la capacitat, les condicions i la qualitat del seu ús.

A tenir en compte

El consum elèctric de la creixent demanda tecnològica exigeix una reflexió sobre la transició energètica. El 2030 requerirem anualment 40.000TWh ja que no para de créixer l'electricitat necessària per mantenir en funcionament el nostre món digital.

La digitalització està generant canvis en els models de negoci, en el talent, en els ecosistemes, en la innovació... Tenim més tecnologies que les que podem gestionar.

S'ha de tenir una arquitectura oberta, no tancar-se a una sola aplicació perquè a la velocitat a la què evolucionen la tecnologia, els softwares, programes i aplicacions poden quedar ràpidament desfasats.

L'empresa que pugui integrar les operacions amb l'ERP, amb el CRM, amb el manteniment, la sostenibilitat... serà líder als mercats.

Una empresa que no es digitalitza o no ho integra, no existirà.

Reptes i estratègies de futur

Reduir la bretxa digital existent dins la societat i la ciutadania per millorar les oportunitats laborals, garantir l'accés a les eines digitals i a l'administració electrònica.

Que els avenços, estratègies i canvis siguin accessibles per les pimes amb més ajudes dirigides a adoptar les tecnologies que tenen al seu abast.

Incrementar el coneixement de les noves tecnologies entre la població. Capacitar a les persones, les que estan a l'empresa i les que estan a l'atur, per estar a l'alçada dels canvis.

Irromp un model de consum que reclama productes i serveis massivament personalitzats en tots els sectors. Per fer-ho cal comptar amb dades a temps real i intel·ligència (artificial si convé) per analitzar-les. Sense deixar de banda l'ètica, el vincle de confiança amb el client i tenir o crear una marca pròpia, un valor.

Fomentar un model on la digitalització estigui alineada amb el canvi generacional i amb prioritzar la retenció del talent i el coneixement mitjançant la millora de salaris, les oportunitats i el reconeixement.

Una administració més àgil i eficient, adaptada a les noves tecnologies, garantint una millor comunicació amb ciutadans i empreses.

Més ajudes públiques per la implementació tecnològica i el seu desenvolupament.

Assolir un equilibri territorial en el desplegament tecnològic (fibra òptica, 5G, eliminar zones d'ombra...) també en l'entorn rural per afavorir el repoblament i la millora de la competitivitat i també als polígons i zones industrials.

Cal un major coneixement i conscienciació a l'empresa sobre les oportunitats que la digitalització ofereix: millora de processos, optimització, estalvi econòmic, més rendibilitat...

La crisi i l'expansió de la digitalització ens porta a una economia que creix en forma de K: mentre uns sectors es refan més o menys de pressa, empreses d'altres àmbits segueixen amb dificultats per tirar endavant. **Genís Roca**

Les ciutats, els pobles i la gent

La necessitat d'un canvi sistèmic requereix l'enfortiment d'alguns actors clau per l'economia postpandèmia, com el rol de les regions i les ciutats.

S'han vertebrat com a nuclis de fortaleza ciutadana, de cooperació, d'unió, de compartir i fer força...valors que estaven relegats.

La crisi ha accentuat la pèrdua de poder adquisitiu dels treballadors i la necessitat de repartir millor la feina, poder incrementar els salaris mínims i fugir del model low cost que ha propiciat una societat de low income.

També ha transformat la manera de treballar i de viure, ha canviat la percepció que la gent té del lloc on viu, dels seus valors i les perspectives de futur.

S'ha redescobert la proximitat, una oportunitat per aconseguir l'objectiu de passar d'augmentar la mobilitat a millorar l'accessibilitat, una revisió de l'espai públic i la planificació i el disseny urbanístics...

A tenir en compte

La Covid ha comportat un canvi en les prioritats, un canvi en el model de vida i per tant un canvi en el model urbanístic que cap replantejar.

Model de "ciutat de 15 minuts": on els serveis bàsics estan a aquesta distància: viure, treballar, aprovisionar-se, cuidar-se, aprendre i descansar.

Hi ha una manca d'inversions en matèria d'infraestructures al territori, fibra òptica, polígons industrials, carreteres, xarxa ferroviària... que condiciona tota aposta de canvi del model de pobles i ciutats.

La dignitat humana està en perill a tot arreu, potser una de les raons principals és l'increment de la desigualtat econòmica que hem experimentat a tot el món.

A Catalunya el 30% de la població està per sota el llindar de la pobresa.

Els problemes de salut no estan relacionats amb la densitat urbana, sinó amb la qualitat de la urbanització.

La meitat de la població mundial viu en ciutats i s'espera arribar al 70% l'any 2050.

Reptes i estratègies de futur

Reivindicar la sobirania dels pobles i ciutats.

Les ciutats han d'avançar amb projectes de transformació i humanització de l'espai públic, alliberar zones per a vianants i combatre la contaminació i el canvi climàtic.

Apostar per voreres més amples, zones pacificades, prioritzar el vianant a l'espai urbà.

Controlar i disminuir el trànsit motoritzat per reduir la contaminació.

Impulsar i millorar el transport públic i les infraestructures ferroviàries.

Habilitar electrolinereres i promoure els serveis de mobilitat compartida.

Fomentar el comerç de proximitat.

Reorganitzar la vida urbana per promoure una innovació sostenible i democràtica.

Assolir un sistema de distribució més divers i inclusiu de les solucions que no incrementi les desigualtats socials ni territorials.

Urbanísticament transformar la construcció, pel canvi de valors, l'aposta per espais oberts i sortides, proximitat amb la natura, aire lliure...

Afavorir la construcció i renovació d'habitatges assequibles

Acompanyar l'aposta de canvi de la ciutat al camp com una oportunitat per dotar de serveis i recursos a les zones rurals.

Incrementar l'aposta pel teletreball i la flexibilització laboral.

Permet una major deslocalització de la població i una distribució poblacional pel territori.

Mesures per donar suport a les empreses locals i impulsar l'ocupació.

Cal tenir ciutats dinàmiques, multifuncionals i autosuficients. Han de ser habitables i llocs d'acollida on conflueixin la qualitat ambiental, el benestar laboral i educatiu, un bon sistema de serveis públics, de mobilitat i d'integració cultural. *Laia Soriano-Montagut*

La recuperació de les ciutats depèn de la composició industrial, la desintegració del mercat laboral i l'obertura comercial. *OCDE*

Recursos humans

La gestió dels recursos humans és clau en tot moment difícil per les empreses i la crisi ha posat aquesta àrea a la corda fluixa i posant de relleu la seva importància dins de les organitzacions, portant a la pràctica noves responsabilitats i generant noves tendències.

La seguretat dels treballadors passa a davant. El benestar del capital humà s'ha acompanyat de la sobtada implementació del treball remot o treball a distància, adaptant els processos i mètodes de treball. Aquesta nova modalitat s'enfoca cap a la productivitat, reorganitzant els nostres equips i redissenyant els espais de treball per continuar amb l'assoliment dels objectius professionals sense impactar en les dinàmiques personals i/o familiars.

S'adapten els estils i formes de la comunicació, fent servir missatgeria instantània i més mitjans electrònics.

Es revoluciona l'atracció del talent i el mercat laboral, posant de cop en valor habilitats i capacitats digitals.

A tenir en compte

El treballador és una part molt important de l'engranatge de la companyia i cada vegada ho serà més.

Cal tenir molt clars els objectius organitzacionals per alinear-los amb els objectius personals dels nostres equips de treball i així identificar els elements de suport que faran falta.

L'evolució del lideratge és una de les prioritats per desenvolupar i/o millorar l'habilitat de "connectar-nos" amb els nostres treballadors per tal de transmetre les estratègies adequadament.

La salut emocional moltes vegades es tradueix en salut física, on les conseqüències emocionals es poden convertir en problemes de salut físics.

Orientar l'estratègia de recursos humans i de l'empresa en el treballador del futur, una generació jove que entén que la feina no és per tota la vida, que és més digital i que necessita que el que fa, i l'empresa on treballa tingui valors i generi productes de valor que siguin atractius.

Conèixer treballador es fonamental. Un cop identificats els seus talents es pot adreçar aquella persona a l'activitat que s'adapti millor a les seves capacitats i també fer-los una formació adaptada en funció dels seus talents.

Reptes i estratègies de futur

Avaluar l'establiment d'estructures, de processos i circulars adaptades al context nou.

Més orientació al treball en equip per projectes.

Flexibilitat en les formes de treball.

Reubicació dels treballadors en funció dels reptes i necessitats, a curt i mitjà termini.

Apostar per polítiques de compensació, beneficis socials i gestió del talent.

La direcció ha d'assegurar una comunicació adequada internament i externament; ajudar els empleats, clients i la resta de stakeholders a comprendre les accions que es prenen.

Treballar cada vegada més les competències digitals dins la formació contínua.

Tenir un pla per a futures crisis que incorpori una anàlisi de les necessitats i habilitats de cada lloc de treball, les habilitats que siguin obsoletes i formar els treballadors en d'altres que ajudin a dur a terme un pla de contingència quan sigui necessari.

Invertir en iniciatives de salut mental i benestar.

Apostar per un model flexible que combini la possibilitat d'anar a l'oficina i treballar des de casa.

Prestar més atenció i recursos per atraure treballadors independents.

Incorporar el concepte de felicitat vinculat a la feina, com una estratègia per millorar el rendiment, l'ambient laboral i la retenció de talent.

Cal fer efectives les idees de futur recollides en el document "Talent, capital Anòia"

Hem de tenir més intel·ligència emocional que abans. **Luis Taverner**

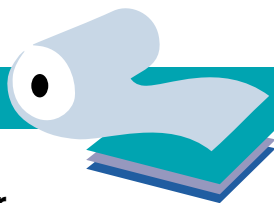
El teletreball ha servit per reforçar els valors, la confiança i l'autonomia del treballador. **Imma Fornt**

Han canviat les competències requerides. Les persones han de tenir capacitat d'adaptació i flexibilitat. **M. Angeles Tejada**

↓ Sectors econòmics

Paper i cartró

Estratègies i reptes de futur

La progressiva substitució de plàstic pel paper planteja un repte gran, especialment per la capacitat que tenim com a planeta per convertir matèria primera en paper, però a la vegada suposa una oportunitat per la indústria del paper i el cartró.

Els canvis ens els hàbits de consum orientat a productes més sostenibles i reciclables, així com el creixement exponencial del comerç electrònic canvia la demanda dels papers per a cartó ondulat, els d'envasos i altres embalatges vers la demanda i les aplicacions del cartó estucat i els papers gràfics.

Creixent oportunitat en la investigació i el desenvolupament de nous productes de cel·lulosa, paper i cartró: embalatges intel·ligents bateries de paper, cosmètics i medicines a base de cel·lulosa, etc.

Necessària revolució digital i tecnològica, un sector tradicional que esta començant a fer aquesta aposta de canvi, sobretot en l'àrea de millora de processos.

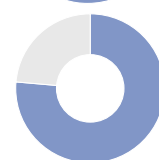
Inversions estratègiques per impulsar la transformació de la cadena del paper en un referent internacional en indústria circular i descarbonitzada.

Els consumidors de l'estat posen **bona nota al paper, al cartró i als productes derivats** fet que vaticina un horitzó de creixement progressiu pel sector.

- ✓ **8'99** (sobre 10)
- ✓ **7'74** envasos i embalatges d'aliments i begudes
- ✓ **6'6** i papers per llibres, diaris i revistes

La bossa de paper és l'opció preferida al supermercat (**54'8%**)

El paper i el cartró, l'envàs i embalatge preferit en les compres per internet (**76'6%**)

Font: Encuesta del papel 2020 elaborada per SIGMADOS sobre la cadena de valor del paper.

La Covid ha deixat clara la importància de comptar amb una indústria local potent i sostenible. El sector ha entès els reptes de transformació en el marc de la nova economia. *Elisabet Alíer*

Metall

Estratègies i reptes de futur

Desenvolupar encara més i aprofitar els nínxols de mercat que s'han obert amb la pandèmia (farma, alimentació, serveis, paperer...)

Orientació cap al servei a més de seguir treballant en productes i materials.

Obrir-se a nous perfils de clients.

Estar alerta de l'oportunitat que representa la relocalització d'empreses per a la recuperació de mercat.

Millorar el valor de la marca.

Apostar per solucions de gestió energètica i sistemes i serveis d'automatització que permetin transformar les operacions tradicionals en empreses intel·ligents, resistent i sostenibles.

Descarbonitzar les cadenes de subministrament.

Apostar per la innovació de processos, serveis i models de

negoci per diferenciar-se i trobar nous nínxols de mercat.

Invertir en dades de les instal·lacions i processos de producció per ser més competitiu, incrementar l'automatització de la fabricació i apostar pel manteniment predictiu.

Posar el client en el punt de mira de les decisions estratègiques per orientar el procés i el producte.

Controlar l'estoc, tot i les dificultats de subministrament, per assegurar la continuïtat de les operacions, eliminar les interrupcions de la producció, minimitzar els errors en la cadena, reduir costos i optimitzar els temps de producció.

Invertir en la digitalització i automatització de la cadena de subministrament per evitar i anticipar parades i minimitzar l'error humà.

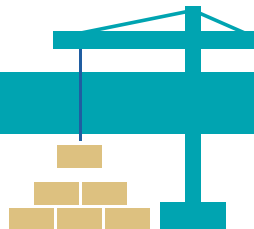

Les empreses que tenen una estratègia orientada a la sostenibilitat amb una agenda de transformació digital a llarg termini se situen considerablement per sobre dels seus competidors. *Ben Kirkwood*

Construcció i reforma

Estratègies i reptes de futur

Orientar-se a proveir solucions sostenibles per a les ciutats, relacionades amb la mobilitat urbana, el medi ambient, la construcció sostenible, paisatge urbà... Integrar la sostenibilitat com una prioritat estratègica

La fusta es posiciona com el material de construcció postpandèmia per ser més sostenible i amb més efectes positius sobre les persones.

Fer ús dels fons europeus per la rehabilitació d'habitatges i altres projectes vinculats a la sostenibilitat, l'eficiència energètica i el canvi climàtic per la millora del parc existent d'immobles i la regeneració urbana.

Acompanyar la inversió dels fons europeus de recuperació de models col·laboratius públic-privats i canvis normatius per garantir la seva justa implementació.

Escurçar els temps entre la licitació i l'adjudicació, i l'obtenció de llicències i certificats, per adaptar-se als terminis breus del Pla de Recuperació i Resiliència de la UE.

Incorporar mecanismes de revisió de preus en tots els plecs de contractació tal i com recull la nostra regulació per fer front a l'increment de preus de les matèries primeres.

Professionalitzar i digitalitzar les empreses i els treballadors de la rehabilitació, la construcció i les reformes.

Apostar per la industrialització i automatització de processos: L'edificació automatitzada com una oportunitat per reduir imprevistos a l'obra, tenir un major control dels temps d'execució i, per tant, reduir els costos financers.

Edificació automatitzada: Fabricar els components estructurals d'un habitatge o edifici a un taller i després traslladar-los a la destinació definitiva.

L'edificació automatitzada aportaria una potencial reducció de la sinistralitat, millora dels estàndards de gènere, reducció de l'esforç físic, major facilitat d'implantació tecnològica, més possibilitats de personalització d'acabats i afavoriment de la sostenibilitat ambiental, arribant a uns nivells d'eficiència energètica majors i reduint els materials residuals que s'utilitzen en la construcció.

S'accelera el procés de digitalització del sector i cal trobar eines i mecanismes per a aprofitar les oportunitats que ofereix.

Optimitzar la gestió de residus en la fase de desmantellament: ser capaços de reciclar-los, reutilitzar-los i especialment valoritzar-los.

Augmentar l'eficiència i optimitzar les operacions mitjançant tecnologies digitals des de la lògica econòmica i la de recursos (simulació de processos en entorns de realitat virtual).

Aprofitar la creixent sensibilitat per la sostenibilitat per part dels inversors. Apostar per la bioconstrucció i l'eficiència energètica.

Actuar sobre el parc d'immobles ja instal·lat mitjançant rehabilitacions i/o una gestió sostenible pel major potencial existent respecte l'obra nova.

Desenvolupar materials i components de més qualitat per a que tinguin una major vida útil incorporant criteris d'economia circular (materials reciclables, reparables), i tenir en compte el cicle de vida de l'edifici en el seu disseny, la construcció, la demolició, etc.

Actuar davant el risc potencial de pèrdua de valor dels actius immobiliaris que són petits locals comercials a peu de carrer. Flexibilitzar la normativa per al canvi d'usos (quan es pugui).

Repensar els espais habitables i d'oficina, així com les seves infraestructures logístiques i de serveis: coworking, coliving...

Immobles per la cura de la gent gran.

Incrementar la col·laboració entre promotor, arquitecte i constructor en la fase de concepció dels projectes.

Corregir la falta d'integració vertical del sector que actualment compta amb un elevat nombre d'actors participants en una obra, molts d'ells poc digitalitzats.

Completar la reducció d'emissions d'un edifici optant per sistemes de compensació de carboni.

Incorporar de manera efectiva les estratègies de descarbonització del sector de l'edificació per a cada etapa de l'edifici (disseny, construcció, operació i final de vida útil).

Implementar completament la tecnologia BIM en totes les etapes del cicle de vida de l'edifici, però també incorporar altres tecnologies relacionades amb el concepte de Smart Building.

Entendre com un tot el cicle de vida de l'edifici en termes de responsabilitat sobre la sostenibilitat, serà clau en el desenvolupament del mercat. **Ignasi Clariana**

Hem de replantejar com es conceben les ciutats i com es contrueixen tenint en compte el canvi de model de mobilitat que estem vivint. **Alfredo Díaz**

El parc d'edificis és responsable aproximadament del 36% de les emissions de CO2 de la Unió Europea, així com del consum del 50% dels materials extrets, del 50% de l'energia, del 33% de l'aigua i del 33% de la generació dels residus **David Alemany**

Comerç i retail

Estratègies i reptes de futur

Emergeix un model de comerç en què la gent no va a comprar coses, sinó que els hi arriben les coses. L'han anomenat l'economia de l'aïllament (isolation economy).

Aprofitar les oportunitats de la digitalització dels llocs de treball i la millora de l'ecosistema digital de l'empresa, apostar pel màrqueting online i les xarxes socials.

Estar a l'alçada de les noves transaccions com l'ecommerce, el pagament amb telèfon o noves plataformes (p.ex. Bizum).

Cal urgentment una modernització del comerç a través de la digitalització, però calen també ajudes pel comerç físic.

Combinar l'experiència híbrida, física i digital (Phygital)

Transformar la botiga tradicional cap a una "experiència diferencial" maximitzant el caràcter emocional de la visita, la recerca i la prova de productes.

Mantenir i potenciar el client local fent una aposta de valor i proximitat: dinamització comercial del municipi.

Reorganització de la logística.

Reforçar el vincle de la ciutadania amb el comerç de proximitat posant en valor el la professionalitat, la garantia, la confiança, l'espai de trobada, la relació personal...

Analitzar de manera intel·ligent el client guanyant intimitat i proximitat amb ell.

El concepte de proximitat es transforma i s'associa més a comoditat i rapidesa i menys a la ubicació geogràfica.

Optimitzar la gestió de la última milla, tenir un bon sistema de distribució, una bona xarxa, ampliar els canals, rutes de transport i paqueteria, condicions especials d'entrega...

Seguir apostant pel servei a domicili.

Flexibilització dels horaris d'obertura.

Invertir en mercats municipals, establiments comercials. i l'entorn urbà.

Actuar sobre la competència deslleial de les grans plataformes de venda online que no paguen els impostos aquí.

En el context de pandèmia, la clau ha estat el consumidor i ho continuarà sent el 2022. *Oriol Alcoba*

Agrari

Estratègies i reptes de futur

Assegurar l'ús de recursos naturals sostenibles (ex: energies renovables, acabar amb la sobrepesca...).

Abordar el canvi climàtic i la intensificació dels riscos ambientals: adaptació (cultius més resistents a la sequera, tècniques per a prevenir l'erosió...) i mesures per mitigar-lo (agricultura regenerativa per a incrementar l'absorció de Carboni,...).

Plantejar un nou model d'agricultura que recuperi, amb el suport de les tecnologies més actuals, les cultures agràries locals: pràctiques sostenibles que retornin a la pagesia el seu paper protagonista en la producció d'aliments variats, saludables i capaços de ser consumits en proximitat, en els mercats locals.

Produir de manera compatible amb la biodiversitat, conservant i evitant la degradació dels ecosistemes per a conservar la diversitat genètica (local) de plantes, animals, microorganismes.

Duplicar la productivitat dels sistemes agrícoles mantenint la qualitat del procés i el producte.

Apostar per produccions amb el segell de la seguretat alimentària, l'ecologia i la sostenibilitat ambiental.

Cal enfortir les pimes agroalimentàries i que siguin tractoros de coneixement, innovació i noves tecnologies.

Legislar per assolir un preu just pels productes agrícoles.

Incrementar els ingressos dels treballadors agraris.

Prevenir distorsions i limitacions en el comerç mundial com ara els subsidis a l'exportació.

*Les explotacions agràries catalanes han passat per la transformació que ha suposat el procés d'intensificació de les produccions i l'adaptació a les exigències dels mercats. La gran majoria de pagesos i pageses manifesten els seus dubtes respecte a la possibilitat de continuar en aquesta línia, atès l'increment constant dels costos econòmics i ambientals, però, malgrat tot, segueixen en el sistema per sentir-se incapaços de trobar-hi alternativa; d'altres es mostren absolutament convençuts que el procés no té marxa enrere perquè les alternatives que es plantejen (produccions ecològiques o integrades) poden absorbir només una minoria de productors i no pot ser una solució per a tots els del país. Entre els que han optat per vies alternatives a la producció convencional hi ha els que s'han dedicat a la producció integrada i a la producció ecològica.**

*Font: Pràctiques i estratègies de la pagesia a Catalunya. Trajectòries i plantejaments de futur, Montserrat Soronelles i Gemma Casal.

Salut

Estratègies i reptes de futur

De la pandèmia, el sector salut es troba amb un equip humà que, pel gran esforç, implicació i severitat de la situació viscuda, estarà encara temps afectat pel desgast professional i l'impacte físic i emocional. D'aquí la importància d'acompanyar aquest desgast i estar al costat dels professionals, invertint en el seu benestar a curt i llarg termini.

Resoldre la necessitat de més professionals sanitaris, amb millors condicions laborals i econòmiques i amb més capacitat per gestionar i organitzar la seva feina, posant especial èmfasi en l'atenció primària.

Augmentar la despesa sanitària fins arribar al nivell dels països europeus amb sistemes nacionals de salut similars.

Incrementar el finançament per assolir una salut pública sòlida, la modernització i l'eficiència de la gestió de centres, un model assistencial integrat, el lideratge professional, la participació ciutadana, la recerca i innovació competitives i la transformació digital.

Enfortir l'Agència de Salut Pública i la Xarxa de Vigilància Epidemiològica i tenir el sistema preparat per a futures emergències.

Reformular l'atenció a les persones que viuen en residències o als més vulnerables.

Avaluar les tecnologies sanitàries i la innovació (organitzativa i de procés), identificant les millors pràctiques i promovent-ne l'escalabilitat al sistema.

Potenciar la telemedicina a nivell operatiu i legislatiu.

Elaborar un pla de contingència que permeti anticipar-nos a possibles pandèmies i estar preparats.

Afavorir la capacitat d'adaptació i producció de la indústria local per donar suport a les necessitats d'equipaments, materials i productes sanitaris necessaris.

Vetllar per un model de salut comunitària que contribueixi a reduir les desigualtats, promocionant la salut en els diferents àmbits de la vida, per avançar des de l'actual sistema centrat en la malaltia cap a un model centrat en la salut.

Fer evolucionar la formació universitària i especialitzada per garantir l'adquisició dels coneixements, competències, habilitats, actituds i valors propis de les professions sanitàries.

Instar a què les universitats revisin periòdicament els plans d'estudi dels diferents graus de ciències de la salut, consultant els col·legis professionals, les societats científiques i el Departament de Salut.

La telemedicina ja no es una tendència ni un futur sinó el present. **Fernando Ochoa**

Químic

Estratègies i reptes de futur

Desenvolupar i aprofitar els nínxols de mercat que s'han obert amb la pandèmia (farma, alimentació, serveis, paper...).

Orientació cap al servei a més de seguir treballant en productes i materials

Obrir-se a nous perfils de clients.

Estar alerta de l'oportunitat que representa la relocalització d'empreses per a la recuperació de mercat.

Invertir en desenvolupar solucions innovadores para la gestió sostenible de l'aigua, la seva potabilització i tractament.

Millorar l'eficiència en la recuperació de les aigües residuals, especialment en regions amb pocs recursos hídrics.

Invertir en el desenvolupament de les tecnologies d'hidrogen, emmagatzematge energètic o captura i ús del CO₂, els biocombustibles o la millora de l'eficiència de les energies renovables, la fotosíntesi artificial o la bioeconomia.

Buscar, explorar i trobar noves gammes de fonts alternatives d'energia eficient, viables i netes.

Invertir en la millora de materials i solucions innovadores per a incrementar l'eficiència energètica de processos i aplicacions per l'emmagatzematge d'energia i aprofitament d'energies renovables.

Desenvolupar tecnologies químiques econòmicament viables per la producció d'hidrogen com a combustible i per garantir el seu transport i emmagatzematge.

Apostar per la millora del rendiment dels cultius a través de la investigació química.

Invertir en investigació per al desenvolupament de nous materials i productes més sostenibles per diferents sectors.

Reconèixer, a nivell legislatiu, el reciclat químic com a part del reciclatge ja que permet un cicle de recuperació molt més elevat i complementa el reciclat mecànic.

Actuar sobre les desavantatges i la competència deslleial que té el sector químic vers competidors d'altres països.

El reciclatge químic suposa un dels desenvolupaments necessaris més rellevants per a impulsar l'economia circular. **Carles Navarro**

Logística i transports

Estratègies i reptes de futur

Integració més àmplia de consideracions tecnològiques, ecològiques i sostenibles en les planificacions estratègiques del sector.

Corregir l'alarmant manca de personal promovent estudis reglats i ajudes per facilitar l'accés a la professió del sector transport.

Apostar pel talent amb formació específica que sàpiga aplicar la tecnologia i noves formes de treball a l'entorn logístic: Lean Manufacturing, Indústria 4.0, models de negoci basats en ecommerce, en Agile Project Management...

Trencar amb la mala imatge i el poc respecte que es té pel transport de mercaderies per carretera.

La relocalització com una oportunitat.

Alinear-se amb els avenços tecnològics per a la logística que es van produint en els camps de la robòtica, la Intel·ligència Artificial, el Big Data, la visibilitat de la cadena de subministrament i la integració dels seus components.

Incorporar dins l'empresa la "logística verda" o respectuosa amb el medi ambient, buscant i apostant per alternatives, sobretot en la darrera milla per evitar les creixents restriccions de trànsit a les grans ciutats.

Dissenyar cadenes logístiques més eficients, amb mitjans de transport sostenibles i menys contaminants, nous materials d'envàs i embalatge, etc.

Augmentar la visibilitat en tota la cadena de subministrament, transparència i agilitat ja que a mesura que s'incorporin més dispositius tecnològics al llarg de la cadena de subministrament i el procés de fabricació formin part de l'IOT, es produirà un flux de dades a temps real.

Incorporar la tecnologia des de dins per estar connectat (amb IoT) entre proveïdors, fabricants i distribuïdors per tenir molta més agilitat en la comunicació de lots, partides, comandes, estocs...provocant moviments a magatzems, distribució i lliurament.

Ser flexibles per la creixent integració de les grans empreses amb els seus operadors logístics que exigeixen nivells de servei cada vegada més estrictes en la cadena de subministrament: previsions de mercat, disseny de les cadenes logístiques, adaptació de producte a mercats de destí, etc.

Valorar o treballar alternatives que s'adaptin a aquesta transformació del mercat a les exigències del client que compra les 24h del dia i ho vol tot de manera immediata i a casa.

Preparar-se i estar alerta per l'evolució de la tecnologia i la seva aplicació en eficiència, sostenibilitat i conducció autònoma, l'emmagatzematge i la recuperació automatitzada robòtica.

Com a govern impulsar mesures en el camp de la descarbonització i la digitalització per l'impuls i l'adaptació del sector.

Impulsar ajudes per a la renovació de les flotes de vehicles de major antiguitat, així com ajudes per a fomentar la digitalització de les empreses transportistes.

Fer efectives les millores ja detectades i reclamades en matèria d'infraestructures de transport i logística, com el que es recull en el "Llibre Blanc de les infraestructures i la mobilitat de l'Anoia" (2020).

Si la logística d'un país està desenvolupada i és competitiva tota l'economia del país ha de ser-ho
Isidre Gavín

La logística és una part fonamental de la indústria 4.0
Damià Calvet

Educació i formació

Estratègies i reptes de futur

Aconseguir una coordinació imprescindible entre ensenyament i treball per garantir que la formació que es dona (sobretot professional i universitària) estigui alineada a les necessitats del món laboral per garantir la inserció i potenciar la millora i capacitat de les empreses amb personal qualificat, jove, i amb empenta.

Potenciar una oferta formativa d'acord amb les necessitats de personal existents per afavorir la captació, retenció i fidelització de talent local/nacional.

Reforçar la FP, amb espais, recursos i material per fomentar l'ocupabilitat.

Aplicar plans de competències digitals transversals per a professors i tot l'alumnat que promoguin la responsabilitat en el seu ús.

Apostar en ferm per la capacitat digital de tota la població

Pensar en models educatius cada vegada més híbrids, en els quals el virtual i el presencial es complementen i potencien mútuament.

Enaltir la idea de comunitat d'aprenentatge.

Potenciar les relacions interpersonals d'atenció, cura i consell.

Desenvolupar una especial sensibilitat a tots els problemes que provenen de la globalització dels fluxos de persones i mercaderies.

Donar suport als alumnes amb menys possibilitats i treballar per reduir les desigualtats

Garantir l'educació per tothom i evitar l'abandonament escolar.

Protegir i potenciar les inversions al sistema educatiu

Gestionar el desgast i prevenir l'estrés dels professors i professionals (burn out). Fer una gestió emocional més acurada.

Mantenir la base de la presencialitat imprescindible a infantil i primària, i que en tot cas siguin els cursos més grans els que mantinguin en part l'educació virtual.

Aprofitar la formació online per a personalitzar i reforçar els punts dèbils dels alumnes.

Aprofitar l'ús de les TIC per oferir un reforç personal i individualitzat més intens.

Implementar serveis de suport i acompanyament psicològic per a estudiants i docents que han vist afectada la seva

salut mental arrel de la Covid i la transformació de l'entorn educatiu familiar i social.

Ampliar l'oferta de beques i descomptes i crèdits educatius a estudiants que s'han vist afectats per la crisi econòmica i dels quals queda condicionada la seva educació.

Transformació digital de l'educació i la formació per reduir (i tan de bo eliminar) la bretxa digital i que ningú quedi enrere. Incrementar les ajudes a les llars per fomentar la disponibilitat de la tecnologia.

Incrementar la participació de les famílies perquè tinguin cada vegada un paper més actiu en l'educació dels fills especialment en el cas de l'educació online.

Potenciar i promocionar els estudis entre els alumnes estrangers per recuperar els estudiants internacionals.

Reinventar els entorns d'aprenentatge expandint la digitalització de l'oferta acadèmica de les institucions universitàries i formatives, una oportunitat d'arribar a més alumnes.

Les institucions públiques han de col·laborar amb les grans empreses de telecomunicacions per facilitar l'accés a internet a qualsevol part del país.

Aprofitar la inèrcia i l'impuls que s'ha donat el coneixement científic i la investigació arrel de la Covid.

Aprofitar les oportunitats que brinda la situació i les noves tecnologies per redissenyar les experiències d'aprenentatge incloent també experiències immersives de realitat virtual i realitat augmentada i altres tecnologies.

Traslladar les competències digitals a totes les esferes educatives per aconseguir treballadors amb coneixement digital per adaptar-se a l'ús de noves eines que faran més eficient la gestió del dia a dia.

Posar les eines i els recursos suficients per tal que els treballadors actuals puguin reciclar-se i formar-se contínuament per fer front als canvis constants que comporta la transformació digital i aprofitar les oportunitats que ofereix.

Seguir apostant per les soft skills, com l'autonomia, l'autosuficiència, la capacitat de motivació i de comunicació, el treball en equip o la resolució de conflictes.

La falta de connectivitat no només limita la capacitat dels nens i joves per a connectar-se en línia sinó que els impedeix competir en l'economia moderna i els aïlla del món. *Henrietta Fore*

Turisme

Estratègies i reptes de futur

Aprofitar el model de turisme slow que tenim que està guanyant pes.

Treballar una estratègia per reposicionar-se cap a un model desestacionalitzat.

Desenvolupar el turisme regeneratiu i la seva contribució a la sostenibilitat i el desenvolupament local.

Posar en valor i fer visibles la sostenibilitat i el compliment de les regulacions legals vigents, així com els requisits de les certificacions ambientals, ja que el turista ho valora en una destinació/activitat.

Aprofitar la creixent importància de les ressenyes online

Posar en relleu les mesures sanitàries que es compleixen ja seguiran sent un factor decisiu.

Dissenyar o redissenyar els espais per aconseguir una connexió emocional amb el client/usuari.

Apostar per l'accessibilitat, la connexió local i la traçabilitat de l'impacte ambiental.

Treballar solucions i estratègies per reduir els temps d'espera dels clients en la reserva, els contactes, el check-in...

Orientar-se als perfils turístics que han agafat força arran de la Covid: turisme familiar, menys massificat, més esportista, més natura i entorn, més experiencial i vivencial...

Millorar l'experiència del client oferint personalització de productes i serveis d'acord amb els seus interessos i estil de vida, cosa que incrementarà la inversió mitjana per client.

Orientar-se al perfil dels "Nòmades digitals", un nou nínxol de mercat per al màrqueting turístic amb estades més llargues i unes necessitats de serveis i productes específics.

Mantenir i consolidar el turisme nacional i estatal.

Preparar-se per recuperar part de la demanda internacional (formació en idiomes, eines digitals, ...).

Ser flexibles i assertius per les reserves a últim moment i davant les cancel·lacions i canvis de dates per estimular la demanda i generar confiança.

Atreure talent, major lleialtat i retenció dels treballadors.

Estimular el creixement econòmic i desenvolupament empresarial a partir d'un model de turisme responsable.

Apostar per un major intercanvi cultural i posant en valor les tradicions i la cultura.

Millorar les mesures de regulació, gestió i planificació ambientals dels establiments i destinacions turístiques per a que sigui un valor.

Tenir en compte els ecosistemes i els cicles naturals pel desenvolupament de les activitats turístiques, fomentar l'educació ambiental i la conservació de l'entorn i els recursos de forma responsable i sostenible.

Apostar pel consum de productes locals i de temporada

Analitzar les possibilitats i oportunitats del turisme i de l'entorn i dissenyar una estratègia i un pla a mesura de cada empresa.

Lluitar contra la precarietat laboral del sector.

Organitzar-se per oferir, com a comarca, serveis durant tot l'any, coordinar horaris d'obertura i tancament per mantenir una comarca atractiva i accessible pels visitants.

Destinar fons i finançament públic (nacional i europeu) en la digitalització, la sostenibilitat i les infraestructures de les quals el turisme local en depen per a augmentar la seva qualitat i competitivitat (accessibilitat, connectivitat, vies de comunicació...).

Actualitzar els perfils professionals ja existents, per tal de fer front als nous reptes centrats en la ciberseguretat, el Big Data i el màrqueting digital, entre d'altres.

Aprofitar i fer ús de les noves tecnologies per aplicacions de reserva, algorismes per preveure cancel·lacions, etc.

Desenvolupar la intel·ligència artificial al servei de les destinacions, assistents virtuals o chat bots per interactuar amb els turistes i proporcionar-los informació, serveis complementaris i analitzar les seves dades per a la millora del servei i negoci.

Fer bon ús de les tecnologies i les xarxes socials com una eina per obtenir informació, organitzar viatges, compartir opinions, fidelitzar clients, mostrar productes i serveis, millorar la reputació online...

Millorar l'experiència del viatger turista a través de les novetats tecnològiques (Big data, IA, robòtica, blockchain...).

Aplicar la Intel·ligència artificial per a ajudar a gestionar les destinacions, la mobilitat, la gestió de fluxos, la sostenibilitat i el màrqueting turístic.

Aprofitar les possibilitats del Big Data aplicat a l'anàlisi dels fluxos turístics, per conèixer perfils i preferències dels turistes i poder-ho aplicar per millorar l'oferta turística.

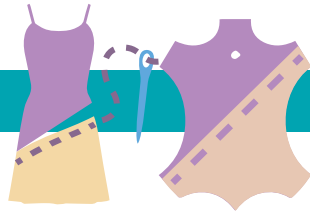

Innovar no és sempre diners, moltes vegades és actitud, esforç i trobar bons partners. **Cristina Subirana**

Tèxtil, pell i moda

Estratègies i reptes de futur

La fabricació en proximitat per motius de sostenibilitat i rapidesa és una oportunitat.

Incorporar la digitalització per assolir més coneixement, velocitat, eficiència, opcions comercials i marges.

Atraure nous professionals capaços de conduir la transformació digital i sostenible del sector, garantir el relleu generacional i fomentar les vocacions industrials.

Convertir en una oportunitat el problema de la recuperació del teixit i la pell post consum.

Alinear l'estratègia empresarial tenint en compte el creixement del sector de la reutilització i la "segona mà" com una segona vida.

Aprofitar l'impuls que han tingut alguns sectors com el tèxtil d'aplicació sanitària, el tèxtil llar, la roba esportiva, o el comerç de proximitat.

Seguir la línia de la revolució dels materials fruit de la col·laboració de marques i productors de fibres, fils i teixits per aconseguir noves propietats estètiques i funcionals: fibres sostenibles i fibres tècniques.

Orientar l'empresa tenint present la mirada del consumidor actual que prima la RSC, la inclusivitat i la diversitat. Vol empreses amb propòsit social i mediambiental

Creixent demanda de personalització, moda a mida, la immediatesa, la compra per internet, la rapidesa...

Analitzar el nou perfil de compradors: una generació per la que el comerç online és el més normal i que demana una quantitat i varietat de producte enorme.

Aprofitar la preferència del consumidor pels productes locals i nacionals.

Apostar per l'ecodisseny i els nous materials.

Aconseguir les certificacions que posin en valor les bones pràctiques i el compromís empresarial.

Desenvolupar programes socials

Apostar per nous proveïdors i nous models de negoci per diversificar.

Treballar per una nova gestió del residu tèxtil i pell

Les fires i passarel·les es transformen per respondre al repte digital, al cicle curt de la moda i a l'establiment d'una relació directa amb el client final.

Incorporar noves tecnologies als processos de disseny, producció i comercialització per guanyar eficiència i aconseguir una relació directa amb el consumidor i saber què i quan oferir-li.

La desaparició de molts competidors per la crisi i l'aparició de nous canals i nous models de negoci genera oportunitats de mercat que cal aprofitar.

S'esvaeixen les fronteres internacionals, orientar el negoci cap a l'exterior i apostar per nous espais de mercat a nivell mundial (cooperació i concentracions).

Ús de la a sostenibilitat com a palanca competitiva.

Tenir present la transformació d'algunes empreses amb procediments en mans de software o robots enlloc de persones (costos de funcionament molt baixos).

La comunicació amb el client i el màrqueting són totalment digitals (influencers, màrqueting, dissenyadors freelance... integrat a les xarxes socials).

Conèixer i entrar progressivament i amb fermesa en el món del programari i la intel·ligència artificial, no limitar-la als processos administratius i a producció i magatzem.

Apostar per fibres reciclables i biodegradables i apostar pel reciclatge dels productes i les peces elaborades.

Optimització de costos en energia i aigua per l'impacte que té també en la petjada ambiental del producte final.

Posar en valor la sostenibilitat del producte elaborat amb pell: natural, font renovable i més durador que els materials sintètics. Promoure els valors i avantatges del cuir davant l'opinió pública.

Consolidar el missatge que el sector curtit el que fa és reciclar un residu del sector càrnic, la pell es un subproducte.

Treballar per una legislació europea sobre l'autenticitat de la pell (com existeix en el tèxtil).

Orientar la investigació i la innovació a la qualitat i la protecció ambiental.

Estudiar millores tecnològiques i de materials alternatius per curtir la pell.

Robotitzar parts del procés productiu que són dures o feixugues pels treballadors.

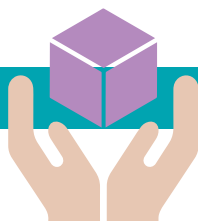
Millorar la química de processos per reduir els emissions.

Reduir els defectes en la pell protegint les fases del procés en la ramaderia, el transport i l'escorxat.

Calcular com pertoca la petjada de carboni de la pell com a residu que esdevé subproducte.

Apostar per innovar en productes de tèxtil i pell fora del negoci de la moda.

Packaging

Estratègies i reptes de futur

Reducció de plàstics en embalatges i productes d'un sol ús, eliminant-lo dels dissenys i apostar per l'ús de nous materials sostenibles.

Solucions innovadores amb envasos actius, pel·lícules comestibles o bioplàstics.

Avaluar les possibilitats i oportunitats de transformar models de negoci cap a la servitització.

Oportunitats del packaging alimentari a partir de solucions flexibles que augmentin la vida d'ús del producte i millorant la conservació, apostant per dissenys pràctics i reutilitzables.

Aposta pel minimalisme, la simplificació en la selecció de materials, recobriments i colors i impressions, són més reciclables i redueixen residus.

Replantejar el disseny del packaging per oferir valor en forma d'experiències, autèntiques i diferencials.

Apostar per embalatges intel·ligents que puguin monitoritzar les condicions del producte envasat o de l'entorn, controlant aspectes com la temperatura, la frescor, el PH...aportant informació de valor, qualitat i seguretat.

Adaptar-se a les noves tendències del consum, des del producte per compartir, o el producte llest per consumir amb manipulació mínima però durable, segur i fàcil.

Treballar per millorar el packaging i les noves necessitats de l'envasat individual.

L'acceleració del creixement del canal online genera noves necessitats i oportunitats de packaging funcional i diferencial orientat a l'e-commerce.

Orientació al canal *delivery* en hostaleria i restauració, que evoluciona cap als nous materials (sostenibles, biodegradables...).

Estar alerta i al dia a nivell legislatiu pels canvis i les novetats que aniran sorgint al voltant de l'embalatge i pel creixement de certificacions de sostenibilitat en els envasos.

Seguir apostant empresarialment i amb fons públics per l'R+D+I en nous productes i materials.

En les innovacions al voltant de l'embalatge continuen quedant molts avanços pendents a nivell investigador per aconseguir nous materials que s'aproximin a les prestacions funcionals i de seguretat alimentària que atorga el plàstic tradicional. **Jorge Lorenzo**

Automoció

Estratègies i reptes de futur

Els nous serveis de mobilitat poden provocar una disminució de les vendes de vehicles privats però pot veure's parcialment compensat per l'augment de les vendes de vehicles compartits que cal substituir més sovint a causa d'una major utilització i desgast associats.

Es reactiva l'interès per la propietat de vehicles entre els consumidors més joves juntament amb una preferència pels canals digitals. Cal però estar amatents a les conseqüències econòmiques i el teletreball que podrien reduir la demanda.

Apostar per noves estratègies com oferir una experiència digital al client i models de negoci innovadors, com la subscripció i el pagament per ús.

Estar alerta i incorporar els desafiaments actuals i futurs com el vehicle connectat amb el seu entorn, el vehicle autònom, l'electromobilitat i la reducció d'emissions.

Els proveïdors de components seran els que marcaran el ritme de la transformació de l'automoció creant noves solucions per als fabricants perquè les incorporin als vehicles.

Incorporar nous perfils al sector que desenvolupin APPs, així com professionals que treguin conclusions de les dades que proporcionarà un vehicle hiperconnectat, passant per crear algorismes que permetin treballar la intel·ligència artificial.

Orientar l'estratègia de negoci cap als cotxes elèctrics, autònoms i connectats amb les infraestructures i els ocupants.

El futur també passa per desenvolupar nous materials més lleugers i per un increment de les mesures de seguretat d'aquest nou vehicle.

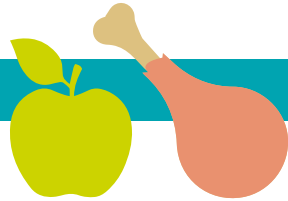
Avançar en paral·lel amb la ciberseguretat d'aquesta aposta de connectivitat dels vehicles.

La indústria tindrà noves opcions de transformació gràcies a l'evolució dels components i a la creació de nous perfils professionals altament qualificats per ocupar llocs de treball que ni som capaços d'imaginar. **Josep M Vall**

El vehicle ja no és el punt central de la cadena de valor de l'automòbil. El programari, l'electrònica i la intel·ligència a bord determinen cada vegada més tant el valor com l'ús. **Luca de Meo**

Alimentació

Estratègies i reptes de futur

Tenir en compte els nous patrons de consum esdevé estratègic per les empreses:

- La menor freqüència de compres.
- El major consum d'aliments i begudes a casa enlloc del restaurant.
- La sensibilitat dels consumidors per la seguretat alimentària.
- Tendència reforçada pels productes saludables per l'interès en enfortir el sistema immunològic.
- Comprar en botigues de proximitat és una tendència cada vegada més assentada.
- Els clients prioritzen la compra dels productes més sostenibles.
- Compromís amb la comunitat, es valoren les marques de fabricant i de cadenes de distribució properes o conegudes.
- El consumidor prefereix les marques nacionals a les importades.

No totes les empreses estan preparades per abastir l'important volum de venda que s'està generant amb la compra online.

Es tenen més en compte els valors nutricionals i es té més consciència del maltractament animal.

El creixent interès per les cadenes d'alimentació més sostenibles i els bioplàstics i la seva interacció amb els aliments, la permeabilitat, la seva vida útil... esdevé un repte.

Generar major confiança i experiència de client més satisfactòria oferint garanties respecte el tractament dels ingredients, processos de fabricació i manipulació dels aliments i control de qualitat dels productes.

Incorporar solucions de gestió i noves tecnologies per facilitar el control i seguiment dels inventaris, la traçabilitat, la cadena de subministrament, monitorització de temperatura...etc.

Organitzar la cadena de subministrament per donar cobertura a majors nivells de demanda, gestió de venda online, optimitzar la planificació d'inventari etc.

Buscar alternatives a l'eliminació inadequada de plàstics i la gestió de residus ja que és un dels principals reptes del sector.

Valorar les possibilitats d'apostar per fonts vegetals de proteïna, les cel·lulars o les basades en la fermentació.

Incorporar el benestar animal en les fites de l'empresa per la seva estreta relació amb la seguretat alimentària del producte i la millor percepció del client.

Incorporar l'estratègia De la Granja a la Taula (*Farm to fork*), un pla de polítiques agroalimentàries impulsat per la Comissió Europea en el marc del Green Deal.

Alinear-se amb el panorama Foodtech que serà una gran oportunitat per la indústria alimentària, un sector, agrifood, que avança cap a un entorn més tecnificat.

Ha arrelat la percepció en el consumidor que l'alimentació va més enllà de la mera nutrició, que té una influència real i directa en l'estat de salut
Almudena Martínez

→ Què hem de fer? Reflexionar

Fins aquí recollim algunes de les propostes a treballar i reflexionar per encarar amb perspectiva el futur que es divisa. **Amb aquestes pautes, convidem a que les empreses puguin valorar-les, fer-se-les seves, i extreure noves reflexions i oportunitats que els puguin ajudar a orientar l'estratègia de l'empresa per anar endavant.**

I és que empreses, ciutadans, administració... tots tenim per endavant un nombre important de reptes i estratègies que ens han de permetre seguir avançant i sortir reforçats d'aquesta situació. Diuen alguns experts que la recuperació dels nivells d'activitat del 2019 podria arribar en els anys 2023 i 2025 si assumim un retorn al camí de creixement pre-Covid a mig termini.

La capacitat de reaccionar, d'adaptar-se i renovar-se no depèn només de la base econòmica regional sino també de mecanismes institucionals que afavoreixin que les estratègies tinguin èxit.

Per a que funcioni cal una major coordinació entre els diferents nivells del govern i promoure l'R+D+I i els processos de diversificació i l'emprenedoria en activitats

de valor afegit que s'orientin cap a àmbits com l'energia, la salut, la mobilitat, la bioeconomia, el sector alimentari, o que aposti pels nous models industrials del futur, més sostenibles, responsables, circulars.

I per a que arrel i progressi cal un territori preparat, amb serveis, infraestructures i comunicacions del segle XXI, amb lloc per a que creixin les empreses o en vinguin de noves i es puguin cobrir les necessitats de llocs de feina respectant l'entorn i les exigències mediambientals, un territori amb persones preparades i formades per les empreses del present i del futur, on el benestar de les persones sigui prioritari i s'eliminin les desigualtats, on l'entorn sigui amable, accessible i motor social d'activitats per l'oci, el lleure i el turisme al costat d'una agricultura i una gestió forestal actives.

Epíleg: Com hem canviat

➔ *La pandèmia de la Covid-19 ha provocat un canvi sense precedents en totes les àrees de la nostra vida, des de l'àmbit laboral, al personal, la salut i l'oci. Estem davant d'un panorama diferent, que ha transformat la manera com...*

... com vivim

Les nostres llars i les nostres ciutats canvien, passem més temps a casa, necessitem espais polivalents, espais amb sortida a l'exterior. Ha crescut la rehabilitació dels habitatges, per fer-los més amables, còmodes i també eficients i sostenibles, confrontat amb una creixent problemàtica per l'accés equitatiu a l'habitatge, mentre que també ha nascut una tendència a moure's cap als pobles i a les zones periurbanes. Les relacions interpersonals han sofert també un sotrac. Represa la mobilitat i la interacció social, no deixem encara les mascaretes i el contacte amb els nostres iguals té encara un regust amarg, especialment pels més joves.

...com consumim

L'apogeu del comerç electrònic posa a la corda fluixa el comerç de proximitat que ha de transformar-se per competir o adoptar les plataformes de venda online, juntament amb el servei a domicili i la creixent tendència a la personalització de productes a mans d'un client cada vegada més exigent i immediat. Embalatges i productes més sostenibles són una tendència a l'alça, amb el km0 com a bandera, les etiquetes eco i una pressió creixent per una millor gestió dels residus del ciutadà i de l'empresa. La Covid ha tret a la llum les desigualtats i la pobresa subjacent que s'han de revertir per recuperar una societat més justa i equitativa.

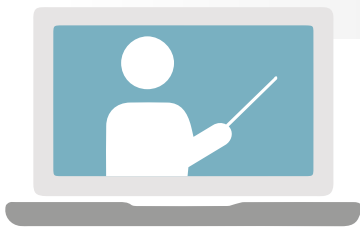
... com treballem

El teletreball i les reunions virtuals han irromput amb força accelerant una tendència irreversible de digitalització i transformació. La necessitat de comptar amb processos empresarials cada vegada més intel·ligents, eficients i diversificats i equips humans flexibles amb capacitat d'adaptar-se i formar-se constantment, són les baules d'uns models de negoci menys verticals i amb lideratges més amables i que aposten per cadenes de subministrament diverses i més properes. L'important xifra d'atur i la manca de professionals dibuixen una equació impossible a la que cal trobar solució per la continuïtat de les empreses i el manteniment de l'estat del benestar.

... com gaudim: oci i temps lliure

La progressiva obertura de la cultura, la restauració i els establiments d'activitats i oci emmascara una realitat que no és normal encara i de conseqüències a llarg termini. Els aforaments limitats condicionen la viabilitat de molts serveis i propostes que estrenyen el cinturó per no desaparèixer. Per contra hem descobert espais i llocs espectaculars del nostre entorn i han guanyat força les activitats a la natura i l'aire lliure, una aposta per la salut que contrasta amb la massificació d'alguns espais naturals i la conseqüent i necessària reflexió sobre la preservació de l'entorn.

... com aprenem

La digitalització de l'ensenyament per la formació a distància (que ha topat amb una accentuada escletxa tecnològica de grans i petits) ha evidenciat com n'és d'imprescindible la presencialitat a les aules. La formació online d'adults i empreses, en canvi, ha resultat una gran eina de professionalització i capacitació d'equips i treballadors. Aquesta nova tendència, però, no resol l'enorme mancança de professionals específics especialment de sectors industrials, que accentua la necessitat de crear iniciatives que permetin formar als futurs professionals a l'alçada de la realitat i evolució empresarial.

... com ens cuidem

La pandèmia ens ha portat a reflexionar sobre la salut, els hàbits que tenim i els canvis que podem fer per intervenir-hi. Les conseqüències psicològiques i físiques de ciutadans i professionals arran de la pandèmia ens acompanyaran força temps. La necessària immunitat de grup i les campanyes de vacunació s'alternen amb noves formes de telemedicina i consultes virtuals que sacsegen i obliguen a transformar als professionals, amb una creixent aposta per l'activitat física (tan dins com fora de casa) i una revisió dels hàbits alimentaris i de la cistella de la compra. La sanitat segueix sent el pal de paller però necessita fons i recursos per mantenir-se a primera línia.

... com ens movem

Superada la limitació de mobilitat, es manté el xoc entre la necessitat i la sostenibilitat del transport públic i la creixent preferència per la mobilitat individual. La irrupció de patinets elèctrics i una major preferència per bicicletes accentuen la necessitat de replantejar les ciutats i les seves planificacions urbanístiques. La necessitat de models més sostenibles i descarbonitzats (que estan encara a la cua) exigeixen una acceleració per assolir fites compromeses per governs i institucions.

... com intervenim sobre l'entorn

La caiguda de la contaminació atmosfèrica amb les restriccions de mobilitat van evidenciar l'impacte que l'espècie humana tenim sobre el planeta. Ha crescut la consciència col·lectiva de la responsabilitat de ciutadans, empreses i governs, però cal posar majors facilitats i ajudes per acompanyar aquest compromís. Les decisions ajornades per la pandèmia en matèria de sostenibilitat (energia, recursos, residus, materials, eficiència...) s'han de recuperar i incorporar-se a les estratègies locals, empresarials i ciutadanes.

Idees de futur

→ **El document “Resiliència i oportunitats en la nova normalitat” ja recull en bona mesura idees i reptes que des de les diferents àrees i els diferents sectors es poden portar a terme per orientar una estratègia de futur més sòlida i resilient.**

A banda de tot el que ja s’ha proposat i compartit per prendre’n bona nota, recollim en aquest darrer punt algunes de les idees de futur més generals que estan a mans dels diferents agents tant d’àmbit local com nacional.

Empreses, professionals, organismes i institucions

- Adopció de mesures de conciliació laboral i familiar
- Gestionar amb assertivitat i racionalisme el teletreball
- Aplicar una cultura de lideratge centrada en les persones i el seu benestar a partir d'estructures empresarials més àgils i simples
- Dissenyar estratègies per la generació, retenció i atracció del talent
- Apostar i acompanyar la transformació i capacitació dels equips, a través de la formació, des de direcció fins als treballadors per l'evolució que viuran les empreses i els llocs de treball del futur
- Digitalitzar-se i estar a l'alçada dels canvis per seguir sent empreses competitives i no quedar enrere
- Apostar per l'eficiència energètica dins l'empresa, en els processos, les instal·lacions, les flotes o mitjans de transport, etc.
- Diversificar els proveïdors per tenir una cadena de subministrament més flexible i apostar, dins les possibilitats, per la proximitat
- Apostar per nous nínxols de mercat i noves oportunitats de negoci
- Valorar les oportunitats de la relocalització i de la internacionalització
- Veure el comerç online com una oportunitat també pel comerç local
- Apostar per l'accessibilitat i la integració social en les empreses
- Potenciar el desenvolupament d'indústries basades en el coneixement
- Transformar-se cap a l'empresa del futur, més sostenible, eficient, responsable a nivell de processos, productes, serveis,....

- Desenvolupar una economia de valor afegit basada en la creativitat i la innovació
- Elaborar plans estratègics (econòmics i de negoci) a migllarg termini per ajudar a créixer les pimes
- Implantar plans i models de negoci capaços d'enfrontar-se a les alteracions que puguin afectar els mercats
- Orientació al client i flexibilitat de l'oferta de productes i serveis
- Orientar l'estratègia empresarial en funció dels ODS
- Fomentar models de producció de proximitat

Governos i administracions

- Elaborar un pla de contingència amb els aprenentatges que ens deixa la Covid per a tenir eines per a futures crisis
- Mantenir en el temps les mesures que s'han creat per fer front a l'impacte de la pandèmia
- Impulsar una política econòmica d'ajudes a les empreses i els ciutadans, i estendre les prestacions per desocupació a tots els col·lectius desprotegits.
- Impulsar polítiques socials per revertir les desigualtats existents (ocupacionals, formatives, dret a l'habitatge, exclusió social...) i fomentar una distribució més igualitària del treball i revertir la desocupació de llarga durada.
- Impulsar polítiques de reactivació econòmica amb mesures immediates i urgents per compensar els sectors més afectats
- Enfortir la indústria i l'empresa amb mesures econòmiques, ajudes fiscals, flexibilització laboral, aplaçaments de càrregues fiscals i pagaments...
- Acompanyar i orientar les empreses en risc en la seva estratègia empresarial i model de negoci per consolidar el teixit productiu

- Afavorir la relocalització d'empreses i indústries amb mesures que incentivin la producció i els serveis locals
- Impulsar polítiques de natalitat i de gestió de la immigració orientades a mitigar l'impacte de la demografia en el mercat de treball
- Diversificar l'economia per a tenir menys potencial d'afectació front a noves crisis
- Assegurar la disponibilitat d'infraestructures digitals, potents i resilients amb cobertura i infraestructures del s.XXI
- Foment de les vocacions científiques i tecnològiques entre els joves
- Reformar i millorar el sistema de formació professional i d'orientació professional als joves per adaptar-lo a la realitat i la diversitat del sistema productiu
- Revertir la manca de places i la limitació d'espais dels centres formatius
- Ser proactius en innovació, recerca i ciència, i estimular l'esperit emprenedor industrial amb inversions estratègiques
- Impulsar un procés de reconversió digital de la força laboral amb l'elaboració de plans formatius en competències digitals per a empreses, treballadors, autònoms, centres d'ensenyament i centres de formació professional per l'ocupació
- Digitalització de l'administració per oferir serveis i atenció ciutadana amb garanties i funcionalitat
- Reformar la funció pública per poder implementar canvis i projectes de manera cooperada en benefici de la ciutadania i de les empreses
- Reforç del sector públic, sobretot la sanitat i el sistema educatiu amb dotació pressupostària i innovació contínua
- Apostar per un nou model tributari com a única eina, la política fiscal, per incidir des del Govern per incentivar la reactivació econòmica i facilitar l'activitat productiva.
- Abanderar la fiscalitat verda
- Major col·laboració i coordinació entre els diferents nivells de govern
- Fomentar la col·laboració públic-privada arribant a acords a llarg termini entre l'administració pública i els agents privats, empreses o entitats
- Impulsar un nou model econòmic i afrontar l'emergència climàtica. Un marc normatiu, ambiciós i coherent amb eines concretes, eficients i immediates que permetin una transició real del nostre model econòmic productiu i de

consum cap a una economia circular.

- Valorar i reforçar el paper de les entitats econòmiques i socials com agents clau de coneixement, transformació, dinamització i recuperació del territori
- Elaborar plans d'ocupació o d'altres programes relacionats amb una concertació territorial, tenint en compte la necessitat i especialització territorial
- Utilitzar els fons europeus de recuperació, transformació i resiliència Next Generation per paliar els efectes negatius de la pandèmia i aconseguir una transformació del model socioeconòmic del nostre país

Ciutadans

- Potenciar les capacitats i habilitats i apostar per la formació i l'adaptabilitat per estar a l'alçada dels canvis
- Ser flexibles pels canvis i incertesa del mercat laboral i per la transformació constant de l'entorn
- Els joves, orientar-se professionalment al món laboral amb voluntat de compromís i aprenentatge
- Preparar-se pels nous llocs de treball que es crearan per l'evolució de la tecnologia a l'empresa i pels canvis en els models de consum
- Ser receptius a la reorientació professional i l'adquisició de noves aptituds, especialment, en la recerca de feina en altres sectors

La Covid-19 ha ressaltat una situació, uns reptes i unes necessitats que es venien anunciant des de feia temps i que des de la UEA hem intentat reflectir i treballar en els anteriors documents "Empresa i Progrés", especialment en els treballs sobre el talent (*Talent, capital Anòia, 2018*), i el que versava sobre l'economia circular i la digitalització (*L'horitzó de la transformació empresarial, 2019*). Creiem necessari tenir una mirada retrospectiva i recuperar les reflexions i propostes que s'hi recollien perquè en el context actual guanyen força i es fan encara més necessàries i vigents per l'horitzó que es dibuixa.

**II Empresa i Progrés
2018**
Talent capital Anòia

**III Empresa i Progrés
2019**
L'horitzó de la transformació empresarial

L'Apunt

"Després d'aquesta crisi (2008), el que tornarà a passar més d'hora que tard serà una altra crisi"

José Luis Sampedro

"Entrem en una nova fase de l'economia global en què les empreses catalanes s'hauran d'enfrontar a nous reptes i fer un gran esforç per modernitzar les seves estructures i objectius".

Agustí Segarra

"Les crisis porten progrés perquè la creativitat neix de l'angoixa"

Albert Einstein

"De les pandèmies al canvi climàtic i de la guerra a la pobresa; hem de superar els problemes comuns mitjançant mesures col·lectives"

Cyril Ramaphosa

"La crisi ens deixa una lliçó d'humilitat, som molt vulnerables i no estàvem preparats per afrontar una situació com aquesta"

Irma Casas

"Els fons europeus seran la dilapidació de diners públics més gran de la història"

Xavier Sala-i-Martin

"L'economia és una filial de la biosfera: n'agafa recursos i aboca residus. Hem de desenvolupar un sistema de producció i consum en harmonia amb la biosfera"

Jordi Oliver

"Qui no posi en marxa totes aquestes disciplines, serà un dels perdedors del nou món"

Josu Ugarte

"La planificació a llarg termini no és pensar en decisions futures, sinó en el futur de les decisions actuals"

Peter Drucker

No ens podem resignar a que en uns anys els robots i la tecnologia suprimeixin llocs de treball. Cal crear nous llocs de treball aprofitant l'increment dels serveis a les persones.

Oriol Amat

"Si alguna cosa ens deixa clara aquesta pandèmia és la importància de la cooperació internacional. La lluita contra una epidèmia mundial només es pot afrontar a través de mercats oberts i fluidos"

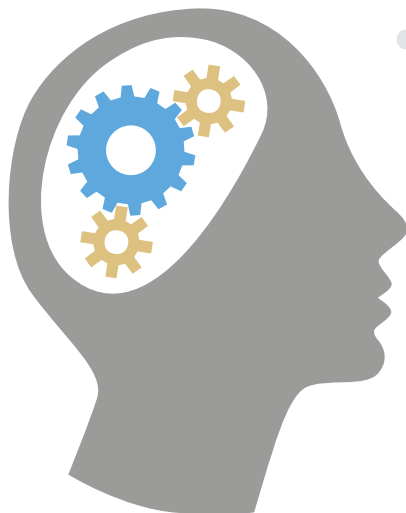
Xiana Méndez

"Al nostre cervell li costa pensar tot el dia: és més fàcil utilitzar comportaments adquirits que desenvolupar nous comportaments"

Alfons Cornella

Una persona està molt més motivada si ocupa el lloc correcte en funció dels seus talents

M. Angeles Tejada

Agraïments

Un any més, des de la Unió Empresarial de l'Anoia volem adreçar el nostre agraïment a totes aquelles persones que han fet possible el document que teniu a les mans.

Especialment volem agrair la implicació i participació de totes les empreses, empresaris, ciutadans, agents, experts i institucions públiques i privades que han participat, entre 2020 i 2021 dels diferents fòrums, taules i sessions, així com a les enquestes i les entrevistes.

Voldríem agrair a totes les empreses, institucions, professionals que durant aquesta pandèmia han destinat grans esforços per col·laborar, compartir i treballar plegats o de manera individual fent front als efectes de la pandèmia.

Destaca també el compromís social de tots els nostres socis, a qui agraïm que ens facin confiança cada dia, ja que és per la seva competitivitat i pel seu

desenvolupament que treballem cada dia i és el que dona sentit al document que hem elaborat, per acompanyar-los en aquest moment tan complex i canviant, ja que volem que quedi per escrit tot el que ha passat i tot el que hem fet, per tal que sempre puguem recuperar-ho i seguir-ne aprenent.

Donar les gràcies a la junta de la UEA a les sectorials, comissions i taules de treball que s'ha implicat en aquesta tasca compartida. També agrair als gremis, les entitats i les institucions de la comarca que confien en la Unió Empresarial i amb qui treballem i seguirem treballant plegats per una comarca que ressorgeixi i d'aquesta situació complexa en la que ens ha deixat la Covid.

Gràcies, una vegada més al suport que l'administració pública ens brinda de nou en aquest projecte, especialment la Diputació de Barcelona i l'Ajuntament

d'Igualada. També la col·laboració de la Mancomunitat de la Conca d'Òdena, Mutua General de Catalunya, Servisimó, Graphic Packaging, Leancat, Via Empresa i Banc Sabadell.

I finalment un agraïment molt especial pels que heu compartit amb nosaltres el vostre coneixement i les vostres reflexions aportant un inestimable punt de vista que recollim en aquest document.

Xavier Sala i Martín
Oriol Amat
M. Angeles Tejada
Alfons Cornella
Xavier Cuadras
Dra. Irma Casas
Jordi Oliver

Gràcies

Informe V Empresa i Progrés - "Resiliència i oportunitats en la nova normalitat"

Elaborat per:

Amb el suport:

Amb la col·laboració de:

Bibliografia

Informes i estudis

Radical #8. Redefinir el progrés. Març 2021, Radical is Normal by Alfons Cornella.

Què hem après de la COVID-19? . Març 2021, UPF Barcelona School of Management, Institute of Next i Hunivers People Hub.

L'ampolla mig plena. Ed. Pòrtic, Juliol 2021. Oriol Amat

Nota de conjuntura econòmica 115. Juliol de 2021. Departament d'Economia i Hisenda de la Generalitat de Catalunya.

Nota d'Economia 106 - Monogràfic. Els efectes econòmics i socials de la COVID-19. Generalitat de Catalunya

Panorama económico - Novembre 2021, Confederación Española de Organizaciones Empresariales - CEOE

Mercado laboral y negociación colectiva - Novembre 2021, Confederación Española de Organizaciones Empresariales - CEOE

Observatorio del mercado laboral - Novembre 2021, Confederación Española de Organizaciones Empresariales - CEOE

Memòria econòmica de Catalunya. Especial Impacte de la COVID19 sobre l'economia, l'empresa i la societat. Juny 2021, Consell General de Cambres de Catalunya.

Informe anual sobre la Indústria a Catalunya. 2020. Observatori de la Indústria. Generalitat de Catalunya

Crecimiento empresarial. Situación de las pymes en España comparada con la de otros países europeos. Novembre 2021. CEPYME

Pacte d'Acció Econòmica i Social de l'Anoia. Punt de partida. Març 2021, Consell Comarcal de l'Anoia

Mobilising Innovation for People, Planet and Prosperity – ESIR - Policy Brief No.2, Diversos autors. Febrer 2021, European Commission Directorate-General for Research and Innovation

Pràctiques i estratègies de la pagesia a Catalunya. Trajectòries i plantejaments de futur. 2014, Montserrat Soronelles i Gemma Casal.

Un any de COVID –19. Impacte laboral, econòmic i social. Març 2021, UGT

Incidència de l'increment dels preus en les empreses contractistes, Octubre 2021. Cambra de Contractistes d'Obres de Catalunya.

Mapeig de la indústria textil anoienca. Octubre 2021. FACEPI-FITEX

Informe Retos en Retail 2022, octubre 2021. Esade Creapolis

Fòrum TurisTIC, Març 2021. Eurecat, Agència Catalana de Turisme i Ajuntament de Barcelona

Mesures per enfortir el sistema de salut. Setembre 2020, Comitè d'Experts per a la Transformació del Sistema Públic de Salut.

Informe territorial de la demarcació de Barcelona. Juliol 2020, Cambra de Comerç

Informe trimestral del teixit empresarial i mercat de treball. 2020, Cambra de l'Anoia, Gabinet d'Estudis Econòmics de la Cambra de Barcelona

Atur per comarques i municipis. Març de 2021. Departament de Treball, Afers Socials i Famílies. Observatori del Treball i Model Productiu

Perspectivas de la economía mundial. Un largo y difícil camino cuesta arriba. Washington, DC . Octubre 2020, Fons Monetari Internacional

Global economic prospects. Washington, DC. Gener 2021, The World Bank Group

Impacte Covid.19 en l'economia. 2020. Ajuntament de Barcelona. Departament d'Anàlisi

Baròmetre Cambra. Seguiment d'indicadors mensuals. Abril 2021, Cambra de Comerç de Barcelona

Mercado laboral y negociación colectiva (informe 3/2021). Març 2021, CEOE Departamento de Empleo, Diversidad y Protección Social

Panorama económico. Monográfico de los efectos de la crisis en el sector empresarial. Març 2021, CEOE

Fragments de coneixement. Creació i destrucció de teixit productiu en temps de Covid-19. Desembre 2020, Departament de Treball, Afers Socials i Famílies. Observatori del Treball i el Model Productiu

Actualitat laboral (informe número 2/2021) Gener 2021, FEPIME

Actualitat econòmica (informe número 6/2021). Febrer 2021, FEPIME

Informe de conjuntura. Març 2021, Foment del Treball Nacional

VI Informe de la situació econòmica i laboral de la PIME Catalana. Novembre 2020, Foment del Treball Nacional

Impacto del Covid-19 en las pymes y los autónomos de Catalunya (informe número 3/2020). Març 2020, PIMEC

Impacto del Covid-19 sobre las pymes y los autónomos. Diciembre 2020. Desembre 2020, PIMEC

L'impacte econòmic de la crisi de la Covid-19 en perspectiva de gènere. Juny 2020, Generalitat de Catalunya, Departament d'Economia i Hisenda.

Dones i treball. 4t trimestre de 2020. Desembre 2020, Departament de Treball, Afers Socials i Famílies. Observatori del Treball i Model Productiu

Informe mensual de comercio exterior. Gener 2021, Foment del Treball Nacional

L'impacte de gènere de la Covid-19 en dades. Desembre 2020, Generalitat de Catalunya, Institut Català de les Dones.

Índex FEGP 2020 de competitivitat empresarial. Juliol 2021, Federació Empresarial Gran Penedès

Monitoratge de la RIS3CAT. Afectació de la crisi de la Covid-19 sobre la indústria catalana i estratègies de futur. Desembre de 2020, Generalitat de Catalunya, Direcció General de Promoció Econòmica, Competència i Regulació

Indicador de Confianza Empresarial (ICE). Módulo de opinión sobre el Impacto de la Covid-19. Gener 2020, Instituto Nacional de Estadística

El packaging del futuro - Informe de tendències para 2021. Packaging Cluster, Gener de 2021.

El futuro de la química sostenible. 2013. Suschem

Smart Chemistry Smart Future Química para un futuro sostenible. 2017. FEIQUE

Perspectivas de la economía mundial (informe WEO). Abril 2021, International Monetary Found

15 tendencias en responsabilidad social corporativa ante el Covid-19. Ethic. Abril 2020, Galante.E.

Anàlisi de l'evolució del sector comerç de Catalunya arran de la crisi Covid-19. Setembre 2020, JBTTres

Impacto económico y laboral de la crisis del covid-19 en las empresas españolas. Abril 2020, Randstad Research

Análisis sectorial: Impacto del Covid-19 y Horizonte de recuperación. 2021, Randstad Research

The next normal arrives: Trends that will define 2021 and beyond. Gener 2021, Kevin Sneader i Shubham Singhal. Mckynsey

The eight trends that will define 2021, Juny de 2021. Kevin Sneader i Shubham Singhal. Mckynsey

Tendencias y paisajes ante un año bisagra, 2022. Març 2021, Andrés Ortega, Real Instituto Elcano.

Prensa

Notícies publicades a mitjans locals i nacionals: Anoiadiari, Infoanoia, La Veu de l'Anoia, L'Enllaç, Regio7, Via Empresa, Diari Ara, Vilaweb, ACN, La Vanguardia, Expansion, El Temps, entre altres articles consultats en revistes especialitzades, econòmiques i empresarials.

Portals web

IDESCAT

HERMES

Dadescovid.cat

Generalitat de Catalunya, diversos departaments

Pacte d'Acció Econòmica i Social de l'Anoia

Caixa Bank Research

Ministeri de Treball i Economia Social

Cambra de Barcelona

FEPIME

Foment del Treball

IEB School

Organització Internacional del Treball (OIT)

Organització de les Nacions Unides per l'Agricultura i l'Alimentació (FAO)

Fons Monetari Internacional (FMI)

Randstad Research

Our world in data

Centro Nacional de Tecnología y Seguridad Alimentaria (CNTA)

MODACC

AClima

ASPAPEL

Document online

www.uea.cat

Informe econòmic V Empresa i Progrés

Resiliència i oportunitats en la nova normalitat

1a. Edició Desembre 2021

Edició i direcció

© Unió Empresarial de l'Anoia
Ctra. de Manresa 131 08700 Igualada
Tel: 938052292
www.uea.cat / uea@uea.cat

Tractament de dades

UEA a partir de les dades i fonts consultades

Direcció d'art i imatge

Concepte Gràfic
www.conceptegrafic.com

Correcció lingüística

Unió Empresarial de l'Anoia

Impressió

Tintaprint
www.tintaprint.net

Dipòsit legal

B 3366-2017

Queda prohibida la reproducció total o parcial per qualsevol mitjà sense l'autorització expressa de l'autor.

